

ပါရာယနဒေသနာတော်

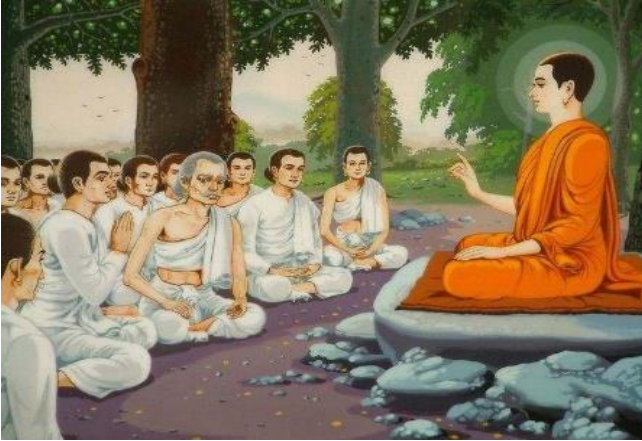
(နိဗ္ဗာန်လမ်းပြတရား)

ဦးထွန်းထွန်းလင်း

[Dhammajāla – Dhamma Notes and Guide For Theological Exam]

[31/12/2024]

ပါရာယနဒေသနာ

မာတိကာ

ပါရာယနဒေသနာ နိဒါန်း

- ၁။ အဇိတ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၂။ တိဿမေတ္တေယျ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၃။ ပုဏ္ဏက၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၄။ မေတ္တဂူ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၅။ ဓောတက၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၆။ ဥပသီဝ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၇။ နန္ဒ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၈။ ဟေမက၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၉။ တောဒေယျ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၀။ ကပ္ပ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၁။ ဇေတုကဏ္ဍိ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၂။ ဘဒြာဝုဇ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၃။ ဥဒယ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၄။ ပေါသာလ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၅။ မောဃရာဇ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း
- ၁၆။ ပိင်္ဂိယ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

နိဒါန်း

သုတ္တနိပါတ် ပါဠိတော်၏ နောက်ဆုံးခန်းတွင် ပုဏ္ဏား ၁၆-ဦး၏မေးခွန်းပုစ္ဆာများနှင့် ဗုဒ္ဓမြတ်စွာ၏ ဖြေကြားချက်များကို စုပြီးဖော်ပြထားသော **ပါရာယနဝဂ္ဂ** ဟုခေါ်သော အခန်းတစ်ခန်းပါရှိ၏။ ပါရာယနဝဂ္ဂ ရေးသူမှာ အင်းဝခေတ် ရဟန်းစာဆိုတော် **ရှင်မဟာသီလဝံသ** ဖြစ်၏။ ပါရာယနသုတ္တန်သည် ဓမ္မစကြာတရားတော်ထက် ၂-နှစ် ၃-နှစ် နောက်ကျပြီးမှ ပေါ်ထွန်းလာသော သုတ္တန် ဖြစ်သောကြောင့်မို့ Early Buddhism ဟုအနောက်တိုင်း သားတို့က ယူဆကြကုန်၏။

ပါရာယန အဓိပ္ပာယ်

ပါရာယန = ပါရ + အယန

ပါရဆိုသည်မှာ - တစ်ဖက်ကမ်း၊ မြစ်တို့တွင် အပါရ- ဒီဘက်ကမ်း၊ ပါရ- ဟိုဘက်ကမ်း ဟုအဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ [သံသရာ-ဒီဘက်ကမ်းသည် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဟူသော အန္တရာယ်များ၍၊ နိဗ္ဗာန်-ဟိုဘက်ကမ်းသည် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမရှိတော့ပြီဖြစ်၍ ငြိမ်းချမ်း၏။]

အယန ဆိုသည်မှာ - လမ်းကြောင်း၊ ဟိုဘက်ကမ်း(နိဗ္ဗာန်)သို့ ရောက်စေနိုင်သောလမ်းဟု အဓိပ္ပာယ်ရပါသည်။ (နိဗ္ဗာန်ဟူသော ဟိုဘက်ကမ်းသို့ တက်လှမ်းရောက်ရှိစေနိုင်သော တရားဓမ္မ/ ကျင့်စဉ်တစ်ရပ်ကို ဖော်ပြသော ဒေသနာတော်ဖြစ်သောကြောင့် ပါရာယန/ နိဗ္ဗာန်လမ်းပြတရားဟု ခေါ်ပါသည်။)

ပါရာယနသုတ္တန်၊ ပါရာယနဝဂ္ဂကို နှုတ်တက်ဆောင်သူ

ပါရာယနသုတ္တန်သည် ဝတ္ထုဂါထာက ၅၆-ဂါထာ၊ အမေးအဖြေ ဂါထာ ၉၀-ကျော်၊ အားလုံးပေါင်း ၁၇၄- ဂါထာ ရှိ၏။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် သတ္တကနိပါတ်တွင် **နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာမ**သည် ပါရာယနဝဂ္ဂကို နှုတ်တက်ဆောင်သော အကြောင်း ဖော်ပြထား၏။

နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာမကြီးသည် နံနက်တိုင်း စောစောထပြီး လသာဆောင်တွင် သာယာသော အသံဖြင့် ဒီသုတ်ကို ရွတ်လေ့ရှိ၏။ တစ်နေ့တွင် သုတ္တန်ရွတ်ဖတ် ပြီးဆုံးသောအခါ ကောင်းကင်ယံက သာဓုခေါ်သံ ကြားရ၍ မော့ကြည့်ပြီး “အခု သာဓုခေါ်တာ ဘယ်သူလဲလို့ မေးလိုက်၏။ (ဥပါသိကာမကြီးက အနာဂါမ်ဆိုတော့ ကြောက်စိတ်ကုန်နေ)၊ ထိုအခါ ဝေဿဝဏ်နတ်မင်းကြီးက“အမကြီး- သာဓုခေါ်တာ မောင်တော် ဖြစ်ပါတယ်” လို့ ပြော၏။

မှတ်ဖွယ်။

ပဋိဝေဓဓမ္မ အဆင့်အတန်းမှာ နန္ဒမာတာ ဥပါသိကာမက အနာဂါမ်၊ ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီးက သောတာပန် ဆိုတော့ “အစ်မကြီး” လို့ ခေါ်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

သုမနဒေဝီ ဝတ္ထု။

အနာထပိဏ်သူဌေး - “သမီး ဘယ်နှယ်နေသေးတုန်း”- လို့မေးလိုက်တဲ့အခါ သူ့သမီး သုမနဒေဝီ - “နေသာပါတယ် မောင်လေး” လို့ပြောပြီး ဆုံးသွားတယ်။
အနာထပိဏ်သူဌေး - သောတာပန်၊ သူ့သမီး သုမနဒေဝီ - အနာဂါမ်

သုတ္တနိပါတ(သုတ္တ+နိပါတ)

သုတ္တ - မြတ်စွာဘုရားဟောကြားထားသည့် စည်းမျဉ်းများ၊ **နိပါတ** - စုပေါင်းထားခြင်း၊

ဂါထာ

အသေဝနာ စ ဗာလာနံ၊ ပဏ္ဍိတာနဉ္စ သေဝနာ။ ပူဇာ စ ပူဇနေယျာနံ၊ ဧတံ မင်္ဂလမုတ္တမံ။

မင်္ဂလသုတ်ဂါထာတွင် တစ်ပါဒကို ရှစ်လုံးစီနဲ့ဖွဲ့ထားသည်။ ၄ ပါဒဆို တော့ ၃၂ လုံးဖြစ်သည်။ အဲဒီလို လုံးရေကို သံစဉ်တွေညှိပြီး ရေးသားထားတာကို ပါဠိစာပေမှာ “ဂါထာ” လို့ခေါ်သည်။

သမိုင်းနောက်ခံ

ကောသလတိုင်း သာဝတ္ထိပြည်တွင် အုပ်စိုးတဲ့မင်း = မဟာကောသလမင်း။ ထိုမင်း၏သား = ပသေနဒိကောသလ

“ပသေနဒိ”

“ပရသေနံ ဇိနာတိတိ ပသေနဇိ” “ဇိ” ကို “ဒိ” အဖြစ် အသံပြောင်းပြီးတော့ ပသေနဒိဟုခေါ်၏။

‘ပသေန’ ဆိုတာ ရန်သူစစ်တပ်ကို၊ **“ဒိ”** ဆိုတာ (“ဇိ”က လာတယ်) အောင်မြင်ခြင်း၊ ရန်သူကို အနိုင်တိုက်နိုင်သူ။

ပသေနဒိကောသလမင်းကြီးဟာ အစားကြီးလွန်းအားကြီးလို့ ထမင်းစားပြီးချိန် မြတ်စွာဘုရားဆီ ရောက်လာရင် ဖြောင့်ဖြောင့်မထိုင်နိုင်ဘူး၊ အဲဒီအခါ ဘုရားက နည်းပေး တယ်၊ သူ့ရဲ့တူတော် ဥတ္တရလုလင် (သုဒဿနလုလင်) ကို ဂါထာလေးတစ်ပုဒ် သင်ပေးလိုက်တယ်၊ ထမင်းစားတဲ့အချိန် နောက်ဆုံး တစ်လုတ်မစားမီ သတိပေးတဲ့အနေနဲ့ ရွတ်ရမယ်။

“မနုဿေ သဒါ သတိမတော၊ မတ္တံ ဇာနတော လဒ္ဓဘောဇနေ။

တနုကဿ ဘဝန္တိ ဝေဒနာ၊ သဏိကံ ဇီရတိ အာယု ပါလယံ။”

အဓိပ္ပာယ် = “သတိရှိပြီး အစာစားတဲ့အခါ လိုအပ်ချက် သိရှိစားသူမှာ ရောဂါဝေဒနာ နည်းပါးရုံမျှမက အသက်ရှည်ကြာပြီး ဖြည်းဖြည်းမှသာ အိုရ၏”။

အဲဒီဂါထာ ရွတ်လိုက်တဲ့အခါ သတိရသွားပြီး နောက်ဆုံး တစ်လုတ် လျှော့လိုက်တယ်၊ လျှော့လိုက်တဲ့အခါက အဲဒီ နောက်ဆုံး တစ်လုတ်ရဲ့ ထမင်းလုံးတွေကို ရေတွက်ပြီး နောက်ရက်မှာ လျှော့ချက်လိုက်တယ်၊ တစ်နေ့တစ်နေ့ တစ်လုတ်စာ တစ်လုတ်စာ လျှော့သွားတာ၊ နောက်ဆုံးကျတော့ သာမန်ယောက်ျားတစ်ယောက် စားနိုင်တဲ့ အနေအထားလောက်ထိအောင် ရောက်သွားတယ်၊ ဘုရင်ကြီးဟာ ကျန်းမာလို့ နေသာထိုင်သာရှိတဲ့အခါ ဘုရားကို သိပ်ကျေးဇူးတင်တယ်။

(မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ဆုံးမ သွန်သင်ချက်တွေဟာ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားချည်း မဟုတ်ဘူး၊ လူ့လောကမှာ နေတဲ့ထိုင်တဲ့အခါ ကျန်းမာရေး လူမှုရေး ပညာရေး စီးပွားရေး အထောက်အကူပြုလို့ လိုက်နာကျင့်သုံးစရာ ကောင်းတဲ့ အချက်အလက်တွေ များစွာပါရှိတယ်။)*

ဗြာဟ္မဏတို့၏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ

သာဝတ္ထိမြို့ ကောသလဘုရင်ကြီး၏ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီးတွင် သားတစ်ယောက်ရှိ၏။ ဗြာဟ္မဏတို့သည် ဝေဒကျမ်းများကို ကျကျနန သင်ယူလေ့ ရှိကြသည်။ စာသင်ရသောကျောင်းသားဘဝသည် ၄၈-နှစ်ကြာ၏။ အသက် ၄၈-ကျော်မှ အိမ်ထောင်ပြုရ၏။ မပြုချင်လျှင်လည်း တောထွက် တရားကျင့်ကြ၏။

အဿမ ၄ မျိုး

၁။ **ဗြဟ္မစာရီ** - မြတ်သောအကျင့် ကျင့်ခြင်း

၂။ **ဂဟဋ္ဌ** - အိမ်ရာတည်ထောင်ခြင်း

၃။ **ဝနပတ္တ** - တောထွက်ခြင်း

၄။ **ဘိက္ခု** - ရဟန်းပြုခြင်း

မဟာပုရိသလက္ခဏာကျမ်း = လူတစ်ယောက်၏ အင်္ဂါရုပ်ကို ဆုံးဖြတ်ပေးနိုင်သောကျမ်း

မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃၂-မျိုးရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ ဘဝလမ်း၂-သွယ်

၁။ အိမ်ထောင်ပြုမည်၊ လူ့ဘဝ၌ နေမည်ဆိုလျှင် စကြာဝတေးမင်း ဖြစ်မည်။

၂။ အိမ်ထောင်ပြုမည်၊ လူ့ဘဝမှ တောထွက်ပြီး တရားကျင့်မည်ဆိုလျှင် ဘုရားဖြစ်မည်။

မြတ်စွာဘုရား၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာများကို စစ်ဆေးခဲ့သော သုတ်တော်များ

၁။ ဗာဓိပုဏ္ဏားကြီးသည် သူ့တပည့် အဇိတ ဦးဆောင်သော တပည့်(၁၆)ယောက် တို့ကို စေခိုင်းခဲ့သည်။ (တပည့်ကြီး တစ်ယောက်လျှင် တပည့်ငယ် ၁၀၀၀ ပါဝင်)၊ စုစုပေါင်း ၁၆၀၁၆ ဦး (ပါရာယနဒေသနာ)

၂။ ပေါက္ခရာသာတိပုဏ္ဏားကြီးသည် သူ့တပည့် အဗ္ဗဗ္ဗလုလင်ကို စေခိုင်းခဲ့သည်။ (အဗ္ဗဗ္ဗသုတ်)

၃။ ဗြဟ္မာယုပုဏ္ဏား (၁၂၀နှစ်)သည် သူ့တပည့် ဥတ္တရလုလင်ကို စေခိုင်းခဲ့ သည်။ (ဗြဟ္မာယုသုတ်)

ပါရာယနဒေသနာဖြစ်ပေါ်လာပုံ

ပသေနဒီကောသလမင်း လက်ထက်တွင်၊ ပုရောဟိတ်ပုဏ္ဏားကြီး၏ သားဗာဝရီထံတွင် ဝေဒကျမ်းတို့ကို သင်နေသော လက်ထောက် ဆရာ ၁၆-ယောက်ရှိ၏။ ထိုသူတို့မှာ -

အဇိတ၊ တိဿမေတ္တေယျ၊ ပုဏ္ဏက၊ မေတ္တဂူ၊ ဓောတက၊ ဥပသီဝ၊ နန္ဒ၊ ဟေမက၊ တောဒေယျ၊ ကပ္ပ၊ ဇေတုကဏ္ဍိ၊ ဘဒြာဝုဓ၊ ဥဒယ၊ ပေါသာလ၊ မောဃရာဇ၊ ပိနိယတို့ဖြစ်ကြ၏။

တစ်ယောက်စီ၌ ကျောင်းသားပေါင်း တစ်ထောင်စီရှိတယ်။ (၁၆ x ၁၀၀၀ = ၁၆၀၀၀ ယောက်)

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးနှင့် သူတပည့်ကြီး ၁၆-ယောက်တို့သည် **ပုရောဟိတ်ရာထူးကိုစွန့်ပြီး အဿကမင်းနှင့် အဋ္ဌကမင်း**တို့၏ ၂-နိုင်ငံအကြားရှိ ဂေါဓာဝရီ(ဂေါဓာဝတီ)မြစ်ကြီး အလယ် ကျွန်းကြီးတစ်ကျွန်းတွင် ရသေ့ သူတော်စင်ဘဝ ပြောင်းပြီး နေထိုင်ကြ၏။ တရား (သမထကျင့်စဉ်)ကျင့်ပြီး၊ ဈာန်အဘိညာဉ်များရရှိကာ ကောင်းကင်ပျံနိုင်ကြသည်။

ထိုအချိန်သည် **မြတ်စွာဘုရားမပွင့်ခင် ရှစ်နှစ်စောသော အချိန်ကာလဖြစ်၏။ (၁၂၀ - ၈ = ၁၁၂နှစ်)**

တစ်နေ့ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ရှိသမျှတွေအကုန် အလှူဒါနပြုပြီးသောအခါ ၊ အရုပ်ဆိုးဆိုးပုဏ္ဏားသည် ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ထံအလှူခံ၏။

သူ့ဆီမှာ ဘာမှမရှိတော့ဘူးဟု ပြောသောအခါ၊ “ခင်ဗျား ကျုပ်ကို လှူရင်လှူ”၊ “မလှူလို့ရှိရင် ခင်ဗျား ၇-ရက်ပြည့် လို့ရှိရင် ခေါင်း ၇-စိတ် ကွဲစေရမယ်”ဟုကျိန်ပြီး အလှူခံ၏။

ကျိန်စာ - “သတ္တဓာ မုဒ္ဒါ ဖလတု”၊ သတ္တဓာ - ၇-စိတ်၊ မုဒ္ဒါ - ဦးခေါင်းသည်၊ ဖလတု - ကွဲစေသတည်း”

ဗာဝရီ ပုဏ္ဏားကြီး (အသက်-၁၂၀)သည် ၇-ရက်အတွင်း ခေါင်း ၇-စိတ်ကွဲရမယ်လို့ လာကျိန်ဆဲသွားသောကြောင့် မစားနိုင် မသောက်နိုင်၊ အိပ်မပျော်ဘူး၊ သူ့မှာလည်း ပေးစရာလည်းမရှိတော့၍ စိတ်ညစ်နေ၏။

ညအချိန် သူ့ကျောင်းသမီးကို စောင့်သောနတ်က - “ဒီလူဟာ ဘာပညာမှ မတတ်ဘူး၊ အလကားလိမ်တာမယ့်နဲ့”၊ “သူဟာ ခေါင်းဆိုတာလည်း မသိဘူး၊ **မုဒ္ဒ** ဆိုတဲ့ စကားလုံး သုံးတယ်၊ ခေါင်းဆိုတာလည်း မသိဘူး၊ ခေါင်းပြုတ်ကျတယ် ဆိုတာလည်း မသိဘူး” လို့ပြောတယ်။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက - “ဒီလိုဆိုရင် အရှင်နတ်ရော သိပါသလား၊ သိရင်သူ့ကိုပြောပြစမ်းပါ” တဲ့၊ “**မုဒ္ဒ** - ဦးထိပ် ဆိုတာ ဘယ်ဟာပြောတာလဲ” တဲ့၊ “**မုဒ္ဒါမိပါတ** - ဦးထိပ်ပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဘာကိုပြောတာလဲ”

ကျောင်းသမီးစောင့်နတ် - “ကျွန်ုပ်လည်း မသိဘူး” ၊ “ဒါက ဘုရားမှ ရှင်းပြောနိုင်တာ” တဲ့၊ မုဒ္ဒ နဲ့ မုဒ္ဒါမိပါတ ကို ဘုရားမှသိမယ်။

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး - “ဒါဖြင့် ဘုရားဆိုတာ ရှိပြီလား”

ကျောင်းသမီးစောင့်နတ် - “သာဝတ္ထိပြည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်နေပြီ”။

[ပုဏ္ဏား ၁၆ဦး - ဇိ၊ တိ၊ ပုံ၊ မေ၊ ဓော၊ ဝ၊ နန်၊ ဟေ၊ တော၊ ကပ်၊ တု၊ ဝု၊ ဥ၊ ပေါ၊ မော၊ ပိင်။]

ဗာဝရိဗြဟ္မဏရသေ့ကြီး၊တပည့်ကြီး ၁၆-ဦးနှင့် တပည့်များ၏

အသွင်သဏ္ဌာန်

(၁) လူ့ဘောင် လူ့လောကကို ခွဲရှောင်ပြီး၊ အိမ်ထောင်မပြုဘဲ တောထဲ၌ ရသေ့သူတော်စင်များအဖြစ် တရားဓမ္မရှာဖွေ ကျင့်ကြံနေထိုင်ကြသည်။

(၂) ဆီလိမ်းခြင်း၊ ဖိလိမ်းခြင်း မရှိ၍ ရှုပ်ထွေးနေပြီး ဖြေရှင်းမရသဖြင့် ဆံကျစ်ပမာဖြစ်နေသည့် ဆံပင် ဘုတ်သိုက်နှင့် ရိတ်သင်ခြင်း မရှိသော မုတ်ဆိတ်မွေး ထူလပျစ်များ ရှိကြသည်။

(၃) အချို့ရသေ့များသည် - သွားမတိုက်ကြသဖြင့်(ပင်္ကဒန္တ) သွားချေးထူနေကြသည်။

၎င်းတို့၏ရည်မှန်းချက် ပန်းတိုင် = ဗြဟ္မာ့ဘုံ [ဗြဟ္မာတို့၏ သက်တမ်းသည် ကမ္ဘာနှင့်ချီအောင် အလွန်ရှည်ကြာ ကြသဖြင့် ဗြဟ္မာ့ဘုံဘဝသည် " နိစ္စ ၊ ထာဝရ- မအို ၊ မနာ ၊ မသေနိုင်"ဟု ယူဆပြီး ဗြဟ္မာ့ဘုံ - ဘဝရရှိစေရန် ပန်းတိုင်ထား ကျင့်ကြံကြသည်။]

၎င်းတို့၏ ကျင့်စဉ် = ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ရှိကြစေရန် စွန့်အပ်ညာဉ်များ ရရှိစေရေးအတွက် သမထကျင့်စဉ်များ ကျင့်ကြံ အားထုတ်ကြ၏။

[ဣသိ (ပါဠိ) = တရားဓမ္မ ရှာဖွေသူ (မြန်မာ) = ရသေ့ ။ တရားဓမ္မ ရှာဖွေသူအဖြစ် မြတ်စွာဘုရားကို လည်း “ဣသိ” ဟု ဆိုနိုင်သည်။ ရသေ့ - ဟူမူ မဆိုနိုင်ချေ။]

[ဇဠိလ = ဆံကျစ်ပမာဖြစ်နေသည့် ဆံပင်ဘုတ်သိုက်နှင့် ထူထဲသော မုတ်ဆိတ်မွေးရှိသူ]

ယဇ်ပူဇော်ခြင်း ၂ မျိုး

၁။ သားကောင်းများကိုသတ်ပြီး ယဇ်ပူဇော်ခြင်း၊

၂။ သားကောင်းများကို မသတ်ပဲ လက်ဖြင့် အလှူဒါနပြုလုပ်ခြင်း။

အရုပ်ခပ်ဆိုးဆိုး သွားချေးထူထူ လမ်းလျှောက်တာလည်း ထော့ကျိုးထော့ကျိုးနဲ့ အလှူခံပုဏ္ဏား၏ ကျိန်ဆဲပုံ

အဿမ - တဲလေးရှေ့မှာ သူက ဟန်ဆောင်ပန်ဆောင် သမန်းမြက်တွေခင်း၊ ခြေထောက် ဆေး၊ မန္တရားရွတ်သလိုလုပ်နေပြီး ကျိန်ဆဲတယ်၊ “ခင်ဗျားကြီး ကျွန်ုပ်တောင်းတာ မပေးဘူးဆိုရင် ၇-ရက် ကြာရင် ခင်ဗျားခေါင်း ၇-စိတ်ကွဲစေရမယ်”

ကျိန်စာ (အဘိသပ) ၂ မျိုး

၁။ ယုံအောင်ကျိန်ပြောခြင်း၊ ၂။ “ဘာဖြစ်ပါစေ၊ ဘာဖြစ်ပါစေ” လို့ ကျိန်ပြောခြင်း

ဌာပနာ = ထည့်သွင်းခြင်း၊ တည်ထားခြင်း ၏ ရည်ရွယ်ချက်

ဌာပနာထည့်သွင်းခြင်း ရည်ရွယ်ချက်များမှာ စေတီပုထိုးများသည် သင်္ခါရ သဘော တရားအရ ပြုပျက် သွားသည့် အခါ ပြန်လည်ပြုပြင်နိုင်ရန် ရည်ရွယ်ပြီး ရွှေငွေ စသည်များကို ဌာပနာထည့် သွင်းကြခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆိုင်းဘုတ်ထိုး (ကဗ္ဗည်းထိုး) ရခြင်း ရည်ရွယ်ချက်

၁။ အမျှဝေသည့်သဘော

၂။ မြင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် သာဓုခေါ်ရစေရန်

ဂေါတမဘုရားနှင့် ဂျိန်းဘုရားရုပ်တုထူးခြားချက်

ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားနှင့် ဂျိန်းဘုရားရုပ်တုတို့ ထိုင်နေသည့်ပုံစံ အင်မတန် တူသည်။ သို့သော် ဂျိန်းဘုရား၏ ရင်ဘတ်တွင် “ဆွာစတိကာ”ဆိုသည့် စကြာတံဆိပ်ရှိပြီး အဝတ်မပါပေ။

ကုသိနာရုံ - မြတ်ဗုဒ္ဓ ပရိနိဗ္ဗာန်စံ။ ပါဝါမြို့ - ဂျိန်းဘုရား စုတိ။

နတ်ပြောသော ဗုဒ္ဓ

မြတ်စွာဘုရားဆိုတာ

၁။ **သမ္ဗုဒ္ဓ** - တရားဓမ္မများကို သူ့ကိုယ်တိုင်သိ၏။

၂။ **သဗ္ဗဓမ္မာနု ပါရဂူ** - တရားဓမ္မ အားလုံးကို တစ်ဘက်ကမ်းခတ်တတ်သူ၊ တရား ဓမ္မအားလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိထားသူဖြစ်၏။

၃။ **သဗ္ဗာဘိညာ ဗလပတ္တော** - အဘိညာဉ်စွမ်းအားများ (အစွမ်း တန်ခိုးများ)ကိုလည်း အကုန်လုံးရထားသူ ဖြစ်၏။

၄။ **သဗ္ဗကမ္မက္ခယံ ပတ္တော** - ကံတွေအားလုံး (ကုသိုလ်+အကုသိုလ်)သည် ဘဝတစ်ခုကို ဖန်တီးနိုင်လောက်အောင် အစွမ်းသတ္တိ မရှိတော့ပြီဖြစ်၏။ (**ကမ္မက္ခယ**- ကံ အားလုံးကို ကုန်စေတတ်သော ဉာဏ်ကိုလည်း မျက်မှောက်ပြု ပြီးသူ ဖြစ်၏။)

၅။ **ဝိမုတ္တော ဥပဓိက္ခယေ** - ခန္ဓာငါးပါးကုန်ဆုံးသော နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုပြီး ဘဝမှ လွတ်မြောက်ပြီးသူ ဖြစ်၏။

တပည့်တို့အား ဘုရားဖူးရန် စေလွှတ်ခြင်း

“ကဲ-တပည့်တို့လာကြ၊ ငါပြောမယ်၊ လောကမှာ ဘုရားပွင့်နေပြီ၊ ဟိုးမြောက်ပိုင်း ဒေသက တို့အရင်နေခဲ့တဲ့ သာဝတ္ထိဘက်မှာ ဘုရားရှိတယ်လို့ပြောတယ်၊ မင်းတို့သွားကြရမယ်၊ အဲဒီဘုရားနဲ့ တွေ့ကြရမယ်၊ မဟာပုရိသ လက္ခဏာတွေနဲ့ တိုက်ကြည့်ပြီး ဘုရားဟုတ်မဟုတ် မင်းတို့စစ်ဆေးကြည့်ရမယ်”။ အဲဒီလိုနည်းပေးပြီးတော့ တပည့်တွေကို လွှတ်လိုက်တာ၊ အဓိက ဆိုတဲ့ တပည့်ကြီးက ခေါင်းဆောင်ပြီးသွားတယ်၊ အားလုံး တပည့်ကြီးတွေ ၁၆-ယောက် သာဝတ္ထိပြည်ဘက်ကို ခရီးထွက်ကြတယ်။

ပထမ သူတို့ အဋ္ဌကမြို့တော် မာဟိဿတိမြို့ > ဥဇ္ဇေနီ > ဂေါနဒ္ဒမြို့ > ဝေဒိသ > ဝန > ကောသမ္မိပြည် > သာကေတ > သာဝတ္ထိ > သေတဗျမြို့ > ကပ္ပိလဝတ် > ကုသိနာရုံ (ကုသိနာရမြို့) > ပါဝါမြို့ > ဘောဂနဂရ > ဝေသာလီ > မဂဓ၊ ရာဇဂြိုဟ်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ပါသာဏကနတ်ကွန်း(စေတီယ)ကျောင်းတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။

စေတီယမှ ဆင်းသက်ပုံ

စေတီယဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သီဟိုဠ် အိန္ဒိယတို့မှာ အသံ ထွက်တော့ “ကျိုက်တိယ”လို့ထွက်တယ်၊ မြန်မာပြည်ရောက်တဲ့ အခါ ‘တိယ’ ပြုတ်သွားပြီးတော့ ‘ကျိုက်’ ဆိုတဲ့ မွန်ဝေါဟာရ ဖြစ်လာတယ်။

ဆရာကြီးသင်ပေးလိုက်သော စိတ်မေးခွန်း ၇-ပုဒ်ကို မြတ်စွာဘုရားက နှုတ်ဖြင့်ဖြေတော်မူခြင်း

ပုဏ္ဏား (စိတ်အမေး)	မြတ်စွာဘုရား (နှုတ်အဖြေ)
(၁) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး၏ အသက် ဘယ်လောက်ရှိပြီလဲ။	(၁) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက အသက်-၁၂၀ ရှိပြီ။
(၂) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးဟာ ဘာအနွယ်လဲ။	(၂) သူ့ရဲ့အနွယ်က ဗာဝရီ။
(၃) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးမှာ ယောက်ျားမြတ်တွေရဲ့အမှတ်အသား ဘာတွေပါရှိသလဲ။	(၃) မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃-မျိုး သူ့ခန္ဓာကိုယ်မှာပါတယ်။
(၄) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး၏ ပညာ ဘယ်လောက်ရှိလဲ။	(၄) ဝေဒကျမ်းတွေနှင့် ပတ်သက်ပြီး အလွန်ကျွမ်းကျင်တယ်။
(၅) ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက တပည့်ပေါင်း ဘယ်လောက်ကို စာသင်ပေးနေတာလဲ။	(၅) တပည့်-၅၀၀ကို ပညာသင်ပေးနေတယ်။
(၆) ဦးထိပ်ဆိုတာ ဘာလဲ။	(၆) ဦးထိပ်ဆိုတာ အဝိဇ္ဇာ (သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်း)။
(၇) ဦးထိပ်/ဦးခေါင်းရဲ့ ပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ ဘာလဲ။	(၇) ဦးထိပ်/ဦးခေါင်းရဲ့ ပြုတ်ကျခြင်းဆိုတာ အဝိဇ္ဇာဟူသော ခေါင်းကို ဝိဇ္ဇာ (အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်)နှင့် ဖြုတ်ခြင်း။
(၃) မေးခွန်းအဆက်	(က) သူ့လျှာက အင်မတန်မှ ရှည်လျားပြီးတော့ နူးညံ့တယ်၊ ကြီးမားတယ်၊ လျှာထုတ်ပြီးတော့ မျက်နှာကို အုပ်လို့ရတယ်။ (ပဟုတဇီဝလက္ခဏာ)
မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃-မျိုးက ဘာတွေလဲ။	(ခ) သူ့ ရဲ့နှုတ်ဖူး မျက်လုံး ၂-ခု ရဲ့အလယ်မှာ ဖြူဖွေးတဲ့အမွှေးတစ်ပင် ပေါက်နေတယ်။
	(ဂ) ယောက်ျားကိုယ်အင်္ဂါနှင့် ပတ်သက်၍ ဖုံးအုပ်ထားသော ပုရိသလိင်အင်္ဂါရှိတယ်။

ဝိတက္ကဝိပ္ပါရသဒ္ဒ = စိတ်ကူးပြီးပြောတဲ့ စကားသံမျိုးကိုလည်းကြားနိုင်တယ်။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဥဏှလုံမွေးရှင်

မြတ်စွာဘုရား၏ နဖူးအလယ်၌ ပေါက်နေသော အလွန်ဖွေးဖြူသည့် (ဥဏှလုံမွေး)အမွေးပင်လေးကို အဖျားမှနေဆွဲပြီး ဆန့်လိုက်လျှင် ၂- တောင်ခန့် ရှည်၏။ (လွှတ်လိုက်လျှင် စပရိန်လေးလို လက်ယာရစ် ခွေနေ၏။)

အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းဟု ဆိုရခြင်း

သစ္စာလေးပါးကို မသိခြင်းဟူသော အဝိဇ္ဇာသည် သံသရာလည်ခြင်းမှာ ခေါင်းဆောင်နေသောကြောင့် အဝိဇ္ဇာကို ခေါင်းဟုဆိုရပါသည်။ သာဓက -

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ - “အဝိဇ္ဇာ ပစ္စယာ သင်္ခါရာ” မသိမှု အဝိဇ္ဇာကြောင့် ကံ သင်္ခါရတို့သည် ဖြစ်ကြ၏။
သုတ္တန် တစ်ခု၌ - “အဝိဇ္ဇာ ဘိက္ခဝေ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ အကုသလာနံ ဓမ္မာနံ သမာပတ္တိယာ” အကုသိုလ်တရားတွေ ဖြစ်ဖို့ရန်အတွက် အဝိဇ္ဇာသည် ဦးဆောင်သွား၏။

ဝိဇ္ဇာ၏ စွမ်းဆောင်မှု (အဝိဇ္ဇာ ဟူသောခေါင်းကိုဖယ်ရှားပုံ)

ဝိဇ္ဇာ၏ စွမ်းဆောင်မှုမှာ အထောက်အကူ ရှိသောတရားများမှာ - သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ သမာဓိ၊ ဆန္ဒ၊ ဝီရိယတို့ဖြစ်၏။
ထိုတရား ၅-ပါးတို့နဲ့ ယှဉ်တွဲပြီးဖြစ်သော ဝိဇ္ဇာ ဟူသော အသိဉာဏ်သည် အဝိဇ္ဇာ ဟူသောခေါင်းကို ဖယ်ရှား ပစ်နိုင်၏။

အဝိဇ္ဇာ ဟူသော ခေါင်း၏ အန္တရာယ်ကြီးပုံ ဥပမာ

မြွေတစ်ကောင်ဟာ အမြီးကဘယ်လောက်ပဲလူကိုရစ်ပတ် ရစ်ပတ် အသက်အန္တရာယ် မပေးနိုင်ဘူး၊ မြွေမှာ ကြောက်စရာ ကောင်းတာ ခေါင်းပဲ၊ ခေါင်းကအစွယ်မှာ အဆိပ်ရှိတာကိုး၊မြွေခေါင်းရှိနေသေးသမျှ အန္တရာယ်ရှိ တယ်၊ သေသွား တဲ့ မြွေတောင်မှပဲ မတော်တဆ အဲဒီအစွယ်နဲ့ ထိုးမိလို့ရှိရင် အဆိပ်တက် တတ်သေးတာကိုး။ ဒါကြောင့်မို့ မြွေမှာ ခေါင်း မရှိတော့ဘူးဆိုရင် ဘာမှ အန္တရာယ်မပြုတော့ဘူး။ (သံသရာမှာလည်းပဲ ကြောက်စရာ ကောင်းတဲ့ အကုသိုလ် က ဘာတုန်းဆိုရင် အဝိဇ္ဇာ)

ဘုရားအစစ်ဟု လက်ခံ၍ ရှိခိုးဦးခိုက်ခြင်း

အဓိကအမှူးရှိသော ပညာတတ်ပုဏ္ဏားများသည် တအံ့တဩ ဖြစ်ပြီး “ဟုတ်ပြီ တကယ့်ဘုရားအစစ်ပဲ” ဟုလက်ခံကြ၏။ သူတို့စိတ်ထဲ ကျေနပ်သွားသောအခါ “တပည့်ပရိသတ်အပေါင်းနှင့်တကွ ပုဏ္ဏား ကြီးသည် စိတ်အားတက်ပြီး ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ အရှင်ဘုရား၏ ခြေတော်အစုံကို ရှိခိုးဦးချပါတယ်ဘုရား” လို့ လျှောက်ကြ၏။

မြတ်စွာဘုရားမှ ဆုပေးခြင်း

ထိုသို့လျှောက်သောအခါ မြတ်စွာဘုရားက -

“သုခိတော ဗာဝရီ ဟောတု” = ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ချမ်းသာပါစေ။

“သုခိတော ဗာဝရီ ဟောတု သဟ သိဿဟိ ဗြာဟ္မဏော” = တပည့်တွေနှင့် အတူတကွ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး ချမ်းသာသုခ ရပါစေ။

“တွဉ္ဇာပိ သုခိတော ဟောဟိ၊ စိရံ ဇီဝါဟိ မာဏဝ” = ခေါင်းဆောင်လာသော အဇီတလည်းပဲ ချမ်းသာသုခရပါစေ၊ အသက်ရှည်ပါစေ။ ဟူ၍ ဆုပေးလိုက်၏။

[မာဏဝ = စာပေသင်ယူနေသော တပည့်များအားလုံး/ လူငယ် လူရွယ်များ/ boy, youth]

မေးခွန်းမေးလျှောက်ခွင့်ပြုခြင်း

“ဗာဝရိဿ စ တုယှံဝါ၊ သဗ္ဗေသံ သဗ္ဗသံသယံ” = ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး သိချင်သောအချက်၊ မင်းတို့သိချင်သော အချက်များကို မေးနိုင်တယ်။

“ကတာဝကာသာ ပုစ္ဆဝေါ၊ ယံ ကိဉ္စ မနသိစ္ဆယ” = စိတ်ထဲမှာ မေးချင်တာလို့ရှိလျှင် ငါ့ခွင့်ပြုတယ်၊ မေးကြပါ။

[ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး၏ သံသယတွေ မင်းတို့တတွေ၏ သံသယတွေ ကင်းရှင်းဖို့ရာအတွက် မင်းတို့စိတ်ထဲက မေးချင်သောမေးခွန်းတွေရှိလျှင် ငါ့ခွင့်ပြုတယ်၊ မေးကြပါ။]

မေးခွန်းမေးခွင့်ပြုရာ၌ ပါဠိစာပေစကားအသုံး ၂-မျိုးရှိ

၁။ “ပုစ္ဆ ယဒါ ကင်္ခသိ” = ကြိုက်တာမေး၊

သဗ္ဗညုဘုရားတွေမှသာ ခြွင်းချက်မရှိမင်းတို့ ကြိုက်တာမေးလို့ ပြောနိုင်၊ ဖိတ်ခေါ်နိုင်၏။ ကျန်သောပုဂ္ဂိုလ်များ မဖိတ်ခေါ်နိုင်ပါ။

၂။ “ပုစ္ဆ သုတွာ ဇာနိဿမိ”

ရှင်သာရိပုတ္တရာတောင် “ပုစ္ဆ” = မေးပါ၊ “သုတွာ” = မေးတာ ကြားရပြီးတဲ့အခါမှာ “ဇာနိဿမိ” = ဖြေနိုင်၊မဖြေနိုင် စဉ်းစားပါမယ်။ ဒီလိုဆိုလိုတယ်၊ မေးချင်တာမေးလို့ မပြောရဲဘူး။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးက ရောဂါဝေဒနာနဲ့ နောက်ဆုံး ဘဝအဆုံးသတ်သွားပြီး တုသိတာနတ်ပြည် သွားဖြစ်တဲ့ အခါမှာ သူပြောတဲ့စကားလေးရှိတယ်၊

“ဣဒံ ဟိ တံ ဇေတဝနံ ဣသိ သံဃနိသေဝိတံ”

ရဟန်း သံဃာတွေကို ဣသိသံဃ လို့ ခေါ်တယ်၊ တရားဓမ္မကို ရှာဖွေလို့ ဣသိ ဆိုတဲ့ စကားလုံးကို သုံးတယ်၊ ဒီတော့ ဣသိ ဆိုတဲ့စကားလုံးတို့ မှန် ဆိုတဲ့ စကားလုံး တို့ ဒါတွေက သူတော်စင်တွေကို ရည်ညွှန်းပြီးခေါ်တဲ့ အခေါ် အဝေါ်တွေလို့ပဲ မှတ်ရမှာပေါ့။

အရင်ခေတ်နှင့် ဒီကနေ့ ခေတ် ရှာဖွေမှုမတူကွဲပြားပုံ

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်အခါက “အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဆိုတဲ့ အဖြစ်ဆိုး တွေက လွတ်မြောက်ကြောင်း တရား” ကို ရှာဖွေကြပါသည်။ ကနေ့ခေတ်တွင် ရုပ်ဝတ္ထုများကို ရှာနေကြပါသည်။

ရုပ်ဝတ္ထုတွေရှာနေတာဟာ စိတ်ဓာတ်ရေးရာဘက်မှာ အကျိုးမဖြစ်တဲ့အပြင် လောဘတွေက ကြီးသည်ထက် ကြီးလာတယ်၊ ထို့နောက် ဒေါသ လိုက်လာတယ်၊ အဲဒီခါ လူတွေရဲ့သန္တာန်မှာ စိတ်ဖိစီးမှုတွေဖြစ်လာတယ်။

မြတ်စွာဘုရား ပြောပြသော စိတ်ဖိစီးမှု လျော့ချနည်းမှာ -

၁။ အကြောင်းတရားက ထုတ်လုပ်လိုက်သည့် အကျိုးတရားတွေဟာ ဘယ်တော့မှ မမြဲပါ။

၂။ မမြဲတာတွေကို မြဲအောင်လုပ်ဖို့ဆိုတာ ဘယ်သူမှ တတ်နိုင်ပါ လို့ ဆင်ခြင်ရမည်။ (တံ ကုတေတ္ထ လတ္ထာ)

ဘုရားမပွင့်ခင်က ပေါက်၂ရောက်၂ ရောက်ရှိလာတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ - အာဠာရ ကာလာမ၊ ဥဒက ရာမပုတ္တ၊

ပန်းတိုင်မတူကြပုံ

ဂျိန်းဘာသာဆိုရင် သူတို့ရဲ့လမ်းဆုံးက - သညာ အသိစိတ် လုံးဝချုပ်ငြိမ်းတဲ့ဘဝကို “မောက်ခံရ” လို့ ခေါ်တဲ့ အသညသတ်ဘုံ ကို ဦးတည်ပြီး အားထုတ်ကြ။ ဗုဒ္ဓဘာသာတွေရဲ့ ပန်းတိုင်က - နိဗ္ဗာန်။

ဗကဗြဟ္မာ နှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓ

ဗကဗြဟ္မာ - ဗြဟ္မာဘုံဟာ မအိုရာ မနာရာ မသေရာ ထာဝရဘုံကြီးပါ။

မြတ်စွာဘုရား - “ငါ မင်းရဲ့သက်တမ်းသိတယ်၊ မင်း ဘယ်လောက်ကြာရင် သေရမယ်ဆိုတာကို ငါပြောနိုင်တယ်၊ ဒီမတိုင်ခင်က မင်း ဘယ်ဘဝကလာတာဆိုတာလည်း ငါပြောနိုင် တယ်ပေါ့၊ ဘာတွေ လုပ်ခဲ့လို့ မင်း ဒီဘုံရောက်လာတယ်ဆိုတာလည်း ငါပြောနိုင်တယ်”(နောက်ဆုံးမှာ ဗကဗြဟ္မာကြီး အမြင်မှန်ရ၏။)

မြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ဘာသာတရားတွေ အားလုံးလိုလိုဟာ ဗြဟ္မာဘုံကိုဦးတည်ပြီး ထာဝရတည်မြဲတဲ့ နေရာတစ်ခုကို ရွေးချယ်ကြတယ်။ အကြောင်းမှာ -

သမထကျင့်စဉ်ကျင့်ပြီး ဗြဟ္မာတွေနဲ့ ဆက်သွယ်လို့ရလာတယ်။ ဗြဟ္မာဘုံရဲ့သက်တမ်းက အင်မတန်မှ ရှည်လျားတဲ့အတွက် သူတို့စိတ်ထဲမှာ မသေတဲ့ဘုံဘဝလို့ ဒီလို ယူဆလာကြတယ်။

၁။ အဓိတ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

"အဓိတ" = ဘယ်သူကမှ သူ့အနိုင်မရဘူးဟု အဓိပ္ပါယ်ရ၏။

Q1. “ကေနဿု နိဝုတော လောကော” = လောကကြီးကို (လူတွေ အသိဉာဏ်မရအောင်) ဘာတွေက ပိတ်ဆို့ထားတာလဲ?။

A1. “အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော” - ဉာဏ်၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အမှန်မသိခြင်းဟူသော အဝိဇ္ဇာ (မောဟ)တရားက လောက ကြီးကို ဆို့ပိတ်ထား၏။

Q2. “ကေနဿု နပ္ပကာသတိ” = လောကလူတွေ ဂုဏ်အရောင်မတောက်တာ ဘာကြောင့်လဲ?။

A2 “ဝေဝိစ္ဆာ ပမာဒါ နပ္ပကာသတိ”

ဝေဝိစ္ဆာ - မစ္ဆရိယ ရှိလျှင် လောကမှာ ပေါ်လွင်ထင်ရှားသောပုဂ္ဂိုလ် မဖြစ်နိုင်ပါ။

ပမာဒ - မေ့လျော့မှု (ကောင်းသော အလုပ်ဘက်၌ စိတ်ကူးမရှိဘဲ အပျော်အပါးတွေကိုသာ အမြဲတမ်း စိတ်ဝင်စားနေခြင်း) လွှမ်းမိုးခံထားရသောပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း လောက၌ ဘယ်တော့မှ မတောက်ပြောင်လာနိုင်ပါ။

သုတ္တန်တစ်ခု၌ “မစ္ဆေရာ စ ပမာဒါ စ”- လောက၌ ဒါနကောင်းမှု မလုပ်ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်း ၂-ချက်

(၁) နှမြောသောကြောင့်။

(၂) ကုသိုလ်တရားနှင့် ပတ်သက်ပြီး မေ့နေသောကြောင့်။

Q3. “ကဿာ’ ဘိလေပနံ ဗြူဿိ” = လောကကြီးကို တွယ်တာကပ်ငြိစေတတ်သောတရားက ဘာလဲ?။

A3. “ဇပ္ပါ’ ဘိလေပနံ ဗြူဿိ” - လောကကြီး ကို တွယ်တာကပ်ငြိစေတတ်သောတရားမှာ ဇပ္ပ ဟူသော တဏှာ ဖြစ်၏။

Q4. “ကိံသု တဿ မဟဗ္ဘယံ” ထိုကဲ့သို့ (လောကကြီးကို) တွယ်ကပ်နေပြီဆိုလျှင် ကြောက်စရာ ကောင်းသော အရာဟာဘာလဲ?။

A4. “ဒုက္ခ မဿ မဟဗ္ဘယံ” - တွယ်ကပ်ပြီဆိုလျှင် ကြောက်စရာကောင်းသောအရာမှာ ဒုက္ခ-ဖြစ်၏။ တွယ်ကပ်မှု ရှိနေလျှင် ဒီဘဝမှာလည်း ဒုက္ခရောက်၍ ဘဝအဆက် ဆက်မှာလည်း ဒုက္ခတွေရောက်တတ်၏။

Q5. “သဝန္တိ သဗ္ဗမိ သောတာ” = မစင်ကြယ်မှု - ကိလေသာတွေသည် လူတို့၌ အမြဲတမ်း စီးဝင်နေသော သဘောရှိရာ ထိုစီးဝင်မှုတွေကို “သောတာနံ ကိနိဝါရဏံ” မစီးဝင်နိုင်အောင် ဘာနဲ့တားမြစ်/ပိတ်ဆို့ရမလဲ?။

A5. “သတိ တေသံ နိဝါရဏံ” - သတိနှင့် တားမြစ်/ပိတ်ဆို့ပါ။

Q6. “သောတာနံ သံဝရံ ဗြူဟိ၊ ကေန သောတာ ပိဓိယျရေ” = ထိုသို့ဆိုပိတ်သောအခါ သတိက စောင့်ကြည့် ရုံလေးပဲ ကြည့်နိုင်ရာ၊ လုံးဝမဝင်နိုင်အောင် ဘာနဲ့ ပိတ်ဆိုရမလဲ?။

A6. “သောတာနံ သံဝရံ ဗြူမိ၊ ပညာယေတေ ပိဓိယျရေ” - ပညာနှင့် ပိတ်ပါ။ ထို့ကြောင့် ပညာ မပါ၍မရနိုင်ပါ။ သတိနှင့် ပညာဆိုသည်မှာ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အထောက်အကူပြုကြသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

သတိနှင့် ပညာတို့ တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အထောက်အကူပြုကြပုံ

သတိသည် အာရုံ၏သဘာဝကို အမှတ်ရရုံပဲ ရနိုင်ပြီး အာရုံ၏ သဘာဝကိုမသိနိုင်ပါ။

ပညာသည် အာရုံ၏သဘာဝကို အမှတ်မရနိုင်ဘဲ၊ အာရုံ၏ သဘာဝကိုသိနိုင်ပါသည်။

သတိ၊ ပညာ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီး အလုပ်လုပ်လျှင်၊ မျက်စိ နား နှာ လျှာ ကိုယ် စိတ်တို့၌ မည့်သည့်အရာများတွေ စီးဝင်နေသည်ကို သတိက သတင်းပေးလိမ့်မည်။ ထိုအခါ ပညာကသိရှိသွားပြီး မကောင်းလျှင်ဖယ်ထုတ်၊ ကောင်းလျှင် ဆက်လက်ကျင့်သုံးမည်။ ထိုကဲ့သို့ ၂-ခု ပူးပေါင်းပြီး အလုပ်လုပ်မှသာ မပြတ်စီးဝင်နေသော အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပိတ်ဆိုပြီးသား ဖြစ်ပါမည်။

တရားစာအုပ်လေးတစ်အုပ်ဖတ်ချင်တယ်၊ ကိုယ်ဖတ်ချင်တဲ့ စာမျက်နှာ ကို ဖတ်တဲ့အခါ မျက်စိနဲ့ကြည့် ရတယ်၊ သို့သော် မျက်စိက စာအုပ်ကို ဖွင့်မပေး နိုင်ပါ။ လက်ကဖွင့်ပေးရတယ်၊ ဒီနှစ်ခုပေါင်းပြီး လုပ်ကြရတယ်။ // မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ် ဆိုတာတွေမှာ ဘာတွေစီးဝင်တယ်ဆိုတာ သတိက သတိပေး (တား) ၊ ပညာကသိပြီး မကောင်းရင် ဖယ်ထုတ်၊ ကောင်းရင် ဆက်လက်ကျင့်သုံးမယ်၊ ယင်းသို့ အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ကြပါသည်။

Q7. ကတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ = ထို သတိ၊ ပညာတွေက ဘယ်နေရာမှာ နောက်ဆုံး အပြီးသတ်ချုပ်ငြိမ်း ကြသလဲ?။ (အာရုံကိုသိတတ်တဲ့ နာမ်တရား တွေ၊ အာရုံကိုမသိတတ်တဲ့ ရုပ်တရားတွေဟာ ဘယ်မှာသွား ချုပ်ငြိမ်းသလဲ)

A7. "ယတ္ထ နာမဉ္စ ရူပဉ္စ၊ အသေသံ ဥပရုဇ္ဈတိ၊ ဝိညာဏဿ နိရောဓေန၊ ဧတ္ထေတံ ဥပရုဇ္ဈတိ" -

ရုပ်တရား နာမ်တရားတို့ အကြွင်းမဲ့ချုပ်ငြိမ်းသောအခါ၊ ဝိညာဏ် -အသိစိတ် ချုပ်သွားသောအခါ၊ သတိ၊ ပညာ၊ ရုပ်၊ နာမ် အားလုံး ချုပ်ငြိမ်းကြပါသည်။ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ -

“ဝိညာဏ ပစ္စယာ နာမရူပံ” ၊ - အသိစိတ်ကြောင့် နာမ်၊ ရုပ်တို့ ဖြစ်၏။

“ဝိညာဏ နိရောဓာ နာမရူပ နိရောဓေါ” - အသိစိတ် ချုပ်ငြိမ်းတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် နာမရူပ ချုပ်ငြိမ်း သွား ၏။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးအကျင့်တရား ကျင့်ရမည်ဖြစ်ပြီး ပထမဆုံး မသိမှု အဝိဇ္ဇာကို ချုပ်အောင်လုပ်ရမည်။ (အဝိဇ္ဇာ) မသိတာချုပ်လျှင် > (သင်္ခါရ) မသိတာကို အကြောင်းပြုပြီး မိမိသန္တာန်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်ကံတရားများချုပ် > (ဝိညာဏ်) ဝိညာဏချုပ် > (နာမရူပ) နာမ်ရုပ်တရားများချုပ် > (သဠာတန) ပြင်ပနှင့်ဆက်သွယ်မှုပြုသော အင်္ဂါရပ်များချုပ် > ဖဿချုပ် > ဝေဒနာချုပ် > တဏှာချုပ် > ဥပါဒါန်ချုပ် > ဘဝချုပ် (ကမ္မဘဝ + ဥပပတ္တိဘဝ)

Q8. "ယေ စ သင်္ခါတဓမ္မာသေ၊ ယေစ သေခါ ပုထု ဣဓ၊ တေသံ မေ နိပကော ဣရိယံ၊ ပုဋ္ဌော ပဗြူဟိ မာရိသ" = ထိုကဲ့သို့ ချုပ်သောနည်းလမ်းရော ရှိရဲ့လား၊ ချုပ်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်တွေရောရှိလား?။

A8. မဂ္ဂင် ၈ပါး အကျင့်တရား ဖြစ်ပါသည်။ မဂ္ဂင် ၈ပါးကို ၃ပိုင်းခွဲ ဖြေဆိုရသော် -

ရုပ်နာမ်(ဒုက္ခ)တွေ ငြိမ်းသွားအောင် လုပ်မည်ဆိုလျှင် အရေးကြီးဆုံးအချက်မှာ -

၁။ "ကာမေသု နာဘိဂိဇ္ဈေယျ" - ကာမဂုဏ်တရားတွေအပေါ်၌ တပ်မက်မှုကို ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

၂။ "မနဿ နာ'ဝိလော သိယာ"- စိတ်၏ အညစ်အကြေးအကုန်လုံးကို ဖယ်ရှားပစ်နိုင်ရမည်။ (အကုသိုလ် စေတသိက် ၁၄ပါး)

၃။ "ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ" သဘာဝတရားများကို အမှန်ကျွမ်းကျင်သော အသိဉာဏ်(သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ရရှိအောင် လုပ်ရမည်။

ဖယ်ရှားပုံ

၁။ ဝင်လေ ထွက်လေအပေါ်၌ အာရုံစိုက်ပြီးသမာဓိစွမ်းအားများ တက်လာအောင် လုပ်ရမည်။ သမာဓိစွမ်းအားများ တက်လာလျှင် ကာမဂုဏ် အာရုံတွေအပေါ်၌ တပ်မက်မှုကို ဖယ်ရှားနိုင်သည်။

၂။ သမာဓိ ထူထောင်ပြီး စိတ်၏ အညစ်အကြေးများကို ပယ်ဖျောက်ရမည်။

၃။ ထိုကဲ့သို့ ကျင့်လိုက်သောအခါ "ကုသလော သဗ္ဗဓမ္မာနံ" - သဘာဝတရားအားလုံးကို သိသော (ဘယ်သဘာဝတရားဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ ဘာကို အခြေခံပြီးတော့ ဘယ်လိုဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်လာလို့ရှိရင် ဘယ်လိုပျက်သွားတယ်၊ ဖြစ်လာတဲ့ သဘာဝတရားတွေဟာ တစ်ခုမှမမြဲဘူး) လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော အသိဉာဏ်တစ်ခု ရလာပြီဖြစ်သည်။ ထိုကဲ့သို့ ရလာအောင် သတိကြီးစွာထား၍ အားထုတ်ရပါမည်။

(သတိပဋ္ဌာန်သုတ်၌ - "ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ။" ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ ဟူသော အာရုံလေးမျိုး အပေါ်တွင် သတိကပ်ပြီး အသိဉာဏ်နှင့်တွဲဖက်ကာ အလုပ်လုပ်သွားမည်ဆိုလျှင် ရုပ်နာမ်တွေ ချုပ်သော အဆင့်ကို ရောက်သွားနိုင်ပါသည်ဟု ဟောတော်မူထားပါသည်။)

ဤသို့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်မည်ဆိုလျှင် ရုပ်၊ နာမ်တရားများ အပြီးသတ် ချုပ်သွားကာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုနိုင်ပါလိမ့်မည်ဟု ဖြေကြားတော်မူခဲ့ပါသည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် အဇိတရသေ့ကြီးနှင့် တပည့် (၁၀၀၀) တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

(နောက်ဆက်တွဲ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ)

လောကကြီးကို အဝိဇ္ဇာက ပိတ်ဆို့ထားပုံ

၁။ ဗြဟ္မာဘုံမြဲတယ်လို့ထင်နေခြင်း၊

၂။ ကိုယ်ကျင့်တဲ့အကျင့်ကို မှန်တယ်လို့ ထင်နေခြင်း၊

၃။ လောကမှာ ပစ္စည်းဥစ္စာတွေ ပေါများလာလို့ရှိရင် ချမ်းသာလိမ့်မယ် ထင်နေခြင်း၊

၄။ ဘာသာရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ငါမှန်တယ် သူများမှားတယ်လို့ ထင်မြင်ယူဆပြီး အမှန်ကိုမတွေ့ခြင်း၊

၅။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ပြန်ကြည့်၍ ကိုယ်ဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်၊ ဘယ်ဘဝကလာတယ် မသိခြင်း။

အဝိဇ္ဇာ က ဆိုပိတ်သော အရေးကြီးသော အချက် ၈ ချက်

၁။ ဒုက္ခကို မသိခြင်း (ဒုက္ခကို သုခထင်) (ဒုက္ခသစ္စာ)

၂။ ဒုက္ခဘာကြောင့်ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းတရားကို မသိခြင်း (သမုဒယသစ္စာ)

၃။ ဘယ်နေရာမှာ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းသွားတာလည်း ဆိုတာမသိခြင်း (နိရောဓသစ္စာ)

၄။ ဒုက္ခချုပ်ငြိမ်းရာ အကျင့်ကိုလည်း မသိခြင်း (မဂ္ဂသစ္စာ)

၅။ အတိတ်ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မသိခြင်း

၆။ အနာဂါတ်ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မသိခြင်း

၇။ အတိတ်၊ အနာဂါတ်ခန္ဓာနဲ့ပတ်သက်ပြီး မသိခြင်း

၈။ အကြောင်းတရားကြောင့် အကျိုးတရား ဖြစ်သည်ဟူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ကို မသိခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်က “မက္ခဋ္ဌာလေပ သုတ္တန်” ၌ -

“မျောက်များကို ဖမ်းရာ၌ အသုံးပြုသော ကော်စေးကဲ့သို့ လောကတွင် တဏှာသည် ကော်စေးကဲ့သို့ တွယ်ကပ်စေသည့် အရာဖြစ်သည်”- ဟု ဟောကြားထားသည်။ ထို့ကြောင့်- လောကကြီးကို တွယ်တာကပ်ငြိစေသော တရားသည် - ကာမအာရုံတို့၌ အလွန်နှစ်သက်တွယ်တာခြင်းကြောင့် နှုတ်မှပင်ထုတ်ဖော်ပြောဆိုတတ်သော “ဇေယျ” ဟူသော တဏှာပင်ဖြစ်သည်။ (သစ္စာ၄-ပါး၌ တဏှာကို ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း သမုဒယသစ္စာဟု ဟောကြားထားသည်။)

လူ့ဘဝဖြစ်လာသည်ကို -

သာမန်လူများက - အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့ကို သဘာဝဟု ထင်သည်။ ပြဿနာဟုမမြင်။ ဘုရားအလောင်းတော်များကမူ -အိုခြင်းဆင်းရဲ၊ နာခြင်းဆင်းရဲ ၊ သေခြင်းဆင်းရဲ တို့ကို သဘာဝဟု မမြင်၊ ပြဿနာဟု မြင်ကြသည်။ ဘဝတစ်ခုကို ရခြင်းသည် မဆုံးနိုင် သည့် ဒုက္ခကြီးတစ်ခု၊ ကြောက်စရာ ကောင်းသည့် ဘေးကြီးတစ်ခု - ဟု မြင်ကာ ထိုဒုက္ခဆင်းရဲ ပြဿနာကို ဖြေရှင်းနိုင်ရန် ကြိုးစားကြသည်။

သင်္ခါတဓမ္မ ဆိုတာ - တကယ့်ကို ရုပ်တရား နာမ်တရား အကြောင်းတွေကို ကျကျနန သိထားတဲ့ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်။

သေက္ခ ဆိုတာ - သဘာဝတရားတွေကို လေ့လာနေတာ အပြီးမသတ်သေးသူ။ လေ့လာဆဲပုဂ္ဂိုလ်။

နိဒ္ဒေသ ၂ မျိုး

၁။ စူဠနိဒ္ဒေသ - ပါရာယနသုတ်ကို ပါဠိတော်အုပ်ရေ ၄၀-ထဲမှာ အပါ အဝင်ဖြစ်တဲ့ စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိ မှာ ဖွင့်ဆိုထားတာရှိတယ်။ ပါရာယနဝဂ်တစ်ဝဂ်လုံးကို စူဠနိဒ္ဒေသ ပါဠိကျမ်းမှာ အဓိပ္ပါယ်ပြည့်စုံစွာ ဖွင့်ပြထားတယ်။ ပါရာယနကို ဖွင့်ဆိုတဲ့ သုတ္တန်ပါတ်အဋ္ဌကထာ ထက် ပိုပြီးတော့ ပြည့်စုံတယ်။

၂။ မဟာနိဒ္ဒေသ - သုတ္တန်ပါတ်မှာလာရှိတဲ့ အဋ္ဌကထာဝဂ္ဂလာ သုတ်တွေရဲ့အဓိပ္ပါယ်ကို ဖွင့်ဆိုတာ။ (သာသနာတော် တည်ထွန်းကာစက သုတ္တန်ကြီးတစ်ခု - ပါရာယနသုတ်)

၂။ တိဿမေတ္တေယျ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

Q1. “ကော’ဓ သန္တုသိတော လောကေ” = လောကမှာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲ?။

A1. “ကာမေသု ဗြဟ္မစရိယဝါ” -

ကာမဂုဏ်အာရုံတွေပေါ်မှာ အပြစ်မြင်ပြီး မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရား (မြတ်သောအကျင့်)ကို ကျင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ် (သို့မဟုတ်) ကျင့်ပြီးသောပုဂ္ဂိုလ်သည် လောကမှာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲ(ကျေနပ်)မှုရှိသော ပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်၏။

ကာမ ၂-မျိုး

ဝတ္ထုကာမ = အာရုံ ၅-မျိုး

ကိလေသာကာမ = လိုချင်စရာအာရုံတွေကို လိုချင်သော လောဘ။ (ဖယ်ရှားရမည်)

Q2. “ကဿ နော သန္တိ ဣဉ္ဇိတာ” = ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် တုန်လှုပ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှုကင်းပါသလဲ?။

A2. “ဝီတတဏှာ သဒါ သတော၊ သင်္ခါယ နိဗ္ဗုတော ဘိက္ခု၊ တဿ နော သန္တိ ဣဉ္ဇိတာ”

ဝီတ တဏှာ - တွယ်တာမှု၊ လိုချင်မှုဟူသော တဏှာကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ဣဉ္ဇိတ - တုန်လှုပ်မှု၊ လှုပ်ရှားမှု မရှိတော့ဘဲ သန္တိ- ငြိမ်သက်သွား၏။

(တဏှာကင်းသွားရန် -

သဒါ သတော - ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ အမြဲတမ်းသတိရှိသည်၊ သဘာဝ အာရုံပေါ်တွင် ကပ်နေသည့် သတိရှိသောကြောင့် နောက်က အသိပညာက လိုက်လာ၏။ ဤသို့ဖြင့် တွယ်တာမှုကို ဖယ်ရှားနိုင်၍ တဏှာကင်းသွား၏။

သင်္ခါယ နိဗ္ဗုတော- ငြိမ်းသွားခြင်း

ငြိမ်းခြင်း ၂ မျိုးတွင် -

၁။ တဏှာသည် သူ့ဟာသူ ဖြစ်လာပြီး သူ့ဟာသူပျက်သွားခြင်း၊ (သူ့ဟာသူ ငြိမ်းသောအငြိမ်း / ခဏငြိမ်းသွားခြင်း)၊ အနိစ္စ သဘာဝတရားသည် ဖြစ်လို့ ပေါ်လာပြီးပျောက်သွားခြင်း၊ (ခဏနိရောဓ)ကို မဆိုလိုဘဲ

၂။ အကြောင်းတရားများကို ငြိမ်းလိုက်သောကြောင့် အကျိုးတရားငြိမ်းသွားခြင်း (တကယ်ငြိမ်းခြင်း)ကို ဆိုလိုပါသည်။ (သတိထားပြီး အသိပညာနှင့် ငြိမ်းရမည်)

Q3,4,5 . “သော ဥဘန္တ မဘိညာယ၊ မဇ္ဈေ မန္တာ န လိမ္မတိ၊ တံ ဗြူမိ မဟာပုရိသောတိ၊ သော ဣဓ သိဗ္ဗနိ မစ္စဂါတိ။”

Q3. “ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဟိုဘက်အစွန်း၊ ဒီဘက်အစွန်း၊ အစွန်း၂-ဘက်နှင့် အလယ်၊ ဒီ ၃-မျိုးကို အသိဉာဏ်ဖြင့်သိပြီး ငြိမ်တွယ်တာမှုကင်းပါသလဲ?။

Q4. အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မဟာပုရိသလို့ ခေါ်ရသလဲ? ။

Q5. ဘဝတစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆက်နေအောင် ဆက်စပ်ပေးတဲ့ အရာက ဘာလဲ?။

A3,4,5 . “သော ဥဘန္တ မဘိညာယ၊ မဇ္ဈေ မန္တာ န လိမ္မတိ၊ တံ ဗြူမိ မဟာပုရိသောတိ၊ သော ဣဓ သိဗ္ဗနိ မစ္စဂါ” ။

A3. “ဟိုဘက်၊ ဒီဘက်နှင့် အလယ်ကို အသိပညာဖြင့် ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိမြင်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မတွယ်တာ တော့ပါ။

A4. ထိုကဲ့သို့ သိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို မဟာပုရိသဟုခေါ်၏။

A5. ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘဝတစ်ခုနှင့် တစ်ခုကို ဆက်စပ်ပေးတတ်သော တဏှာကို လွန်မြောက်သွားပြီဖြစ်၏။
(ဘဝတစ်ခုနှင့် တစ်ခု ဆက်နေအောင် ဆက်စပ်ပေးတဲ့ အရာသည် တဏှာ ဖြစ်၏။)

တိဿမေတ္တယျ၏ အမေးကို ဖြေထားသော ဂါထာကို ရဟန်းများ ဆွေးနွေးခြင်း
(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ဆက္ကနိပါတမဇ္ဈေသုတ်)

မိဂဒါယ ကျောင်း၊ **မဏ္ဍလမာဠ** - တန်ဆောင်းအဝိုင်းကြီးမှာ စုထိုင်ပြီး တရားဆွေးနွေး

(က) ဟိုဘက်အစွန်း ဒီဘက်အစွန်းဆိုတာ ဘာလဲ?

(ခ) အလယ် ဆိုတာက ဘာကိုပြောတာလဲ?

(ဂ) အစွန်း၂ခုကို ချုပ်စပ်သော အရာက ဘာလဲ?

ရဟန်း + ရှုထောင့်	ပထမအစွန်း	ဒုတိယအစွန်း	အလယ်	ချုပ်စပ်
ပထမရဟန်း (သစ္စာရှုထောင့်)	ဖဿ (ဖဿော ဧကော အန္တော)	ဖဿဖြစ်ကြောင်းတရား (ဖဿ- သမုဒယော ဒုတိယော အန္တော)	ဖဿချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် (ဖဿ နိရောဓော မဇ္ဈေ)	တဏှာ
ဒုတိယရဟန်း (ကာလရှုထောင့်)	အတိတ်	အနာဂတ်	ပစ္စုပ္ပန်	တဏှာ
တတိယရဟန်း (ဝေဒနာရှုထောင့်)	သုခဝေဒနာ	ဒုက္ခဝေဒနာ	အဒုက္ခ မသုခ (ဥပေက္ခာ) ဝေဒနာ	တဏှာ
စတုတ္ထရဟန်း (အာယတနရှုထောင့်)	အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-မျိုး	ဗာဟိရာယတန ၆-မျိုး	ဝိညာဏ	တဏှာ
ပဉ္စမရဟန်း (နာမရူပရှုထောင့်)	ရုပ်	နာမ်	ရုပ် + နာမ် = ဝိညာဏ	တဏှာ
ဆဋ္ဌမရဟန်း (သက္ကာယရှုထောင့်)	သက္ကာယ- ခန္ဓာ ၅ပါး	သက္ကာယ သမုဒယ- ခန္ဓာ ၅-ပါး၏ အကြောင်းတရား	သက္ကာယနိရောဓ- ခန္ဓာ ၅ပါး၏ ချုပ်ငြိမ်းမှု	တဏှာ
ဆွေးနွေးချက်များကို ဘုရားထံ တင်ပြရာ မြတ်စွာဘုရားက - တိဿမေတ္တယျ မေးတုန်းက ငါသည် ဖဿကို ရည်ညွှန်းပြီး ဖြေခြင်းဖြစ်၏ဟု ပထမရဟန်း၏ အဆိုကို အတည်ပြုပေးလိုက်ပါသည်။				

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် တိဿမေတ္တယျနှင့် တပည့် (၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

စူဠနိဒ္ဒေသ ပါဠိတော်မှာ

“ဝိညာဏနိရောဓာ နာမရှုပနိရောဓော”၊ ဝိညာဏနိရောဓာ ဆိုတဲ့နေရာမှာ **ဝိညာဏ** ဆိုတာ - **ဝိပါက ဝိညာဏ ၊ ကမ္မဝိညာဏ** (ကမ္မဝိညာဏကို စာပေမှာ **အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ** လို့သုံး၏) ၂မျိုးထဲက အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ ကိုယူရ၏။ (ကံတရား ချုပ်ငြိမ်းမှုကြောင့် နာမ်ရုပ်တွေအားလုံး ချုပ်တယ်)

စူဠနိဒ္ဒေသလာ သင်္ခါရ ၃မျိုး - ပုညဘိသင်္ခါရ၊ အပုညဘိသင်္ခါရ၊ အာနေဇ္ဇာဘိသင်္ခါရ။

မဂ် ၄ပါး

သောတာပတ္တိမဂ် ရလာတာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် ကံတွေရဲ့ အကျိုးပေးနိုင်တဲ့အတိုင်းအတာတစ်ခုဟာ ၇-ဘဝပဲ ရှိတော့၏။ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏတွေ ဆင်မဖြစ်နိုင်။ (ဒိဋ္ဌိ၊ ဝိစိကိစ္ဆာဆိုတဲ့ ကိလေသာကို ဖယ်ရှားလိုက်လို့)

သကဒါဂါမ်ဖြစ်သွားလို့ ရှိရင် ကာမရာဂ ဗျာပါဒတွေ အားပျော့သွားသည့် အတွက်ကြောင့် တိုတောင်း သည့် ဘဝတစ်ခုတာမျှသာ ကမ္မဝိညာဏ က အလုပ်လုပ်နိုင် တော့တယ်။

အနာဂါမ် ဖြစ်လို့ရှိရင် ကာမဘုံက လုံးဝ လွတ်မြောက်သွားတယ်။ ကာမဘုံကိုအကျိုးပေးမယ့် အဘိသင်္ခါရဝိညာဏတွေဟာ လုံးဝချုပ်သွားပြီ။ ရူပဘုံ အရူပဘုံမှာ ထပ်ဖြစ် နိုင်သော်လည်း ဘဝမှာ အကြာကြီး ကျင်လည်ခြင်း မရှိတော့ဘူး ကာမဘုံက လွတ်သွားပြီ။

ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဆိုရင် အဘိသင်္ခါရဝိညာဏ လို့ဆိုတဲ့ ကံတွေဟာ အားလုံးချုပ်သွားတယ်။ တကယ် တော့ ကံကုန်တယ် ဆိုတာဟာ ကိလေသာတွေကုန်သွားလို့ဖြစ်၏။ (“ကိလေသနိရောဓေ ကမ္မနိရောဓော” တဲ့။ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းလို့ ကံကငြိမ်းရတာ၊ ကိလေသာက ကုန်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် ကံဟာ ပဋိသန္ဓေ အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း မရှိ)

မြတ်စွာဘုရားရဲ့သန္တာန်မှာ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားသည့် အတွက်ကြောင့် အတိတ်က online ဖြစ်နေတဲ့ ကံတွေဟာ လက်ရှိ ဘဝမှာ အကျိုးသက်ရောက်မှု ရှိနေသေးတယ်။ မြတ်စွာဘုရားမှာ ခေါင်းတော်ခဲရခြင်း၊ ဝမ်းတော်လားရခြင်းဆိုတာ ဖြစ်တယ်။

ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာန်မထေရ်မြတ်ကြီးမှာ ကိလေသာတွေ ကုန်သွားသည့်အတွက်ကြောင့် သူ့သန္တာန်မှာ ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ကံတွေဟာ ဘဝတစ်ခု ဖန်တီးနိုင်လောက်အောင် စွမ်းရည်သတ္တိ မရှိဘူး၊ သို့သော် ဒုက္ခရောက်အောင်တော့ ကံတွေက လုပ်နိုင်သေးတယ်။

ရတနသုတ်၌ *ခီဏံ ပုရာဏံ*- ကံဟောင်းတွေ ကုန်သွားပြီ၊(ကိလေသာတွေကုန် လို့)။ *နဝ နတ္ထိသမ္ဘဝံ*- ကံအသစ်လည်း မဖြစ်လာ တော့ဘူး၊(ကိလေသာ မရှိတော့လို့)။

ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်ထဲ သွင်းကြည့်မယ်ဆိုရင် “အဝိဇ္ဇာယတွေဝ အသေသ ဝိရာဂနိရောဓာ သင်္ခါရနိရောဓော” အဝိဇ္ဇာချုပ်တယ်လို့ပြောတာဟာ ကိလေသာချုပ်တာ၊ ကိလေသာတွေချုပ်သွားလို့ရှိရင် သင်္ခါရလည်း ချုပ်တယ်။ (သင်္ခါရ= ကံ) သင်္ခါရ ချုပ်သွားလို့ရှိရင် “သင်္ခါရ ပစ္စယာ ဝိညာဏံ” ဆိုတာ မဆက် တော့ဘူး၊ “သင်္ခါရနိရောဓာ ဝိညာဏနိရောဓော” ။ ဝိညာဏ ချုပ်သွားရင် (ဝိပါကဝိညာဏနဲ့ အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ ၂-ခုလုံး) ကံနဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝိညာဏ၊ အကျိုးဆက်နဲ့ပတ်သက်တဲ့ ဝိညာဏ ၂-ခုလုံး ချုပ်သွားရင် ဘဝတစ်ခုမှာ ရုပ်နဲ့ နာမ်နဲ့ ပေါ်စရာအကြောင်း မရှိတော့ဘူး။

ကာမ ၂-ခု

ဝတ္ထုကာမ - လိုချင်စရာ (အာရုံ)။ **ကိလေသာကာမ** - (လိုချင်စရာအာရုံကို) လိုချင်တာ။ (လောဘ)

ဘယ်သူ့ကို ဖယ်ရှားရမလဲဆိုရင် - လိုချင်တာကိုသာ ဖယ်ရှားရမယ် လိုချင်စရာတွေကို ဖယ်ရှားဖို့ မလိုဘူး။(လောကမှာ အလှအပတွေဆိုတာ သူ့ဟာသူ ရှိနေတာပဲ လေ၊ အလှအပကို ဖျက်ဆီးစရာမလိုဘူး၊ ဖျက်ဆီးရမှာက အဲဒီအလှအပတွေကို မက်မောတွယ်တာတဲ့ တဏှာ ကိုပဲ ဖယ်ရှားရမယ်)

လိုချင်စရာ ငါးမျိုး

မျက်စိကမြင်ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အဆင်းအာရုံ၊ နားက ကြားလို့ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အသံအာရုံ၊ နှာခေါင်းက နှမ်းရှူလို့ရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အနံ့အာရုံ၊ လျှာက လျှက်ပြီး သိရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အရသာအာရုံနဲ့ ခန္ဓာကိုယ်က ထိတွေ့ပြီး သိရတဲ့ နှစ်သက်စရာ အထိအတွေ့အာရုံ။

မြတ်စွာဘုရား၏ ဝတ္ထုကာမအပေါ်အသိမှတ်ပြုပုံ

မြတ်စွာဘုရားသည် ဝတ္ထုကာမအပေါ် အသိမှတ်ပြု၏။ မြတ်စွာဘုရားမှာတွင် မျက်စိရှိ၏၊ နားရှိ၏၊ နှာခေါင်းရှိ၏၊ လျှာရှိ၏၊ ကိုယ်ရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားသည် လှတာလေးမြင်လိုက်လျှင် “လှလိုက်တာ၊ နှစ်သက်စရာကောင်းလိုက်တာ” လို့ အသိ အမှတ်ပြု၏။ သို့သော် တွယ်တာတပ်မက်စိတ်ဖြင့် အသိအမှတ် ပြုတာတော့ မဟုတ်ပါ။

ပဉ္စသီခနတ်သားက ဣန္ဒြိယလုံ့လကို ဝှာ သီချင်းဆို စောင်းလာတီးတယ်၊ **သူရိယဝစ္ဆာ** နတ်သမီး ကလည်း ဘုရားဂုဏ်၊ တရားဂုဏ်၊ သံဃဂုဏ် ဓမ္မတေးတွေ သီဆိုကြ၏။ သီချင်းနဲ့စောင်းသံပြီး သွားသည့် အခါ မြတ်စွာဘုရားက “ပဉ္စသီခ၊ မင်းရဲ့သီချင်း သံနဲ့စောင်းက လိုက်ဖက်ပါပေတယ်” လို့ လို့ ပြောသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် လောကကြီးအပေါ်မြင့်တက်နေခြင်း

မြတ်စွာဘုရားသည် မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်ကြံသည့်အတွက် အာရုံတွေရဲ့အပေါ်မှာ တွယ်တာနေခြင်း မရှိသောကြောင့် လောကကြီးမှာ မွေးဖွားပြီး လောကကြီးအပေါ်မြင့်တက်နေပါသည်။

ဥပမာ - ကြာပန်းဟာ ရေထဲမှာ ပေါက်ပေမဲ့ ရေပြင်ပေါ်မြင့်တက်နေပြီး ရေမလူး၊ ရေစိုခြင်း မရှိပါ။ ထိုအတူ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း လောကကြီးအပေါ်မြင့်တက်နေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

မြတ်သောအကျင့် (မဂ္ဂင် ၈ ပါး) ဟူသည် - [အကုသိုလ်စင်ကြယ်ရန် နည်းလမ်းကောင်းများ]

၁။ အမှန်အကန်နားလည်အောင် ကြိုးစားရမယ်၊ ၂။ မှန်မှန်ကန်ကန် တွေးတတ်ရမယ်၊

၃။ ပြောတာလည်း အပြစ်ကင်းရမယ်၊ ၄။ လုပ်တာလည်း အပြစ်ကင်းရမယ်၊

၅။ ကိုယ်ကျင့်တရား ကောင်းရမယ်၊ ၆။ မှန်ကန်တဲ့ ကြိုးစားမှုရှိရမယ်၊

၇။ မှန်ကန်သော သတိရမှု ရှိရမယ်၊ ၈။ စိတ်ငြိမ်အောင် ကြိုးစားရမယ်။

လောကမှာ အမှန်အကန်သိဖို့ အခြေခံအားဖြင့် -

သီလမဂ္ဂင် ၃-မျိုးကို အခြေခံပြီး သမာဓိမဂ္ဂင်နဲ့ ပညာမဂ္ဂင်တွေ လုပ်ရမယ်၊(မြတ်သောအကျင့် ဆိုတာ အောင်အောင် မြင်မြင် ဖြစ်လာမယ်)။

သန္တုသိတ

ကိလေသာများကို လုံးဝဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီး၍ စိတ်သည် ကိလေသာတွေမရှိတော့ သည့်အတွက်ကြောင့် အာရုံနဲ့ ဆက်ဆံမှု ရှိသော်လည်း အာရုံပေါ်မှာတွယ်ကပ်ခြင်းဆိုတာမရှိဘူးဆိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို သန္တုသိတ - ရှိတာနဲ့ ကျေနပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ဟုခေါ်၏။

ဥပမာ - စာရွက်ကလေး ၂-ရွက်ကြားမှာ glue ဆိုတဲ့ ကော်မပါဘူး ဆိုလိုရှိရင် ထိုစာရွက်ကလေး ၂-ခုဟာ တူတူထိတဲ့နေပေမယ့်လို့ တစ်ရွက်နဲ့ တစ်ရွက်ဟာ ကပ်မနေဘူး။

စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုဆိုတာ -

တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ စသော ကိလေသာများသည် စိတ်ရဲ့လှုပ်ရှားမှုများ ဖြစ်၏။ ထိုလှုပ်ရှားမှုလေးတွေကို ပညာဖြင့် ငြိမ်းသတ်ရ၏။

ဣသိပတန မိဂဒါယ

ဣသိပတန ဟာ သားငှက်တိရစ္ဆာန်တွေကို ဘေးမဲ့ပေးထားတဲ့တောဖြစ်လို့ **မိဂဒါယ** လို့ ခေါ်တာ၊ ('မိဂ' ဆိုတာ သမင်ကိုတင် ပြောတာ မဟုတ်ဘူး၊ သားကောင်တွေ တိရစ္ဆာန်တွေ wild animals အကုန်ကို ပြောတာနော်၊ မိဂဒါယ ကို deer park လို့ ပြန်တာမမှန်ဘူး၊ မိဂဒါယ ကို Sanctuary လို့ပဲ ပြန်ရမယ်) **မိဂရာဇာ** ကျတော့ ခြင်္သေ့ကို ပြောတာ၊ သားကောင်တွေရဲ့မင်း၊ **မိဂ** - ခြေလေးချောင်းရှိတဲ့ သတ္တဝါ။

ဥဘန္တ = ၂-ဘက်အစွန်း ပါသော ဂါထာ၏ ပါဠိမူကွဲ

ပါရာယနသုတ္တန်မှာ “သော ဥဘန္တ မဘိညာယ” ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်မှာ “ယော ဥဘောန္တေ ဝိဒိတွာန” (? မှာ “သော ဥဘန္တ ဝိဒိတွာန”)

ရဟန်းတော်များ၏ ဆွေးနွေးချက် (၎င်းတို့၏ ယူဆပုံ ဆိုလိုရင်း)

ပထမရဟန်း - ဖဿသည် လူရယ်လိုဖြစ်လာပြီဆိုရင် အာရုံနဲ့ဆက် နွယ်မှု ဖဿကို အကြောင်းပြုပြီး နာမ်ရုပ်တွေ ဖြစ်ကြသည်။ အာရုံနဲ့ဆက်သွယ်မှုက အဓိကကျသည်။ ယင်းသို့မှန်မှန်ကန်ကန် သိခြင်းဖြင့် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိများ မလာနိုင်ပါ ဟုယူဆပါသည်။

ဒုတိယရဟန်း - အတိတ်က ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရမယ်၊ အနာဂတ် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေ ကိုလည်း သိရမယ်၊ ပစ္စုပ္ပန် ရုပ်နာမ်ခန္ဓာတွေကိုလည်း သိရမယ်။ အဲဒီလို သိလိုရှိရင် လောကကြီးအပေါ်မှာ တဏှာ လိမ်းကျံမှု၊ ဒိဋ္ဌိ မရှိတော့ပါ ဟု ယူဆပါသည်။

တတိယရဟန်း - သုခပြီးရင် ဒုက္ခမလာဘူး၊ ဒုက္ခပြီးရင်လည်း သုခမလာဘူး၊ ကြားထဲမှာ ဆင်းရဲနဲ့ ချမ်းသာ၊ ခုရဲကြားမှာ ဆိုလိုရှိရင် ဆင်းရဲတာလည်း မဟုတ်၊ ချမ်းသာတာလည်း မဟုတ်တဲ့ ဥပေက္ခာလာတယ်၊ အဲဒါကြောင့်မို့ ဝေဒနာရှုထောင့်က ပြောမယ်ဆို ရင် ပထမအစွန်းဆိုတာ သုခ၊ ဒုတိယအစွန်းဆိုတာ ဒုက္ခ၊ အဲဒီ၂-ခုကြား အလယ်ဆိုတာ အဒုက္ခ မသုခ၊ အဲဒီ သဘာဝတရားတွေကို ကျကျနနသိလိုရှိရင် တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိများ ကင်းပြတ် ပါတယ် ဟု ယူဆပါသည်။

စတုတ္ထရဟန်း - အဇ္ဈတ္တိကာယတနကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိမယ်၊ ဗာဟိရာယတန ကိုလည်း ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိမယ်၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတနနဲ့ ဗာဟိရာယတန ၂-ခု ပေါင်းစပ်မိလို့ ဖြစ်ပေါ် လာတဲ့ ဝိညာဏ်ကိုလည်း မှန်မှန်ကန်ကန် သိမယ်ဆိုလိုရှိရင် တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ အမြင်မှားမှုတွေမလာနိုင်တော့ပါ လို့ ယူဆပါသည်။

ပဉ္စမရဟန်း - နာမ်ကိုလည်းသိတယ်၊ ရုပ်ကိုလည်းသိတယ်၊ ဝိညာဏ်ဆိုတဲ့ အသိ စိတ်ကိုလည်း သိတယ်၊ အဲဒီလို ၃-မျိုး ပိုင်းပိုင်း ခြားခြားသိပြီ ဆိုလိုရှိရင် တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှုတွေ မလာနိုင်တော့ပါ လို့ယူဆ ပါသည်။

ဆဋ္ဌမရဟန်း - ဒုက္ခသစ္စာ၊ သမုဒယသစ္စာ၊ နိရောဓသစ္စာကိုသိပြီးဆိုရင် တဏှာဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှု၊ ဒိဋ္ဌိဆိုတဲ့ တွယ်ကပ်မှုတွေ မလာတော့ဟု ယူဆပါသည်။

အစွန်းနှင့်ပတ်သက်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ဟောပြချက်

ဖဿသည် ပထမအစွန်း၊ ဖဿဖြစ်ကြောင်းတရား (တဏှာ) သည် ဒုတိယအစွန်း၊ ဖဿချုပ်ငြိမ်းရာ **နိဗ္ဗာန်**သည် အလယ် ဖြစ်ပါသည်။ အကြောင်းမှာ- တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိများ ဖြစ်ပေါ်လာခြင်းသည် အာရုံနှင့်စိတ်ကို ဆုံပေးမှု “ဖဿ”ကြောင့်သာဖြစ်သည်။

ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌လည်း-“တဒပိ ဖဿပစ္စယာ- ဒါလည်းပဲ ဖဿကြောင့်ဖြစ်တာ” ဟုချည်း မိန့်ဆိုခဲ့သည်။ ၆၂-ပါးသော အယူဝါဒများသည် ဖဿကြောင့်သာ ဖြစ်သည်။ တွယ်တာမှု၊ အမြင်အမျိုးမျိုး ဖြစ်ကြမှုတို့သည် စိတ်နှင့်အာရုံ ဆက်သွယ်မှုကို အကြောင်းပြုပြီး ဖြစ်ကြခြင်းသာ ဖြစ်သည်။

(အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဆက္ကနိပါတ၊ မဇ္ဈေသုတ်၌လည်း ဤသို့ပင် ပါရှိပါသည်။)

“ဓာတုသော ဘိက္ခဝေ သတ္တာ သံသန္တန္တိ” ဟူသည် - သတ္တဝါတွေဟာ ဓာတ်သဘော အားဖြင့် နှိုးနေနေကြ၏။ (သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့လူက သဒ္ဓါတရားရှိတဲ့လူနဲ့ တွဲ၏။ ဝီရိယရှိ တဲ့လူနဲ့ ငပျင်းနဲ့ တွဲလို့မရ။ စသည်ဖြင့်)

ဧဟိ ဘိက္ခု - ဧဟိ ဘိက္ခုလို့ ခေါ်လိုက် တာနဲ့ တစ်ပြိုင်နက် လူ့အသွင်ပျောက်ပြီး ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားခြင်း။

၃။ ပုဏ္ဏက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

Q1. ဤလောက၌ ရသေ့တို့သည်၎င်း၊ လူတို့သည်၎င်း၊ မင်းတို့သည်၎င်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ သည်၎င်း နတ်၊ ဗြဟ္မာတို့ကို အဘယ်အတွက် ဘာကိုအမှီပြုပြီး ပူဇော်ကြတာလဲ?။

A1. ဤလောက၌ ရသေ့တို့သည်၎င်း၊ လူတို့သည်၎င်း၊ မင်းတို့သည်၎င်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ သည်၎င်း၊ နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ဘဝကို အားကျပြီး မိမိရထားသော ဆင်းရဲဒုက္ခများမှ လွတ်မြောက်ဖို့၊ မအို၊မနာ၊မသေဖို့၊ အသက်ရှည်ရှည် နေရဖို့စသည်တို့ကို အမှီပြုပြီး ပူဇော်ကြ၏။

Q2. နတ်များကို ယဇ်ပူဇော်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် မွေးဖွားခြင်း အိုခြင်း သေခြင်းမှ လွတ်မြောက်နိုင်သလား?။

A2. ဘဝတွေအပေါ်မှာ သာယာမှုတွေ၊ လိုချင်မှုတွေ စွဲမက်ထားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် နတ်များကို ယဇ်ပူဇော်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်းဖြင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏတို့မှ မလွန်မြောက်နိုင်ပါ။

Q3. နတ်များကို ယဇ်ပူဇော်မှု၊ မန္တန်စုပ်မှုဖြင့် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမှ မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးဆိုလျှင် ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမှ လွန်မြောက်နိုင်သလဲ?။

A3. “သင်္ခါယ လောကသို့ ပရောပရာနိ”-

ဝိပဿနာကျင့်စဉ်ကိုကျင့်၍ မိမိ၏/သူတစ်ပါး၏ ခန္ဓာငါးပါးကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိသွားပြီးဆိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ စိတ်လှုပ်ရှားမှုမရှိတော့ဘဲ တည်ငြိမ် သွားပြီဖြစ်၏။ ထိုအခါ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ -

(၁) သန္တော - ရာဂ၊ ဒေါသစသော ကိလေသာအပူမီးများအားလုံး ငြိမ်းသွားပြီ။

(၂) ဝိဇ္ဇမော - ဒုစရိုက်အခိုးများ (ဝါ) ဒေါသထွက်ခြင်း၊ရန်ငြိုးဖွဲ့ခြင်း-စိတ်အခိုးအငွေ့တွေများ အကုန်ပျောက် သွားပြီ။

(၃) အနိယော - ရာဂ၊ ဒေါသ စသော ဒုက္ခပေးတတ်သော တရားများ မရှိတော့ပြီ။

(၄) နိရာသော - မည်သည့်အရာကိုမျှ မမျှော်လင့်တော့ပြီ။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို ရဟန္တာဖြစ်သွားပြီဟု ဆိုလိုပါသည်။ ရဟန္တာဖြစ်၍ ကိလေသာအားလုံး ကုန်သွားပြီ၊ ကိလေသာအားလုံး ချုပ်၍ ကံတရားများငြိမ်းသွားပြီးဆိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတို့ကို ဖြတ်ကျော်သွားနိုင်ပြီ၊ လွန်မြောက်သွားနိုင်ပြီဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသောအဆုံးဝယ် ပုဏ္ဏကနှင့် တပည့် (၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

နတ်ဗြဟ္မာတို့ကို ယဇ်ပူဇော်မှုများပြုလုပ်ခြင်း

နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ဘဝများအပေါ်သာယာမှု၊ လိုချင်မှု၊ စွဲမက်မှု၊ အားကျမှုများကို အခြေခံ၍ -

(၁) **အာသီသန္တိ** - နတ်ဗြဟ္မာတို့၏ ဘဝများကို တောင့်တကြခြင်း၊

(၂) **ထောမယန္တိ** - နတ်ဗြဟ္မာများကို ဘုန်းတန်ခိုးနှင့်ပြည့်စုံကြသည်- စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းကြခြင်း၊

(၃) **အဘိပေဇ္ဇန္တိ** - နှုတ်မြှောက်ဆုတောင်း၊ မန္တန်များရွတ်ကြခြင်း၊ ကန်တော့ပွဲများ အကြိမ်ကြိမ်ထိုးကြခြင်း၊

(၄) **ကာမာဘိပေဇ္ဇန္တိ** - မိမိတို့အလိုရှိရာ လာဘ်လာဘများကို မျှော်လင့် တောင့်တပြီး ပြောကြခြင်းတို့ဖြင့် - ပြုလုပ်ပူဇော်ကြသည်။

အာသာ - တဏှာမကင်း၍ မျှော်လင့်နေခြင်း (၂) မျိုး

၁။ **ဇီဝိတာသာ**-အသက်ပေါ်မှာ မျှော်လင့်ခြင်း။

၂။ **ဓနာသာ**-ပစ္စည်းဥစ္စာပေါ်မှာ မျှော်လင့်ခြင်း

"သင်္ခါယ လောကသ္မိ ပရောပရာနိ" - ပရောပရာ-ဆိုတာ

လောကမှာတဲ့ ကိုယ့်ရဲ့ ခန္ဓာကိုယ်၊ သူတစ်ပါးရဲ့ခန္ဓာကိုယ် (သို့မဟုတ်) ကိုယ့်သန္တာန်မှာ ဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါး၊ သူ့သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ ခန္ဓာငါးပါးတို့၏ သဘာဝတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရမည်။

ပုဏ္ဏကအမေးရဲ့အဖြေအနှစ်ချုပ်

၁။ “ယဇ် ပူဇော်ခြင်း၊ မန္တန်စုပ်ခြင်းဖြင့် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းကို မလွန်မြောက်နိုင်ဘူးတဲ့၊ ဘယ်လောက် အသက်ရှည်အောင် လုပ်လို့မှမရဘူးတဲ့၊

၂။ အသက်ရှည်အောင်လုပ်တဲ့နည်းဆိုတာတော့ ဇာတိ ဇရာ မရဏ မဖြစ်အောင် ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခုကိုကျင့်၊ ခန္ဓာငါးပါးကို အမှန်အတိုင်းသိတဲ့အခါမှာ ကိလေသာတွေ ငြိမ်းသွားမယ်၊ တွယ်တာမှုတွေ လုံးဝမလာတော့ဘဲ မျှော်လင့်ချက် အာသာတွေ မရှိတော့ဘူးဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် အိုခြင်းနာခြင်း ကို ကျော်လွှားနိုင်တယ်”။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊စတုတ္ထနိပါတ်၊ သမာဓိဘာဝနာသုတ်၌ ‘သင်္ခါယ လောကသ္မိ ပရောပရာနိ’ - ခန္ဓာငါးပါးကို သိခြင်း

ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါ၊ ဝိညာဏ်တို့ကို သိသည်။ ထိုခန္ဓာတို့၏ ဖြစ်ကြောင်းတရားကို သိသည်။ ထိုခန္ဓာတို့၏ ချုပ်ကြောင်းတရားကို သိသည်။ ယင်းသို့ ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိမှ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ဖြစ်ကာ ကိလေသာ တွေကို ဖယ်ရှားနိုင်မည်။

၄။ မေတ္တာဂူ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ - မြတ်စွာဘုရားမပွင့်မှီက သီလ၊ သမာဓိသာရှိ၏။ မြတ်စွာဘုရားပွင့်ပြီးမှသာ ဝိပဿနာ (ပညာ) သည်သာ ပေါ်လာသည်။

သာသနာတွင်း/သာသနာပ ပန်းတိုင်

သာသနာတွင်း ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ပန်းတိုင်မှာ အို၊ နာ၊ သေ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်မြောက်ရန် (မောက်ခရှု/မောက္ခ) ဖြစ်ပါသည်။ [လွတ်မြောက်မှုရှာရင်း မှန်ကန်သော ကျင့်စဉ်ကျင့်နည်း မသိ၍ ဆင်းရဲတွင်း နက်သွားကြ၏]

သာသနာပုဂ္ဂိုလ်များ၏ပန်းတိုင်မှာ ရုပ်တရားကြီး စွန့်ခွာပြီး နာမ်တရားတို့နဲ့သာ ရပ်တည်နိုင်ပြီး ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ အသက်ရှည်တဲ့ ဗြဟ္မာ့ပြည် ရောက်ရေးဖြစ်သည်။

ပြဿဒါး၊ ရက်ရာဇာ၊ ကောင်းတဲ့နက္ခတ်၊ အမြိတ္တစုတ်ရက် ရွေးပြီး လုပ်ကြသူများအတွက် မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ဆုံးမမှု

ငါးရာငါးဆယ်ဇာတ်ထဲမှာ - နက္ခတ္တံ ပဋိမာနေန္တံ၊ အတ္ထော ဗာလံ ဥပစ္စဂါ - နက္ခတ်ကို မျှော်လင့်စောင့်စားနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ကောင်းကျိုး ချမ်းသာတွေ - လွဲချော်ကုန်တတ်၏။

"အတ္ထော အတ္ထဿ နက္ခတ္တံ၊ ကိံ ကရိဿန္တိ တာရကာ" - ကိုယ်လိုချင်တဲ့ကိစ္စကို အခုလုပ်လို့၊ လုပ်ပြီးသွားတာသည် နက္ခတ် ။ ကောင်းကင်ပေါ်က နက္ခတ်တွေက ကိုယ့်ကို ဘာတတ် နိုင်မလဲ။

ပုဗ္ဗဏှသုတ်ထဲမှာ - "သုနက္ခတ္တံ သုမင်္ဂလံ သုပ္ပဘာတံ သုဟုဋ္ဌိတံ" - ကောင်းတာလုပ်ရင် ကောင်းတဲ့ နက္ခတ်ဖြစ်တယ်။

အနုပဿနာ (အနု + ပဿနာ)

အနု- အဖန်ဖန် အထပ်ထပ်၊ **ပဿနာ**-ရှုမြင်ခြင်း၊ (ဉာဏ်ဖြင့်)။ (OR) **အနု** - လျော်စွာ၊ **ပဿနာ** - ကြည့်တတ်မြင်တတ်ခြင်း၊ (ဉာဏ်ဖြင့်)

"ယေ ကေစိ လောကသ္မိ မနေကရူပါ" အရ ဒုက္ခများမှာ -

ရောဂါဝေဒနာ၊အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း၊ ဆွေမျိုးတွေ ပျက်စီးခြင်း၊ ငိုရခြင်း၊ ကိုယ့်ရဲ့စီးပွားရေး စိတ်မအေးရခြင်း၊ သားရေး သမီးရေး ပူပန်ရခြင်း။

ဓမ္မစကြာသုတ်လာ ဒုက္ခများမှာ -

အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော - မတွေ့ချင်သူတွေနဲ့ တွေ့နေရတာလည်း ဒုက္ခ၊ **ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါ ဒုက္ခော** - တွေ့ချင်တဲ့သူတွေနဲ့ ခွဲခါရတာလည်း ဒုက္ခ၊ **သမိတ္တေန ပဉ္စပါဒါနက္ခန္ဓာ ဒုက္ခာ** - ခန္ဓာကိုယ်ကြီး ရထားတာလည်း ဒုက္ခ။

[ခန္ဓာကိုယ်ကြီးသည် မခိုင်မာ၊ မြားဒဏ်ချက်တွေစုဝေးကျရောက်နေသော ပစ်မှတ်လို ဒုက္ခပေါင်းစုံ စုပုံနေ၏။]

မေတ္တာဂူရုသေ့ မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ရည်ညွှန်းပြောဆိုသည့် အခေါ်အဝေါ် ၃-ခု

(၁) ဘဂဝါ

- ဘုန်းရှင်၊ ကံရှင်၊ ပါရမီရှင်၊ လေးစားရသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အလွန်မြင့်မြတ်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၂) ဝေဒဂူ (ဝေဒ + ဂူ) (ဝေဒ -တည်းဟူသော အသိဉာဏ်ဖြင့်၊ ဂူ- လမ်းဆုံးသို့ ရောက်ရှိသူ၊)

- အသိဉာဏ်ဖြင့် လမ်းဆုံးသို့ ရောက်ရှိသူ၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် အဆုံးတိုင် သိသောပုဂ္ဂိုလ်၊ အသိဉာဏ်ဖြင့် အရာရာကို သိမြင်နိုင်စွမ်းရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်၊

(၃) ဘာဝိတတ္ထ (ဘာဝိတ + အတ္ထ)(ဘာဝိတ- လေ့ကျင့်ထားသည့် စိတ်ဓာတ်၊ အတ္ထ- ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်)

- လေ့ကျင့်ထားသည့် စိတ်ဓာတ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(လေ့ကျင့်ထားသည့် စိတ်ဓာတ်ပိုင်ရှင်၏ စိတ်ထားသည် ကြံ့ခိုင်သည်၊ လှုပ်ရှားမှု မရှိ။)

Q1. "ကုတောနု ဒုက္ခာ သမုဒါဂတာ ဣမေ" - လူတွေ ရှောင်လွှဲလို့မရအောင် ကြီးမားလှသော ဒုက္ခတို့ သည် ဘယ်က စတင်လာသလဲ?။ (လောက၌ ဆင်းရဲဟူသမျှတို့သည် အများအပြားရှိပါကုန်၏ ဤဆင်းရဲတို့သည် အဘယ်ကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာပါကုန်သတည်း?)

A1. ဒုက္ခဿ ဝေ မံ ပဘဝံ အပုစ္ဆိ၊ တံ တေ ပဝက္ခာမိ ယထာပဇာနံ၊ ဥပဓိနိဒါနာ ပဘဝန္တိ ဒုက္ခာ၊ ယေကေစိ လောကသ္မိ မနေကရူပါ။

ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းအစကို ငါ့အား သင်မေး၏။ ထိုဆင်းရဲ ဖြစ်ကြောင်းအစကို ငါသိသည့်အတိုင်း သင့်အား ဟောကြားအံ့၊ လောက၌ အများအပြားအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်သော ဆင်းရဲအားလုံးတို့သည် ကံ၊ ကိလေသာစသော ဥပဓိဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာကုန်၏။

(အကြင်သူသည် ပညာမဲ့သည်ဖြစ်၍ ကံ၊ ကိလေသာစသော ဥပဓိကိုပြုလုပ်၏။ ပညာမဲ့သော ထိုသူသည် အဖန်တလဲလဲ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းစသော ဆင်းရဲသို့ ရောက်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ဇာတိဝဋ်ဆင်းရဲ၏ ဖြစ်ကြောင်းကို အဖန်ဖန် ရှုဆင်ခြင်လျက် (အနိစ္စစသည်ကို) ပိုင်းခြားသိသည် ဖြစ်၍ ကံ၊ ကိလေသာ စသောဥပဓိကို မပြုလုပ်ရာ။)

ဥပဓိ = ဥပ + ဓိ - ဒုက္ခကို ဖြစ်စေတတ်သော အရာများ (တစ်နည်း) ဒုက္ခ၏ တည်ရာ အကြောင်းတရားများ။

စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်လာ ဥပဓိ (၁၀) မျိုး

တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ဒုစရိုက်၊ အာဟာရ၊ ပဋိသ၊ ဓာတ်ကြီးလေးပါး၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါး၊ ဝိညာဏကာယ ၆-ပါး၊ တို့ဖြစ်၏။

ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ဥပဓိ (၁၀)ပါး

၁။ တဏှာ

တွယ်တာမှုတဏှာ ရှိနေလျှင်လည်း ဒုက္ခများ ဖြစ်လာနိုင်သောကြောင့် တဏှာသည် ဥပဓိ မည်၏။

၂။ ဒိဋ္ဌိ

မှားယွင်းသော အတွေး၊ မမှန်ကန်သော အမြင်တို့သည်လည်း ဒုက္ခကို ဖိတ်ခေါ်နေသောကြောင့် ဒိဋ္ဌိသည် ဥပဓိ မည်၏။

၃။ ကိလေသာ

စိတ်ကို ညစ်ညူးစေတတ်သော လောဘ၊ဒေါသစသည်တို့ ဖြစ်လိုက်လျှင် စိတ်သည်ကြည်လင်ပြတ်သားမှု နည်းသွားပြီး ညစ်နွမ်းသွားကာ အမှန်ကို သိနိုင်စွမ်းမရှိတော့သောကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ရကား ကိလေသာသည် ဥပဓိ မည်၏။

၄။ ကံ

ကောင်းတာလုပ်ခြင်း၊ မကောင်းတာလုပ်ခြင်း၊ နေ့စဉ်နှင့်အမျှ စိတ်မှ စိတ်ကူးခြင်း၊ နှုတ်မှ ပြောဆိုခြင်း၊ ကိုယ်ထိ လက်ရောက်လုပ်ခြင်း ဟူသော စေတနာ - ကံတရား - ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်မှု (သင်္ခါရ)တို့သည်လည်း ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော အရာများဖြစ်သောကြောင့် ကံသည် ဥပဓိ မည်၏။

၅။ ဒုစရိုက်

မကောင်းသော အကျင့်များဖြစ်ကြသော စိတ်ဖြင့် မကောင်းသောအကျင့် (မနောဒုစရိုက်-၃)၊ နှုတ်ဖြင့် မကောင်းသောအကျင့် (ဝစီဒုစရိုက်-၄)၊ ခန္ဓာကိုယ်ဖြင့် မကောင်းသော အကျင့် (ကာယဒုစရိုက်-၃)၊ ပေါင်း ဒုစရိုက်-၁၀ပါးတို့သည်လည်း ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သောကြောင့် ဒုစရိုက်သည် ဥပဓိ မည်၏။

၆။ အာဟာရ

အာဟာရ ၄-မျိုးဖြစ်သော စေတနာ၊ ဖဿ၊ ဝိညာဏ၊ ကဗဇ္ဇိကာရတို့တွင် ကဗဇ္ဇိကာရဟာရဟူသော အစားအစာ ကြောင့်လည်း ဒုက္ခရောက်တတ်သည် ဖြစ်ရကား အာဟာရသည် ဥပဓိ မည်၏။

၇။ ပဋိဃ

စိတ်ထဲမှ မခံချင်ခြင်းဟူသော ဒေါသဖြစ်ခြင်းကြောင့်လည်း ဒုက္ခရောက်တတ်သည် ဖြစ်ရကား ပဋိဃသည် ဥပဓိ မည်၏။

၈။ ဓာတ်ကြီးလေးပါး (ကံကြောင့်ဖြစ်သော ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော)

ပထဝီကို စဉ်းစားကြည့်လျှင် ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း၊ သွား၊ အရေ၊ စသည်တို့တွင် ဆံပင်ဖြူလာခြင်း၊ ဆံပင်တစ်ချောင်းပြီး တစ်ချောင်း ကျွတ်ကျွတ်လာ၍ ခေါင်းပြောင်ကြီး ဖြစ်ရခြင်းစသည်တို့သည် ဆံပင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ဒုက္ခရောက်သော အရာများဖြစ်၏။ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယောဓာတ်တို့၏ ဖောက်ပြန်ခြင်းကြောင့်

လည်း ခန္ဓာကိုဖောလာခြင်း၊ ပူလာခြင်း၊ လှုပ်ရှား၍မရခြင်း စသည်တို့သည်လည်း ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော ကြောင့် ဓာတ်ကြီးလေးပါးသည် ဥပဓိ မည်၏။

၉။ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆- ပါး

မျက်စိ၊ နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်တို့သည် ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သော အရာများဖြစ်သောကြောင့် ... အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆- ပါးသည် ဥပဓိ မည်၏။

၁၀။ ဝိညာဏကာယ ၆-ပါး

မြင်သိစိတ်၊ ကြားသိစိတ်၊ နံသိစိတ်၊ လျက်သိစိတ်၊ ထိသိစိတ်၊ တွေးသိစိတ်တို့သည်လည်း ဒုက္ခကို ဖြစ်ပေါ်စေတတ်သောအရာများ ဖြစ်သောကြောင့် ဝိညာဏကာယ ၆-ပါးသည် ဥပဓိ မည်၏။

(မှတ်ချက်။

တခြားသောနေရာများတွင် - ဥပဓိကို **ခန္ဓာ၊ ကိလေသာ၊ ကံ**ဟုသာ ဖွင့်ဆို၏။ (အကျဉ်း)

စူဠနိဒ္ဒေသပါဠိတော်တွင်- **“ဥပဓိနိဒါနာ ပဘဝန္တိ ဒုက္ခာ”**- “ဒုက္ခများဖြစ်လာခြင်းသည် ဥပဓိကို အခြေခံ၏”ဟု ဆိုထားသောကြောင့် ဒုက္ခဖြစ်ကြောင်း ၁၀ပါးကို ဥပဓိ ၁၀ပါးဟုဖွင့်ဆိုရ၏။)

Q2. “ကထံ န ဓိရာ ဝိတရန္တိ ဩဃံ၊ ဇာတိံ ဧရံ သောက ပရိဒ္ဒဝဉ္စ”

ကာမောဃ၊ ဘဝေါဃ၊ ဒိဋ္ဌောဃ၊ အဝိဇ္ဇောဃ ဟူသော ဒီလှိုင်း ဩဃကြီးကို ဘယ်လိုလုပ် ဖြတ်ကူးမလဲ?။

A2. မဂ္ဂင်ရှစ်ပါး အကျင့်တရားဖြင့် ဖြတ်ကျော်ရမည်။

(တစ်နည်း)

Q2. ပညာရှိတို့သည် သံသရာအယဉ်ကို၎င်း၊ ပဋိသန္ဓေနေမှုကို၎င်း၊ အိုမှုကို၎င်း၊ ပူဆွေးမှု ငိုကြွေးမှုကို၎င်း အဘယ်သို့ လွန်မြောက်ပါ ကုန်သနည်း?။

A2. ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင် မျက်မှောက်ပြုနိုင်သော နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း တရားကိုသိ၍ အောက်မေ့မှု သတိရှိလျက် ကျင့်ကြံအားထုတ်သူသည် လောက၌ ကပ်ငြိတွယ်တာမှု တဏှာကို လွန်မြောက်နိုင်ရာ၏။

မေးခွန်းများ၏ အဖြေကိုရပြီးသောအခါ မြတ်စွာဘုရားကို ချီးမွမ်း စကားပြောပြီး ဩဝါဒခံပုံ

မြတ်စွာဘုရား၏ ကောင်းစွာဟောကြားတော်မူအပ်သော ကံ၊ ကိလေသာစသော ဥပဓိကို ပယ်တတ်သည့် ထိုစကားကို အကျွန်ုပ်နှစ်သက်ပါ၏။ ထိုတရားကို အရှင်ဘုရား သိတော်မူပြီးဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မချွတ်ကေန်ပင် ဆင်းရဲကို ပယ်တော်မူ နိုင်ပါ၏။ ထို့ကြောင့် အရှင်ဘုရားသို့ ချဉ်းကပ်၍ အကျွန်ုပ်ရှိခိုးပါ၏။ အကျွန်ုပ်ကို မပြတ်ခါခါ ဆုံးမတော်မူတန်ရာပါ၏။

အဲဒီမှာ မြတ်စွာဘုရားက မိန့်တယ်-

(၁) “ယံ ဗြာဟ္မဏံ ဝေဒဂုမာဘိညော၊ အကိဉ္ဇနံ ကာမဘဝေ အသတ္တံ။ ဟိ သော ဩဃမိမံ အတာရိ၊ တိဏ္ဍော စ ပါရံ အခိလော အကခေါ။”

လောကကြီးမှာ ဘာကိုမှ ကြောင့်ကြမစိုက်တော့ဘဲ တွယ်တာမှုမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဩဃကြီးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး တစ်ဖက်ကမ်းကို တက်လှမ်းပြီးသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်ဟု မှတ်ရမယ်။

(၂) “ဝိဒ္ဓါ စ ယော ဝေဒဂူ နရော ဣဓ၊ ဘဝါဘဝေ သင်္ဂမိမံ ဝိသဇ္ဇေ။ သော ဝိတတဏှာ အနိယော နိရာသော၊ အတာရိ သော ဇာတိဇရန္တိ ဗြူမိ။”

ဝိဇ္ဇာကို တည်ထောင်ပြီး အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားလို့ လမ်းဆုံးကို ရောက်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်ဘဝကိုပဲဖြစ်ဖြစ် ဘဝတွေ ပေါ်မှာ တွယ်တာမှု၊ ကပ်ငြိမှုဆိုတာ မရှိတော့ဘူး။

မေးခွန်း ၂-ခုကိုဖြေပြီး နောက်ဆုံးမှာ နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့်၊ တဏှာရာဂ လုံးဝကင်းရှင်းသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ ဩဃကို ဖြတ်ကျော်သွားနိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်တယ်လို့ ဟောကြားတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် မေတ္တာဂူနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

(နောက်ဆက်တွဲ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ)

ဥပဓိနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားရှင်၏ ဆက်လက်မိန့်ကြားချက်

ယော ဝေ အဝိဒ္ဓါ ဥပဓိ ကရေတိ၊ ပုနပျုနံ ဒုက္ခ မုပေတိ မန္တော၊ တဿှာ ပဇာနံ ဥပဓိ န ကယိရာ။

အဝိဇ္ဇာ လွှမ်းမိုးထားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ အသိဉာဏ် မရှိသည့်ပုဂ္ဂိုလ်သည်-

(၁) တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ စသော ကိလေသာ၊ ဒုစရိုက်စသော ကံ ဟူသည့် အကြောင်း ဥပဓိများ ပြုလုပ်မိ တတ်၏။

(၂) ဤသို့ ပြုလုပ်မိသည့်အတွက် ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘဝခန္ဓာများ ရရှိလာကြပြီး တဖြည်း ဖြည်း အို လာသည်၊ နာလာသည်၊ ထို့နောက် သေမည်။ ထိုသို့ သေပြီးနောက် ဘဝခန္ဓာများ နောက်တစ်ခါ ပြန်ဖြစ်ဦးမည်၊ ပြန်အိုမည်၊ သေမည်။ ဤသို့အားဖြင့် ထပ်တလဲလဲ ဒုက္ခရောက်နေကြသည်။ ဒုက္ခတွင်းထဲ နစ်နေကြသည်။

(၃)ထို့ကြောင့် အသိဉာဏ်ရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည်- ဤသို့ ဆင်းရဲဒုက္ခများဖြစ်နေရခြင်း၊ ဆင်းရဲဒုက္ခဖြစ် ရခြင်း ၏အကြောင်းရင်းသည် ဥပဓိ ကြောင့်ဟု ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး မိမိတို့ သန္တာန်၌ ဥပဓိတရားများကို မပြုလုပ်သင့်ရာ" ဟုဟောတော်မူ၏။

ဩဃ-ဆိုသော ဒီလှိုင်းများ ဖြတ်ကျော်သည့် တရားတို့ကိုဟောရာ၌ - နည်းစနစ်တို့သည် -

(၁) **အနီတိဟံ န ဤတိဟံ** - သူများဆီက တစ်ဆင့်ကြားခြင်း၊ အစဉ်အလာဖြစ်ခြင်း၊ စာထဲပါခြင်း၊ အကြောင်းအကျိုး ဆီလျော်ခြင်း တို့ကြောင့် ဟောတာ မဟုတ်။ [**ဤတိဟံ** - သမိုင်း/အစဉ်အလာက ဒီလိုဆိုလိုတာ]

(၂) **အတ္တပစ္စက္ခ** -ကိုယ်တိုင်သိ၊ ကိုယ်တိုင်ကျင့်ပြီး ဟောမှာဖြစ်တယ်။ **သယံ အဘိညာ သစ္စိကတ္တာ ပဝေဒေမိ** - ကိုယ်တိုင် ထူးခြားသည့်ဉာဏ်နှင့်သိရှိပြီးမှ ဟောကြားခြင်း ဖြစ်တယ်။

အရှိန်အဟုန်ဖြင့် စီးဆင်းနေသော ၊ ဖြတ်ကူးဖို့ရန် အလွန်ခဲယဉ်းသော ဒီလှိုင်းကြီး- ဩဃတရား ၄ ပါး

၁။ ကာမောဃ	ကာမအာရုံ ၅-ပါးကို လိုချင်တပ်မက်သော လောဘ။
၂။ ဘဝေါဃ	- ရူပ၊ အရူပဈာန်နှင့် ဗြဟ္မာတို့၏ ဘုံဘဝကို နှစ်သက်သော လောဘ။
၃။ ဒိဋ္ဌောဃ	မတူကွဲပြားနေကြသည့် မှားယွင်းသော ဘာသာအယူအဆ အမြင်များ ဒိဋ္ဌိ။
၄။ အဝိဇ္ဇောဃ	- သိသင့် သိထိုက်သော သစ္စာ ၄-ပါး စသည်တို့ကို မသိမြင်စေရန် ဖုံးလွှမ်းထားသော မောဟ။

သံသရာဝဋ်က လွတ်ဖို့၊ ဝဲဩဃကြီးကိုဖြတ်ကျော်ဖို့ရန် မြတ်စွာဘုရား ဟောထားပုံ

ယံ ကိဉ္စိ သမ္ပဇာနာသိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ၊ ဧတေသု နန္ဒိဉ္စ နိဝေသနဉ္စ၊ ပနုဇ္ဇ ဝိညာဏံ ဘဝေ န တိဋ္ဌေ။

ဤ၌ **ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ** မှာ အဓိပ္ပါယ် အမျိုးမျိုး ယူထားသည်။

(မူလအဓိပ္ပာယ်) **ဥဒ္ဓံ** - အထက်၊ **အဓော** - အောက်၊ **တိရိယံ** - အလယ်

(တစ်နည်း အဓိပ္ပါယ်) **အထက်** - အနာဂတ် (ခန္ဓာ)၊ **အောက်** - အတိတ် (ခန္ဓာ)၊ **အလယ်** - ပစ္စုပ္ပန်(ခန္ဓာ)

ဝိပဿနာကျင့်စဉ် (အကျယ်)

(၁) အတိတ်ခန္ဓာ(အဓော - အောက်)၊ အနာဂတ်ခန္ဓာ (ဥဒ္ဓံ)၊ ပစ္စုပ္ပန်ခန္ဓာ(တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ)၊ သုံးပါးသော ကာလရှိ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့တွင်

- **ရှုခန္ဓာ သည်** **နေတံ မမ** - ငါ့ဟာလည်း မဟုတ်၊ **နေသော ဟမသ္မိ** - ငါဖြစ်တာလည်း မဟုတ် ၊နေသော **မေအတ္တာ** - ငါ၏ အတ္တလည်း မဟုတ်။ သူ့သဘာဝအတိုင်း (မမြဲ၊ ဆင်းရဲ၊ အစိုးမရ) ဖြစ်နေသော အရာသာဖြစ်သည် ဟု ဝိပဿနာဉာဏ် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြင့် မှန်မှန်ကန်ကန် သိ၏။

- ထိုနည်းတူစွာ- ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် တို့အပေါ်၌လည်း မှန်မှန်ကန်ကန်သိ၏။ - ဤသို့ ခန္ဓာ ၅-ပါးတို့အပေါ် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တဟူသော ဝိပဿနာဉာဏ် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ)ဖြင့် မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်လာ သောအခါ ခန္ဓာတို့အပေါ် အပြစ်မြင်ပြီး နှစ်သက်တွယ်တာ လိုချင်မှု မရှိတော့ချေ။ [မှန်မှန် ကန်ကန် မြင်လိုက်ခြင်းကြောင့် နန္ဒီကို ဖယ်ရှားနိုင်၏]

စာပေကျမ်းဂန်လာ ဥပမာ ၂မျိုး

(၁) **ခပ်ကြမ်းကြမ်းဥပမာ** - အလွန်ဆာလောင်နေချိန် မွေးကြိုင်ပြီး စားချင်စရာ ကောင်းသော ထမင်းကို စားမည်ပြုသောအခါ ထမင်းပန်းကန်ထဲ၌ မစင် ၃-တုံး တွေ့လိုက်သော် ထမင်းအပေါ် မနှစ်မြို့ စိတ်ပျက်ပြီး မစားတော့ သကဲ့သို့

(၂) **ခပ်နု ဥပမာ** - အလွန်နှစ်သက်သော အထည်စကို ဝယ်မည်လုပ်ပြီးမှ အထည်စ ပေါ်တွင် မီးလောင်ပေါက် ၃-ခုကို တွေ့ရ၍ အထည်စအပေါ် စိတ်ပျက်ပြီး မဝယ်တော့သကဲ့သို့ -

ထို့အတူ ခန္ဓာ ၅-ပါး (ရုပ်၊ နာမ်)တို့အပေါ် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် စေ့စေ့စပ်စပ် ရှုမြင်လိုက်သောအခါ (မမြဲခြင်း-အနိစ္စ၊ ဆင်းရဲခြင်း-ဒုက္ခ၊ ကိုယ်မပိုင်ခြင်း- အနတ္တ) အပြစ်များကို သိမြင်လိုက်ရ၍ ခန္ဓာတို့အပေါ် စိတ်ပျက်ပြီး နှစ်သက်၊ တွယ်တာ၊ လိုချင်မှု (နန္ဒီ) မဖြစ်တော့သကဲ့သို့ ဖြစ်သည်။ [မစင် ၃တုံး၊ မီးလောင် ပေါက် ၃ပေါက်မှာ -ခန္ဓာ ၅ပါး၏ နိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ သဘောဖြစ်သည်]

ထိုသို့ မှန်မှန်ကန်ကန် သိမြင်သော ဝိပဿနာဉာဏ် (သမ္မာဒိဋ္ဌိ) ဖြင့် ခန္ဓာတို့၌ (နန္ဒီ) နှစ်သက်ခြင်း- တဏှာ၊ (နိဝေသန) အမြင်မှားခြင်း- ဒိဋ္ဌိ၊ (ဝိညာဏ်) ဘဝတို့ကို ဖြစ်စေသော အဘိသင်္ခါရ ကမ္မဝိညာဏ်-ကံ တည်းဟူသော ကိလေသာနှင့်ကံ တို့ကို ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

ဤသို့ ဖယ်ရှားလိုက်ခြင်းဖြင့် (ဘဝေ န တိဋ္ဌေ) ဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေရာ (သို့) သံသရာ ဝဲဩဃကြီးထဲမှာ မျောပါသွား မည့် ဘဝမျိုး မရနိုင်တော့ချေ။

(၂) ဤသို့ ညွှန်ကြားခဲ့သည့်အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးပြီး (ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ) သတိပဋ္ဌာန် ၄- ပါး အာရုံတို့ အပေါ်၌ သတိကြီးစွာထားလျက် လုပ်ရမည့် အလုပ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲ၊ တလေးတစား၊ စဉ်ဆက်မပြတ် အားထုတ် ပြုလုပ်ရမည်။

ထိုသို့ ကြိုးစားအားထုတ်သောအခါ ရရှိလာမည့် မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် ရုပ်နာမ် ခန္ဓာတို့ အပေါ် တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာ နှင့် ကံတို့ကို အမြစ်ပြတ် ဖယ်ရှားပြီး ဖြစ်သွားမည်။

တဏှာ အစရှိသော ကိလေသာနှင့်ကံတို့ ကုန်သွားသောအခါ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ သောက၊ ပရိဒေဝ စသော ဒုက္ခများ အားလုံးသည် ချုပ်ဆုံး ကုန်သွားမည် ဖြစ်သည်။

[အကြောင်းမှာ - တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒါနိရောဓော၊ ဥပါဒါန နိရောဓာ ဘဝနိရောဓော၊ ဘဝနိရောဓာ ဇာတိ နိရောဓော]

နန္ဒီ (တဏှာ)၊ နိဝေသန(ဒိဋ္ဌိ)၊ ဝိညာဏံ(ကမ္မဝိညာဏံ=ကံ) တို့ကို ဖယ်ရှားရခြင်း အကြောင်း

(၁) နန္ဒီ ဒုက္ခဿမူလံ။ (ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ်)

နန္ဒီ - နှစ်သက်မှု တဏှာသည်၊ ဒုက္ခဿမူလံ- ဆင်းရဲခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်သည်။ [ကြိုက်နှစ်သက်မှု ရှိပါက - ဒုက္ခ ဖြစ်မည်။ အနည်းဆုံး သောက ဖြစ်မည်။] သို့ဖြစ်၍ (နန္ဒီ) နှစ်သက်မှု တဏှာကို ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

(၂) ခန္ဓာတို့အပေါ် တဏှာဖြင့် စွဲစွဲမြဲမြဲ ရှိသကဲ့သို့ ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါ်ဒိဋ္ဌိအမြင်ဖြင့်- **သော မေ အတ္တာ** - ငါ့အတ္တ၊ ငါ လုပ်ချင်တိုင်း လုပ်၍ ရသည်"ဟူသော မှားယွင်းသောအမြင်။ **ဝသ ဝတ္တနာ** ငါ့အလိုအတိုင်း ဖြစ်သည်" ဟူသော အထင်တို့ဖြစ်လာသည်။ ဤသို့(နိဝေသန) မှားယွင်းသော အမြင်နှင့်အထင် (ဒိဋ္ဌိ) တို့ကို ဖယ်ရှား ပစ်ရမည်။

(၃) ခန္ဓာတို့ အပေါ် (နန္ဒီ) နှစ်သက်မှု- တဏှာ၊ (နိဝေသန) လုပ်သည့်အတိုင်း ဖြစ်သည်ဟူသော အထင်- ဒိဋ္ဌိ တို့ကို အခြေခံ၍ သတ္တဝါတို့သည် (ဝိညာဏံ) အဘိသင်္ခါရတည်းဟူသော ကံ (ကမ္မဝိညာဏံ) တို့ကို ပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုကံတရားတို့ကိုလည်း ဖယ်ရှားပစ်ရမည်။

(၄) ဤတွင်- နန္ဒီ (တဏှာ)၊ နိဝေသန (ဒိဋ္ဌိ)ဟူသော ကိလေသာနှင့် ဝိညာဏံ (ကမ္မဝိညာဏံ= အဘိသင်္ခါရ) ကံတို့သည် ဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းများဖြစ်ခြင်းကြောင့် ထိုကိလေသာနှင့် ကံ ၂-မျိုးကို ဖယ်ရှားပစ်ခြင်းဖြင့်- (ဘဝေ နတိဋ္ဌေ) ဒုက္ခတို့ကို ဖြစ်စေရာ၊ သံသရာ ဝဲဩဃကြီးထဲ၌ မျောပါသွား မည့် ဘဝခန္ဓာတို့ကို မရနိုင်၊ မရောက်နိုင်တော့ချေ။

သင်္ဂံ = ဘဝနှင့်ဆက်စပ်ပြီး အာရုံတို့၌ ကပ်ငြိတတ်သောတရားများ

(၁) တဏှာ - ရာဂ (လောဘ) ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိစသော (သံယောဇဉ်) ကိလေသာများ၊ ဒုစ္စရိတ (မကောင်းသော အကျင့်၊ဝါသနာ)။

(၂) ထိုကပ်ငြိတတ်သော သင်္ဂံတရားများကို စွန့်လွှတ်နိုင်ရန် ကြိုးစားရမည်။

(၃) စွန့်လွှတ်ပြီးသည့်အခါ- ဘဝခန္ဓာတို့၌ မျှော်လင့် တောင့်တမှု- အာသာ၊ တွယ်တာမှု - တဏှာ ၊ ရာဂ စသော ကိလေသာများ လုံးဝ ကင်းသွားမည်ဖြစ်သည်။

၅။ ဓာတုက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

မြတ်စွာဘုရားရှင်အား ခေါ်ပုံ

(၁) မဟေသိ (မဟာ+ဣသိ) = မဟာ - အင်မတန်မြင့်မြတ်သော၊ ဣသိ - ထူးခြားသောပုဂ္ဂိုလ်၊ တရားဓမ္မကို ရှာဖွေသော ပုဂ္ဂိုလ်။

(၂) သမန္တစက္ခု - အရာခပ်သိမ်းကို အားလုံးမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သခင် ဘုရားရှင်။

၇၁. “ဝါစာဘိကင်္ခါမိ မဟေသိ တုယံ” - အရှင် မိန့်ကြားမည့်စကားကို တပည့်တော် မျှော်လင့်တောင့်တပါတယ်။

“တဝ သုတ္တန နိဋ္ဌေသံ” - အရှင်ဘုရားဟောသော ဆုံးမဩဝါဒ တရားစကား နာရသောအခါမှာ၊ “သိက္ခေ နိဗ္ဗာန မတ္တနော” - ကိလေသာအပူငြိမ်းဖို့အတွက် တပည့်တော် ကြိုးစား အားထုတ်ပါရစေ၊ အားထုတ်ချင်ပါတယ်၊ လိုက်နာကျင့်သုံး ချင်ပါတယ်၊ ဒါကြောင့်မို့ အမိန့်ရှိပါဘုရား။

A1. “တေနာဟာ တပွံ ကရောဟိ” - မိမိစိတ်၌ရှိသော ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟစသော အပူများငြိမ်းချင်တယ်ဆိုလျှင် ၊ သူ့ဟာသူတော့ ငြိမ်းမှာမဟုတ်ပါ။ အာတပ္ပ - အပြင်းအထန်ကြိုးစားရလိမ့်မယ်။

ကြိုးစားအားထုတ်ပြီးဆိုလျှင် နိပက - ဆင်ခြင်ဉာဏ် (ရင့်ကျက်သော အသိဉာဏ်)၊ သတိသမ္ပဗ္ဗေ နှိဖို့လိုအပ်၏။ ထိုမှသာ မိမိ၏စိတ်သည် လေလွင့်နေသလား၊ တည်ကြည်နေသလား၊ လျော့ကျနေသလား၊ တင်းလွန်းနေသလား စသည်ကို သတိက စောင့်ကြည့်ပြီး အညီအမျှ ဖြစ်အောင် ရင့်ကျက်သောပညာ/အသိဉာဏ်ဖြင့် ချိန်နိုင်မည်။

(ထိုသို့ဖြစ်လျှင် ပြင်းစွာအားထုတ်မှုကို ပြုလော့၊ ငါဘုရားအထံမှ တရားသံကို ကြားနာရ၍ ဤငါဘုရား သာသနာတော်၌သာလျှင် ရင့်ကျက်သော “ ပညာ ” ရှိသည်၊ အောက်မေ့မှု “သတိ”ရှိသည်ဖြစ်၍ မိမိ၏ရာဂစသည် ငြိမ်းအေးခြင်းငှာ ကျင့်ရာ၏။)

ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါး ပွားများခြင်း

ဗောဇ္ဈင် ၇-ပါးတွင် စောင့်ကြည့်မည့် သတိတရားသည် အရေးကြီးသည် ။ လွန်လျှင်လွန်၏ လျော့လျှင်လျော့၏ကို သတိက စောင့်ကြည့်နေခြင်းဖြစ်သောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သတိသမ္မောဇ္ဈင်ကို စဦးဆုံးဟောရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ကျန်သော ဗောဇ္ဈင် ၆-ပါးကို ၂-စု ခွဲလိုက်လျှင် -

စိတ်ဓာတ်ကျနေသောအခါ ပွားရမည့် ဗောဇ္ဈင် ၃-မျိုးမှာ -

ဓမ္မဝိစယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဝီရိယသမ္မောဇ္ဈင်၊ ပီတိသမ္မောဇ္ဈင်၊ တို့ဖြစ်၍၊

စိတ်ဓာတ်တက်နေသောအခါ ပွားရမည့် ဗောဇ္ဈင် ၃-မျိုးမှာ -

ပဿဒ္ဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ သမာဓိသမ္မောဇ္ဈင်၊ ဥပေက္ခာသမ္မောဇ္ဈင်၊ တို့ဖြစ်၏။

အရာရာတွင် သတိဖြင့် ဆင်ခြင်ဖို့လိုအပ်ပုံ

အရာရာတွင် သတိသမ္ပဉေသည် လိုအပ်သည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးတွင် သတိသမ္ပာဒ်ကို ထိပ်ကထားပြီး ဟောထားပါသည်။ ဗောဇ္ဈင် ၇ ပါးပွားတယ်ဆိုရင် သတိဖြင့် စောင့်ကြည့်ရသည်။ လွန်ရင်လွန်တယ်၊ လျော့ရင်လျော့ တယ်၊ သတိဖြင့် စောင့်ကြည့်နေရသည်။

ဥပမာ - ပန်းတိမ်ဆရာသည် ရွှေကိုမီးဖုတ်တဲ့ အခါ မီးပြင်းလျှင်လည်း ရွှေဟာမာဆတ် သွားလိမ့်မည်၊ သိမ့်အေးလွန်းလျှင်လည်း သိပ်ပျော့လွန်းသွား လိမ့်မည်၊ ချေးထုတ်ဖို့ရာ ခက်ခဲသွားလိမ့်မည်၊ ထို့ကြောင့် သိပ်လည်းမပြင်းစေရ၊ သိပ်လည်း မလျော့စေရပါ။

ဗောဇ္ဈင်ပွားသောအခါ လိုအပ်အချက် ၂ ချက်

ဗောသည့်ဇ္ဈင်ပွားအခါ - နိပက - အသိဉာဏ်၊ ဆင်ခြင်တုံတရား၊ သဘော - ကာယ၊ ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မအပေါ် သတိရှိရမည်။

Q2. “ပဿာမဟံ ဒေဝမနုဿလောကေ” လောကကြီးမှာ လူ့ပြည်၌ဖြစ်စေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ဖြစ်စေ မြင့်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာန်မာနစသော ကြောင့်ကြမှု မရှိဘဲ နေနိုင်ကြသည်ကို တွေ့ရပါ၏။ “တံ တံ နမဿာမိ” ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလေးစားပါ၏။ ရှိခိုးပါ၏။

သမန္တစက္ခု - အရာခပ်သိမ်းကို အားလုံးမြင်နိုင်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်သခင် အရှင်ဘုရားအနေဖြင့် “ပဗုဇ္ဇ မံ သက္က ကထံကထာဟိ” ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဘယ်လိုကျင့်တာလဲ၊ ဘာကြောင့် ထိုအဆင့် ရောက်သွားတာလဲဆိုသော တပည့်တော်၏ သံသယများကို ပျောက်အောင်လုပ်ပေးပါ။

A2. “နာဟံ သဟိဿာမိ ပမောစနာယ၊ ကထံကထိံ ဓောတက ကဉ္စိ လောကေ” -

လောက၌ သံသယရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၊ သံသယရှိမြဲ ရှိနေသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို အဲဒီ သံသယကင်းအောင် ငါဘုရား ဘာမှလုပ်မပေးနိုင်ပါ။ လမ်းကြောင်းပဲ ပေးနိုင်တယ်၊ သံသယကင်းအောင် ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ပဲ ကျင့်ရမယ်။

ဓမ္မပဒ၌ မြတ်စွာဘုရား ဟောထားတော်မူပုံမှာ -

- “အတ္တနာဟိ ကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာ သံကိလိဿတိ” - ကိုယ်မဟုတ်တာလုပ်လျှင် ကိုယ်ပဲညစ်ပတ်မည်။
- “အတ္တနာ အကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ” - ကိုယ်ကောင်းတာလုပ်လျှင် ကိုယ်ပဲစင်ကြယ်မည်။
- “သုဒ္ဓ အသုဒ္ဓိ ပစ္စတ္တံ” - ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာ အသီးအသီး လုပ်သောပုဂ္ဂိုလ်နှင့်သာ ဆိုင်၏။
- “နာညော အညံ ဝိသောဓယေ” - ဘယ်သူကမှ ဘယ်သူ့ကို လုပ်ပေးနိုင်တာ မဟုတ်ဘူး။

Q3. “အနုသာသ ဗြဟ္မေ ကရုဏာယမာနော၊ ဝိဝေကဓမ္မံ ယမဟံ ဝိဇေညံ”

ကရုဏာထားပြီး တပည့်တော်ဘာလုပ်သင့်သည်ဆိုတာကို ဆုံးမသွန်သင်ပေးပါ- အရှင်ဘုရား။ သံသရာဝဋ်မှလွတ်ငြိမ်းသော၊ ရာဂ၊ဒေါသများ လွတ်သွားသော၊ ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံးမှ လွတ်ငြိမ်းသွားသော နိဗ္ဗာန်တရားကို သိဖို့အတွက် တပည့်တော်အား ဟောကြားပေးပါ အရှင်ဘုရား။

“ယထာဟံ အာကာသောဝ အဗျာပဇ္ဇမာနော, ဣဓေဝ သန္တော အသိတော စရေယျံ”။

ကောင်းကင်ကြီးသည် ဘာနှင့်မှ ငြိတွယ်မှု မရှိသလို တပည့်တော်သည်လည်း ဒီဘဝမှာပဲ ရုပ်နာမ်တရားတွေအပေါ်မှာ လုံးဝတွယ်တာမှုမရှိအောင်, လွတ်မြောက်အောင် တပည့်တော် ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားအားထုတ်ပါမည် အရှင်ဘုရား။

A3. “**ကိတ္တယိဿာမိ တေ သန္တိ**” - ရာဂ ဒေါသ မောဟကို ငြိမ်းစေကြောင်း ဖြစ်သောတရားကို ငါပြောမည်။ ထိုတရားကို အသိဉာဏ်နှင့် ရှုကြည့်လျှင် မြင်နိုင်မည့်တရား ဖြစ်သည်။ ထိုတရားကို သိအောင်လုပ်၍ ကိုယ့်သန္တာန်မှာ သတိကိုထူထောင်ပြီး ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်မည်ဆိုလျှင် လောကကြီး၌ တွယ်တာမှုများ အားလုံးကို လွန်မြောက်ပါလိမ့်မည်။ တွယ်တာမှုများကို လွန်မြောက်ပြီဆိုလျှင် သင်၏ စိတ်နှလုံးသည် အေးချမ်းသွားလိမ့်မည်။

ဓာတက,လျှောက်တင်ပုံ

“**တဇ္ဇာဟံ အဘိနန္ဒာမိ** - အရှင်ဘုရားပြောတာ တပည့်တော် သိပ်နှစ်သက်တယ်၊ **မဟေသိ သန္တိ မုတ္တမံ** - တကယ့်ကို စိတ်နှလုံးငြိမ်းတဲ့နေရာမှာတော့ အကောင်းဆုံးငြိမ်းချမ်းခြင်းပါပဲ။ အပူတွေ ငြိမ်းသွားတယ်ဆိုတဲ့ ငြိမ်းမှုက တကယ်ကောင်းတာ”။

“**ယံ ဝိဒိတွာ သတော စရံ, တရေ လောကေ ဝိသတ္တိကံ**”။ “အဲဒီငြိမ်းချမ်းဖို့ရာအတွက် မှန်မှန်ကန်ကန် သိရှိနားလည်ပြီးတော့ သတိတရားကြီးစွာနဲ့ ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မယ်ဆိုရင် လောကမှာရှိတဲ့ အတွယ်အတာအားလုံးကို ကျော်လွှားနိုင်မယ် ဆိုတာ တပည့်တော်လက်ခံပါတယ်။ ယုံကြည်ပါတယ်”လို့ ဒီလို လျှောက်တယ်။

မြတ်စွာဘုရားက နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခု ဟော၏။ (ပုဏ္ဏက၊ မေတ္တဂူတို့ကို ဟောခဲ့သော တရားကိုပဲ ပြန်ဟောခြင်းဖြစ်၏။)

“ **ယံ ကိဉ္စိ သမ္ပဇာနာသိ၊ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ။ ဧတံ ဝိဒိတွာ သင်္ဂေါတိ လောကေ၊ ဘဝါဘဝါယ မာကာသိ ကဏှံ**”

မိမိ၏သန္တာန်မှာ ဖြစ်လာသော သဘာဝ တရားများကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရမည်။ ရုပ်ကို သိလာတယ်၊ ဝေဒနာဖြစ်သော အချိန်မှာ ဝေဒနာကို သိလာတယ်၊ သညာဖြစ်သော အချိန်မှာ သညာကို သိလာတယ်၊ သင်္ခါရတွေသိလာတယ်၊ ဝိညာဏတွေသိလာတယ် ဆိုလျှင် မှန်ကန်သော အသိဖြစ်သည်။

အတိတ် အနာဂတ် ပစ္စုပ္ပန်နှင့် ပတ်သက်ပြီး ရုပ်နာမ်တရားအကုန်လုံးကို သိလိုက်သည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် အာရုံပေါ်ကပ်ငြိစေတတ်သော တဏှာ, အမြင်မှားသော ဒိဋ္ဌိ,ထောင်လွှားသော မာနစသော လောက၌ ဖြစ်တတ်သည်များကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိသွားပြီးဖြစ်၏။ ထိုအခါ ဘယ်ဘဝကိုမှ တွယ်တာခြင်း မရှိတော့ပြီဖြစ်သည်။ တွယ်တာမှုများ လုံးဝကုန်ဆုံးသွားပြီ (တွယ်တာမှုများမှ လွန်မြောက်နိုင်ပြီ)ဆိုလျှင် သံသရာဝဋ်မှလွတ်ငြိမ်းသော, ရာဂ,ဒေါသများ လွတ်သွားသော, ဆင်းရဲဒုက္ခအားလုံးမှ လွတ်ငြိမ်းသွားသော နိဗ္ဗာန်တရားကို သိပြီ ဖြစ်သည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ဓာတကနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

(နောက်ဆက်တွဲ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ)

မဂ္ဂင် ၈ပါး

၁။ သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ။

၂။ သုဘဒ္ဒ ပုရဗိုဇ် - “အရှင် ဘုရား၊ ဘုရားလို့ အမည်ခံနေကြတဲ့ (ဘုရားလို့ အမည်ခံတယ် ဆိုတာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကြီးကို ရတယ်လို့ ဝန်ခံထားကြတဲ့) ဆရာကြီး ၆-ယောက်ဟာ သူတို့ဝန်ခံတဲ့အတိုင်း ဟုတ်သလား မဟုတ်ဘူးလား”။

မြတ်စွာဘုရားက “သုဘဒ္ဒ- မင်း ဒါတွေမမေးနဲ့၊ အချိန် မရှိဘူး၊ သူ့ဟာသူ ဟုတ်ချင်ဟုတ်၊ မဟုတ်ချင်နေ၊ မင်းဒါတွေ မစဉ်းစားနဲ့၊ ငါပြောမယ်၊

“မဂ္ဂင် ၈ ပါးမရှိသည့်နေရာ၌ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်မရနိုင်ပါ။ မဂ္ဂင် ၈ ပါးမရှိတဲ့သာသနာ၊ မဂ္ဂင် ၈ ပါးမပါတဲ့ လမ်းစဉ်ဟာ ဘယ်တော့မှ နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်းလမ်းစဉ်မဟုတ်ပါ။ မဂ္ဂင် ၈ ပါး အကျင့်ကို ကျင့်နိုင်မှ သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်၊ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာဆိုတာ ဖြစ်နိုင်မယ်”

၃။ မဂ္ဂင် ၈ ပါးကို ကိုယ်သန္တာန်မှာ ဖြစ်အောင်လုပ်တယ်၊ တိုးတက်အောင်လုပ်တယ်၊ တစိုက်မတ်မတ် ပွားများအားထုတ်တဲ့သူသည် နိဗ္ဗာန်ကို သွားနေတဲ့သူ၊ နိဗ္ဗာန်သွားမဲ့ ယာဉ်ကို စီးနေတဲ့သူဖြစ်တယ်။

၄။ မဂ္ဂင် ၈ ပါး၏ အဆင့်အတန်းကွဲပြားပုံ

မဂ္ဂင်တွေ ဘယ်အချိန်စဖြစ်တာလည်းဆိုရင် ဝိပဿနာဉာဏ်စဖြစ်လာတဲ့ အချိန် က စဖြစ်သည်။

သောတာပတ္တိမဂ် - မဂ္ဂင်း ၈ ပါးပင်ဖြစ်၏။

သကဒါဂါမိမဂ် - သောတာပတ္တိမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ မဂ္ဂင် ၈ ပါးထက် သကဒါဂါမိမဂ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် မဂ္ဂင် ၈ ပါးက ပိုအားကောင်းတယ်။

အနာဂါမိမဂ် - အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် မဂ္ဂင် ၈ ပါးက ပိုအားကောင်းတယ်။

အရဟတ္တမဂ် - အဖြစ် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် မဂ္ဂင် ၈ ပါးက အားအပြည့်ဆုံး စွမ်းအား အထက်ဆုံး မဂ္ဂင်ဖြစ်သည်။

၅။ မဂ္ဂင် ၈ ပါးဖြင့် ကိုယ်နှုတ်စိတ် ထိန်းသိမ်းပုံ

သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ တို့ဖြင့် - ကိုယ်နှုတ်ထဲမှာ အကုသိုလ် မဖြစ်အောင်၊ ဖြစ်လာတဲ့ အကုသိုလ်တွေကို တွန်းထုတ်သည်။

သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် - စိတ်ထဲမှာ အကုသိုလ်တွေ မဖြစ်အောင် တွန်းထုတ်သည်။

ဇာဂရိယာနုယောဂ - နိုးနိုးကြားကြား အားထုတ်ခြင်း

နေ့အခါမှာလည်း စင်္ကြန်သွားလိုက်၊ ထိုင်လိုက်၊ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာရှိတဲ့ စိတ်ကို ပိတ်ဆို့တတ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေကို ဖယ်ရှားရမည်ဆိုလိုပါသည်။ ကိလေသာတွေ ကိုယ့်စိတ်ထဲမှာ မဖြစ်အောင် ဟန့်တားနေတာ၊ တားဆီးနေတာ၊ ဖြစ်လာရင် တွန်းထုတ် နေတာ ဒါတွေကို ဇာဂရိယာနုယောဂ ဟုဆိုပါသည်။

တရားအားထုတ်ခြင်း

"အာဝရဏီယေဟိ ဓမ္မေဟိ စိတ္တံ ပရိယောဒပေတိ" - ကုသိုလ်စိတ်ကိုပိတ်ဆို့ ဟန့်တားတတ်တဲ့ နီဝရဏတရားတွေ၊ အကုသိုလ် တရားတွေကနေ စိတ်ကို စင်ကြယ် အောင်လုပ်ခြင်းသည် တရားအား ထုတ်ခြင်း ဖြစ်၏။

အတ္တကိလမထ ဟူသည် -

အတ္တကိလမထဆိုတာ အကျိုးမရှိပဲ ခန္ဓာကိုယ် အပင်ပန်းခံတာဖြစ်သည်။ ဆောင်းရာသီမှာ ရေသွားချိုး တယ်၊ နေပူပြီဆိုရင် မီးပုံတွေအလယ်ဝင်ပြီးတော့ ထိုင်တယ်၊ အပူ တိုက်တယ်၊ ခန္ဓာကိုယ်ကို ဆူးပုံပေါ်မှာ အိပ်တယ်၊ ယင်းသို့ကိုယ်ခန္ဓာနှိပ်စက်မှုများသည် အတ္တကိလမထ ပင်ဖြစ်သည်။ ယင်းအကျင့်သည် - **ဒုက္ခ** - ဆင်းရဲတဲ့အကျင့်၊ **အနရိယ** - အရိယာတွေ မကျင့်၊ **အနတ္တသံဟိတ** - အကျိုး မရှိ သောအကျင့်ဖြစ်သည်။

ဘုရားရှင်သည် မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်တော်၌-

(က) **ကာယေ ကာယာနုပဿီ ဝိဟရတိ** - ကိုယ်တည်းဟူသော ရုပ်ခန္ဓာ၌- ရုပ်တရားဟူ၍ (အနုပဿီ) သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် အဖန်ဖန် ရှုမှတ်ပြီး နေ၏။ ဤသို့ ရှုမှတ်နေသောအခါ-

(ခ) **အာတာပီ သမ္မဇာနော သတိမာ၊ - အာတာပီ** - ထိုရုပ်အာရုံ၌ ကြိုးစားအားထုတ်မှုရှိရမည်။ **သမ္မဇာန** - အကဲခတ်တတ်ရမည်။ **သတိမာ** - သတိထားတတ်ရမည်။

(ဂ) **ဝိနေယျလောကေ အဘိဇ္ဈာ ဒေါမနဿံ**။ - ထိုသို့ အားထုတ်နေရာ၌- **အဘိဇ္ဈာ** - ထိုရုပ်အာရုံ၌ လိုချင်တပ်မက်မှု လောဘ(တဏှာ)၊ **ဒေါမနဿ** - မကျေနပ်မှု ဒေါသ(ဒေါမနဿ)တို့ မဖြစ်စေရန် ဖယ်ရှားရမည်။

ထိုနည်းတူစွာ-"ကျန်သတိပဋ္ဌာန်တရား (ဝေဒနာ၊ စိတ္တ၊ ဓမ္မ) အာရုံတို့၌လည်း ရှုမှတ်ထား ထုတ်နေရမည်"- ဟု ဘုရားရှင်ဟောကြားတော်မူ၏။

အဋ္ဌကထာဆရာတော် အရှင်မဟာဗုဒ္ဓယောသသည် ဘုရားရှင် ဟောကြားခဲ့သည့် “ဇဠာသုတ်” မှာ “လောကမှာ တဏှာတည်းဟူသော ဇဠာ- အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏ စွမ်းရည်နှင့် နည်းလမ်း”ကို ယူ၍ အကျယ်ချဲ့ဖွင့်ဆိုရေးသား တော်မူခဲ့၏။

“တဏှာတည်းဟူသော ဇဠာ- အရှုပ်အထွေးကို ဖြေရှင်းနိုင်သည့် ပုဂ္ဂိုလ်၏စွမ်းရည်နှင့် နည်းလမ်း” မှာ -

“သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ အာတာပီ နိပဏော ဘိက္ခု၊ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ၊ သောက္ကမံ ဝိဇဠယေ ဇဠံ။”

(၁) **နရော သပညော** - ပဋိသန္ဓေနေစဉ်ကပင် စဉ်းစားဉာဏ် (အခြေခံပညာ)ပါရှိသောသူသည်-

(၂) **သီလေ ပတိဋ္ဌာယ** - သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ တည်းဟူသော သီလ၌ ရပ်တည်၍၊

(၃) **စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ** - သမာဓိနှင့် ဝိပဿနာပညာကို တိုးပွားစေရန် ပွားများအားထုတ်ရမည်။

(၄) ဤသို့ ပွားများအားထုတ်ရာ၌- (**အာတာပီ**) ကိလေသာကို ပူပန်ခြောက်သွေ့စေသော လုံ့လဝီရိယ၊ (**နိပဏော**) ရင့်ကျက်သည့် ပညာတို့ လိုအပ်သည်။

ထိုသို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာ တဏှာတည်းဟူသော ဇဠာ အရှုပ် အထွေးကို ဖြေရှင်းနိုင်မည်” ဟု ဟောကြားထား၏။

အဘိဇ္ဈာ ၂ခု အထူး

မနောဒုစရိုက်မှ အဘိဇ္ဈာ - သူများပစ္စည်း သူများစည်းစိမ်ကို ကိုယ့်စည်းစိမ် ဖြစ်ချင်မှုဆိုတဲ့ လောဘ။

ဝိနေယျ လောကေ အဘိဇ္ဈာဒေါမနဿံ ဌိပါသော အဘိဇ္ဈာ - တရား အားထုတ်နေတဲ့အချိန် (မိမိသဘောကျသော) အာရုံသို့ ရှေးရှုကာ လောဘနှင့် တွေးနေခြင်း။

ရာဇကုမ္ဘ -

ကြိုးစားအားထုတ်မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ၅၅၀ဇာတ်တော်၏ ၃၄၅ခုမြောက် ဇာတ်မှ လောကမှာ စံချိန်ချိုးအောင် ပျင်းရိသူ၏ အမည် ဖြစ်သည်။ (နှာ ၁၈၉တွင် အကျယ်ရှု)

မြတ်စွာဘုရားသည် လမ်းပြတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်သာဖြစ်ပုံ

တုမေဟိ ကိစ္စံ အာတပ္ပံ - သင်တို့ကိုယ်တိုင် ကြိုးစားရမည်၊

အက္ခာတာရော တထာဂတာ - ဘုရားဆိုတာ ဟောရုံသာ ဟောပေးသည်။

နာဟံ သဟိဿာမိ၊ ပမောစနာယ- အဲဒီသံသယတွေက လွတ်အောင် ငါ မတတ်နိုင်ဘူး။

“ကထိကထိ ဓောတက ကဉ္စိ လောကေ၊ ဓောတက ရေ” - ဘယ်လောကမှာပဲဖြစ်ဖြစ် သံသယ ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ကို သံသယကလွတ်အောင် ငါ လုပ်မပေးနိုင်ဘူး၊ ကိုယ့်ဘာကိုယ် လုပ်ရလိမ့်မယ်၊ ကိုယ့် ဘာသာကိုယ် ကျင့်ရလိမ့်မယ်၊

ဥပမာ - ရာဇဂြိုဟ်သို့ သွားရာလမ်းကို ကောင်းကောင်းသိသူကို တစ်ဦးဦးက ရာဇဂြိုဟ်ပြည် သွားသည့် လမ်းကို ညွှန်ပြပါဟုမေး၍ ညွှန်ပြလိုက်သော်လည်း ထိုသူက လမ်းမှန်အတိုင်း မသွား၍ မရောက်လျှင် ညွှန်ပြသူ၌ အပြစ်မရှိ သကဲ့သို့- (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဂဏက မောဂ္ဂလ္လာနသုတ်)

ထို့အတူ ဘုရားရှင်သည် ပန်းတိုင်ဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း ဟောသည်၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းလမ်း မဂ္ဂင် ၈-ပါး ကိုလည်း ညွှန်ပြပေးလိုက်သော်လည်း ကျင့်ကြံအားထုတ် ကြိုးစားမှု မရှိလျှင် နိဗ္ဗာန်သို့ မရောက် ရှိနိုင်။ ဘုရားရှင်သည် လမ်းညွှန်ပြသူသာဖြစ်သည်။

ဓောတကအား ဟောကြားသော တွယ်တာမှုမှ လွတ်မြောက်စေရန်၊ သံသရာမှ လွတ်စေရန် ဝိပဿနာကျင့်စဉ်

(၁) မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်နေသည့် သိစရာအာရုံ(ရုပ်နာမ်)တို့၏ သဘာဝလက္ခဏာတို့ကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိရန် အားထုတ်ရမည်။ ဥပမာ-

ရုပ်တို့၏ သဘာဝလက္ခဏာ	နာမ်တို့၏ သဘာဝလက္ခဏာ
မာခြင်း-ပျော့ခြင်းသဘော = ပထဝီ	အာရုံကို သိခြင်းသဘော = ဝိညာဏ် (စိတ်)
ဖွဲ့စည်း-ယိုစည်းခြင်းသဘော = အာပေါ	အာရုံကို ခံစားခြင်းသဘော = ဝေဒနာ
ပူခြင်း-အေးခြင်းသဘော = တေဇော	အာရုံကို မှတ်သားခြင်းသဘော = သညာ
လှုပ်ရှား-ထောက်ကန်ခြင်းသဘော = ဝါယော	အာရုံကို အားထုတ်ပြုလုပ်ခြင်းသဘော = သင်္ခါရ

ဤသို့ မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်ပေါ်လာသည့် ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ သဘာဝ(ကိုယ်ပိုင်) လက္ခဏာတို့ သိမြင်ခြင်းဖြင့် ရုပ်နှင့်နာမ်သာရှိသည်ဟူသော မှန်ကန်သော အသိဉာဏ် ဖြစ်ပေါ်လာမည်။

(၂) ၎င်းနောက် - ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ရခြင်းအကြောင်းကိုလည်း သိမြင်အောင် အားထုတ်ရမည်။

(၃) ထိုသို့ သိမြင်ပြီးနောက် - ဖြစ်ခဲ့ပြီး အတိတ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဖြစ်နေစေ့ ပစ္စုပ္ပန်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ၊ ဖြစ်လတ္တံ့ အနာဂတ်ရုပ်နာမ်ခန္ဓာ တို့ကိုလည်း မှန်မှန်ကန်ကန် သိလာစေရန်အားထုတ်ရမည်။

(၄) ထိုအခါ- ရုပ်နာမ်တို့၏ ဖြစ်ခြင်းသဘော၊ ဖြစ်ကြောင်းသဘော၊ ချုပ်ငြိမ်းကြောင်းသဘော၊ ဤ ၃-မျိုးကို တွေ့မြင်ပြီးဆိုလျှင် မှန်ကန်သော အသိဉာဏ်ဖြစ်ပြီ ဖြစ်သည်။

(၅) ဤသို့ အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်နှင့်ပတ်သက်ပြီ ရုပ်နာမ်တရား၊ သင်္ခါရများအားလုံးကို သိမြင်နိုင်သောအခါ လောကမှာ ဖြစ်တတ်သည့်- အာရုံအပေါ် ကပ်ငြိစေတဲ့တဏှာ၊ အမြင်မှားတဲ့ ဒိဋ္ဌိ၊ မာန တို့၏ လွဲမှားသော သဘောတို့ကိုလည်း မှန်မှန်ကန်ကန်သိမြင်ပြီဖြစ်၍- မည်သည့်ဘဝကိုမျှ တွယ်တာမှုများ မရှိတော့ချေ။ တွယ်တာမှုတို့မှ လွန်မြောက်နိုင်ခြင်းသည် နိဗ္ဗာန် ဖြစ်၏။

၁။ နိဝါန- တွယ်တာမှု ဘဝတစ်ခုနဲ့တစ်ခုကို တွယ်ပေးထားတဲ့ တဏှာရဲ့ ထွက်မြောက်တဲ့ နေရာ၊ တဏှာ အလှမ်းမမှီတဲ့ နေရာဖြစ်သည်။

၂။ တဏှာသင်္ခယ- တဏှာကုန်တဲ့နေရာဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုလိုက်နိုင်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက်

၁။ တွယ်တာမှုဟာ လုံးဝပျောက်သွား၏။

၂။ ကိလေသာတွေလည်း ကုန်သွားတယ်။

၃။ ကံတရားတွေကလည်း အကျိုးပေးနိုင်ခြင်း မရှိတော့ပါ။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ သေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ စဉ်းစားခြင်းဆင်ပုံ

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များသည် သေခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ - “နေချင်တာလည်း မရှိဘူး၊ သေချင်တာလည်း မရှိဘူး၊ သဘာဝတရားကို သဘာဝလိုပဲ မြင်၏။

အကြောင်းကား - သူတို့မှာ (လောဘ စသော) ကိလေသာမရှိတော့သည့်အတွက်ကြောင့် သေချင်တယ် ဆိုတာလည်း မဖြစ်ဘူး၊ စိတ်လည်း မညစ်တော့ဘူး၊ စိတ်လေးတည်ငြိမ်သွားပြီ၊ သူ့သဘာဝအတိုင်း ဆိုတာကို သဘော ပေါက်သွားပြီ။

၆။ ဥပသီဝ ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ဥပသီဝ ရသေ့ကြီး- ရူပါဝစရဈာန် ၄-ဆင့်, အရူပါဝစရဈာန် ၃-ဆင့် = ပေါင်း ၇-ဆင့်ထိအောင် ပေါက်ရောက်၏။

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန် = ဘာမှမရှိတော့သော ပထမအရူပဈာန် (နတ္ထိဘေပညတ်)ကို အာရုံပြု၍ဖြစ်၏။

Q1. “ဧကော အဟံ သက္က မဟန္တမောယံ၊ အနိဿိတော နော ဝိသဟာမိ တာရိတုံ” - အင်မတန်ကြီးမားသော ဩဇာကြီးကို ဘာမှအမှီမရှိဘဲ (ဆရာသမား/ မှီစရာ အာရုံတရားမရှိဘဲ)သူ မဖြတ်ဝံ့၊ မဖြတ်နိုင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်စုံတစ်ယောက် (သို့) တစ်စုံတစ်ခု အာရုံကိုမှီပြီး ဖြတ်လို့ရသောနည်းကို သူ့အားဟောကြားပေးပါ။

(“အာရမ္မဏံ ဗြူဟိ သမန္တစက္ခု၊ ယံ နိဿိတော ဩဇာမိမံ တရေယျံ” - ဩဇာကြီးကို ဖြတ်ကျော်လို့ရတဲ့, သူ့အမှီပြုပြီး ဖြတ်ကျော်လို့ရတဲ့အာရုံကို သူ့ပြောပေးပါတဲ့၊ သူ့ကို ဟောကြား ပေးပါ။)

A1. “အာကိဉ္ဇညံ ပေက္ခမာနော သတိမာ” - မိမိရထားသောဈာန်ကို ပြန်ကြည့်လိုက်ပါ။ ထိုဈာန်သည် အကြောင်းတရားများ စုပေါင်းပြုလုပ်ထားသော သင်္ခတတရားမျှသာ ဖြစ်၏။ သင်္ခတတရားမှန်လို့ရှိလျှင် မမြဲဘူး၊ ပျက်စီးခြင်း သဘောရှိတယ်ဟူသောအနေအထားကို မြင်အောင် ကြည့်ပါ။

“နတ္ထိတိ နိဿာယ တရဿု ဩဃံ” -“အာကိဉ္ဇည ဈာန်ကိုပဲ ဝိပဿနာရှုပြီး၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို အားပြုပြီး မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်ပေါ်အောင်လုပ်ပြီး ဩဇာကို ဖြတ်ပါ။

(အကျယ်နည်း)

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ထဲမှာ ပါဝင်သော စိတ်၊ စေတသိက်တွေ (ဖဿ,ဝေဒနာ,သညာစသည်) တွေဟာ တစ်ခုမျှ မမြဲပါလား၊ အကြောင်းကနေ ဖန်တီးထားသော သင်္ခတ တရားတွေမျှသာ ဖြစ်တယ်၊ သင်္ခတတရား မှန်လို့ရှိရင် အနိစ္စ- မမြဲတဲ့သဘောတရားတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဖြစ်ခြင်းသဘောရှိပြီဆိုလျှင် ဧကန်ပျက်ခြင်းရှိတယ်၊ အဲဒီသဘောကို ဆင်ခြင်သုံးသပ်ပြီး၊ ဝိပဿနာရှုရမယ်။

ဝိပဿနာရှုလိုက်မည်ဆိုလျှင် ပထမအဆင့်မှာ သောတာပတ္တိမဂ်နှင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်ရမယ်၊ တစ်ခါထပ်ပြီး ဝိပဿနာအဆင့်မြှင့်လိုက်မယ်ဆိုလို့ရှိရင် သကဒါဂါမိမဂ် သကဒါဂါမိဖိုလ် ရမယ်၊ ထပ်ပြီးတော့ မြှင့်လိုက်ရင် အနာဂါမိမဂ် အနာဂါမိဖိုလ်ရမယ်၊ ထပ်ပြီးတော့ မြှင့်လိုက်ရင် အရဟတ္တမဂ် အရဟတ္တဖိုလ် ရမယ်။ အရဟတ္တမဂ်ရရင် ကိလေသာတွေကို ဖယ်ရှားနိုင်ပြီး တွယ်တာမှု တွေ အားလုံးကုန်သွားသော နိဗ္ဗာန်ကို မြင်ရမယ်။

Q2. “သဗ္ဗေသု ကာမေသု ယော ဝီတရာဂေါ” - ကာမဂုဏ် အာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်တာမှု လုံးဝကင်းသွားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ၊ “အာကိဉ္ဇညံ နိဿိတော ဟိတွာ မညံ” - အာကိဉ္ဇညာယတန ဈာန်ကိုပဲ အမှီပြုမယ်၊ တခြားဈာန်တွေကို အမှီမပြုတော့ဘူး၊ ဖယ်ထားပြီးပြီ။

" သညာ ဝိမောက္ခေ ပရမေ ဝိမုတ္တာ"- သညာရှိပြီးတော့ ကာမအာရုံတွေက လွတ်မြောက်နေတဲ့ ဒီဈာန်မှာ တည်မြဲသွားမယ်ဆိုရင်၊ “တိဋ္ဌေ န သော တတ္ထ အနာနုယာယီ” အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို မပျက်မစီး ထာဝရ ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာတဲ့, အာကိဉ္ဇ ညာယတနဘုံမှာ အကြာကြီး တည်နိုင်တယ် မဟုတ်လားတဲ့။

A2. ဟုတ်တယ်၊ မဟာကပ် ၆-သောင်းထိတည်နေမယ်။ (ပုထုဇဉ် ဘဝနဲ့ သေသူ) (အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို ရပြီးနောက် သောတာပန်ဖြစ်ပြီးတော့မှ အရူပဘုံရောက်ရင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်က အရိယာ အဖြစ်နဲ့ ဘဝအဆုံးသတ်မည်။)

Q3. “တိဋ္ဌေ စေ သော တတ္ထ အနာနုယာယီ၊ ပုဂ္ဂမ္ဘိ ဝဿာနံ သမန္တစက္ခု။”

သမန္တစက္ခု-အရာခပ်သိမ်းမြင်တတ်တဲ့ မျက်စိရှိတဲ့ အရှင်မြတ်၊ အဲဒီဘုံမှာ မပျက် မစီး ကမ္ဘာပေါင်းသူတည်နေပြီးတဲ့ အခါမှာ အဲဒီဘုံမှာ တကယ် ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ အကယ်၍ အရိယာသူတော်စင် ဖြစ်ပြီးတော့ လွတ်မြောက်သွားမယ် (သို့မဟုတ်) အဲဒီဘုံမှာ ငြိမ်းငြိမ်းချမ်းချမ်းနဲ့ နေပြီးလို့ရှိရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ရဲ့ဝိညာဏ်စိတ် ကလေးဟာ ပျက်စီးသွားဦး မှာလား၊ သူရရှိထားတဲ့ ဘဝကနေ သူသေရဦးမှာလား?။ (ရဟန္တာသေရင် ဘယ်ရောက်မလဲ?)

A3. **အစွံ ယထာ ဝါတဝေဂေန ခိတ္တာ၊ အတ္ထံ ပလေတိ န ဥပေတိ သင်္ခံ။**

ဖယောင်းတိုင်ပေါ်၌ရှိသော မီးလျှံလေးသည် လေတိုက်လိုက်သောအခါ ငြိမ်းသွား၏။ ထိုငြိမ်းသွားသော မီးတောက်လေးကို ဘယ်ရောက်သွားတယ်လို့ ပြောစရာမရှိပါ။ ငြိမ်းသွားသည်ဟူသာ ပြောလိုရပါမည်။ ထို့အတူ သံသရာဝဋ်ကလွတ်ဖို့ရန် ဝိပဿနာကျင့်စဉ် တစ်ခုကိုကျင့်၍ ရှုပကာယက နာမကာယကနေ လွတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် သေသွားတာနှင့် တစ်ပြိုင်နက် (စုတိစိတ် ကျလိုက်သည်နှင့်) ငြိမ်းသွားပြီဖြစ်၏။ ပြောစရာ မကျန်တော့ပါ။ (နိဗ္ဗာန်၏ သဘော)

Q4. “အတ္ထင်္ဂတော သော ဥဒ ဝါ သော နတ္ထိ” - ချုပ်သွားတာ ဆိုတာ ဟုတ်ပြီတဲ့၊ ချုပ်သွားတာ လုံးဝမရှိတာလား?။

(ထာဝရတည်မြဲတဲ့ အနေ အထားလေးတစ်ခုဖြစ်ပြီး ဘယ်တော့မှ မပျက်စီးတော့တာလား)

“ဥဒါဟု ဝေ သဿတိယာ အရောဂေါ” -

ဘာမှ အထိအခိုက်မရှိ ထာဝရတည်တဲ့ အမြဲလား (သို့မဟုတ်)

ချုပ်သွားပြီးရင် ချုပ်သွားပြီလား (သို့မဟုတ်)

ဘာမှ မရှိ တော့တဲ့အရာလား၊ အရှိကနေ ချုပ်သွားတာလား(သို့မဟုတ်)

ဘာမှမရှိတဲ့ဟာလား (သို့မဟုတ်)

ထာဝရမြဲတဲ့ အနေအထား တစ်ခု ရောက်သွားတာလား?။

A4. “အတ္ထင်္ဂတဿ န ပမာဏ'မတ္ထိ” - ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဆိုလျှင် တိုင်းတာပြစရာ ဘာမှမရှိတော့ပြီ။

“ယေန နံ ဝဇ္ဇံ တံ တဿ နတ္ထိ”- သူ့ကို'ဘာလို့ ပြောဖို့ရာ ဘာမှမရှိဘူး။

“သဗ္ဗေသု ဓမ္မေသု သမူဟတေသု” - သဘာဝတရားတွေအားလုံး မရှိတော့ဘူး၊ ခန္ဓာတွေ အာယတနတွေ ဓာတ်တွေ မရှိတော့ဘူး၊

“သမူဟတာ ဝါဒပထပိ သဗ္ဗေ” - ပြောစရာ အချက်အလက်တွေ တစ်ခုမှ မရှိတော့ဘူး။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ဥပသီဝနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင်ရောက်သွားလေ၏။

သမထကမ္မဋ္ဌာန်ကျင့်စဉ်ကျင့်ပုံ (အကျယ်)

၁။ ဥပမာ - ပထဝီကသိုဏ်း

ပြုပြင်ထားတဲ့မြေလေးကို အဝိုင်းသဏ္ဌာန်လုပ်ပြီး မိမိ၏ရှေ့မှာ တစ်ထောင့်တွာ လောက်ဝေးတဲ့ နေရာမှာထိုင်ရမည်။ အာရုံစိုက်ပြီး မျက်လုံးဖွင့်ကြည့်လို့ လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ မြင်နိုင်တဲ့နေရာမှာ ပထဝီ ကသိုဏ်းဝန်းကို ချထားပြီး မျက်လုံးနဲ့စိုက်ကြည့်ပြီး စိတ်/နှုတ်နဲ့ “ပထဝီ၊ ပထဝီ” ဟု ဆင်ခြင်ရှုမှတ်ရမည်။ ဤသို့လုံးလုံးသွင်းနေသည်ကို **ပရိကမ္မနိမိတ်** ဟုခေါ်သည်။

၂။ နောက်တစ်ဆင့်တက်ပြီး မျက်စိနဲ့မကြည့်ပဲ မျက်စိမှိတ်လျက်နဲ့ ကသိုဏ်းဝန်းကြီးဟာ စိတ်ထဲမှာ အထင်းသားကြီးပေါ်နေခြင်းကို **ဥဂ္ဂဟနိမိတ်** ဟုခေါ်သည်။

၃။ ဥဂ္ဂဟနိမိတ်ကို စွဲစွဲမြဲမြဲထိန်းသိမ်းပြီး စိတ်ကို တခြားမရောက်သွားအောင် လေ့ကျင့် ပေးနေမယ်ဆိုရင် **ပဋိဘာဂနိမိတ်** ဟုခေါ်သည်။

[ပဋိဘာဂနိမိတ်သည် ဥဂ္ဂဟနိမိတ်နှင့် အလားသဏ္ဌာန် တူသော်လည်း ပိုပြီးတောက်ပြောင်လာသည့် စိတ်ထဲစွဲထင်လာသော အာရုံ ဖြစ်၏]*

၄။ ကသိုဏ်းဝန်းကိုကြည့်ပြီး အဖန်ဖန်ရှုပြီး ပဋိဘာဂနိမိတ်ထင်လာပြီးနောက် စိတ် ငြိမ်ကျလာကာ နီဝရဏတရားတွေလည်း လုံးဝမပေါ်တော့ပြီဆိုလျှင် **ရူပါဝစရ ပထမဈာန်ရပြီ** ဖြစ်သည်။

ရူပါဝစရ ပထမဈာန်၏ ဈာန်အင်္ဂါ ၅ ပါး

၁) ဝိတက် - စိတ်ကို အာရုံပေါ်တင်ပေးခြင်းသဘော၊

၂) ဝိစာရ - စိတ်နဲ့အာရုံကွာမသွားအောင် ထိန်းပေးခြင်းသဘော၊

၃) ဝီတိ - အဲ့ဒီအာရုံလေးပေါ်မှာ စိတ်ကနှစ်ခြိုက်နေခြင်းသဘော၊

၄) သုခ - ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါး ချမ်းသာနေခြင်းသဘော၊

၅) ဧကဂ္ဂတာ - စိတ်လေးသည် တစ်နေရာတည်းမှာ ငြိမ်နေခြင်းသဘော၊

[**ဝိဝေကပီတိသုခ** - ပထမဈာန်ရရှိ၍ အကုသိုလ်တရား၊ ကာမဂုဏ်အာရုံတို့မှ ကင်းကွာသောကြောင့် ရရှိလာသော ချမ်းသာသုခ။]

၅။ ဒုတိယဈာန်အဆင့်တက်လိုလျှင်- သမာဓိစွမ်းအားကို တိုးမြှင့်လိုက်သည့်အခါ **ဝိတက်၊ ဝိစာရ** နှစ်ခုကို ဖယ်ရှားလိုက် နိုင်တယ်။ **ဝီတိ၊ သုခ၊ ဧကဂ္ဂတာ** ဒီသုံးမျိုးနဲ့နေတာကို **ရူပါဝစရ ဒုတိယဈာန်** လို့ခေါ်၏။

ပါရာယနဒေသနာမှတ်စု

ဓမ္မဇာလ

ဦးထွန်းထွန်းလင်း

၆။ တတိယဈာန် အဆင့်တက်လိုလျှင် - သမာဓိ စွမ်းအားကို မြှင့်လိုက်တဲ့အခါ ပီတိပေါ်မလာတော့ဘဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီးတစ်ခုလုံး ပေါ့ပါးခြင်း (သုခ)၊ စိတ်တည်ငြိမ်ခြင်း (ဧကဂ္ဂတာ) ဒီနှစ်ခုတည်းဖြင့် နေတာကို **ရူပါဝစရ တတိယဈာန်** လို့ခေါ်၏။ [နိပိတိကသုခ - ပီတိကင်းတဲ့သုခ၊ ပီတိမရှိတဲ့သုခဟာ အင်မတန်မှ ငြိမ်သက်၏။]

၇။ စတုတ္ထဈာန် အဆင့်တက်လိုလျှင် - သမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်တင်လိုက်သည့်အခါ သုခ ဆိုတာပေါ် မလာတော့ဘဲ စိတ်ဟာလုံးဝ ငြိမ်းသွားတော့၏။ ထိုအခါ ဥပေက္ခာ၊ ဧကဂ္ဂတာ ဒီနှစ်ခုဖြင့် နေတာကို **ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်** လို့ခေါ်၏။

စတုတ္ထနည်းအရ

ဈာန်	ဈာန်အင်္ဂါ					အာရုံ
ပ ဈာန်	ဝိတက်	ဝိစာရ	ပီတိ	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
ဒု ဈာန်	X	X	ပီတိ	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
တ ဈာန်	X	X	X	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
စ ဈာန်	X	X	X	ဥပေက္ခာ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်

ပဉ္စကနည်းအရ (သိရုံ)

ဈာန်	ဈာန်အင်္ဂါ					အာရုံ
ပ ဈာန်	ဝိတက်	ဝိစာရ	ပီတိ	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
ဒု ဈာန်	X	ဝိစာရ	ပီတိ	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
တ ဈာန်	X	X	ပီတိ	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
စ ဈာန်	X	X	X	သုခ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်
ပဉ္စမဈာန်	X	X	X	ဥပေက္ခာ	ဧကဂ္ဂတာ	ကသိုဏ်းနိမိတ်

အရူပဈာန်သို့ တက်လှမ်းပုံ အဆင့်ဆင့်

၈။ အာကာသာနဉာယတနဈာန် ရရှိပုံ

အရူပဈာန်ကို တက်မည်ဆိုလျှင် ဈာန်အင်္ဂါတွေကို ကျော်ဖို့ရာ မရှိတော့ပါ။ ဝေဒနာဆိုတာ ကျော်ပစ်လို့ မရဘူး။ ဥပေက္ခာဆိုတာ အနည်းဆုံးရှိရမယ်၊ သမာဓိကိုလည်း ကျော်ဖြတ်(ဖယ်ရှား) လို့မရပါ။ ကသိုဏ်းရုပ်ကြီးကို နှလုံးမသွင်းဘဲ ဖယ်ရှား လိုက်သည့်အခါ ကွက်လပ်လေး ကျန်နေ၏။ ထိုကွက်လပ်ကို **အာကာသ** ဟုခေါ်၏။ ထိုကွက်လပ်လေးသည် ဥပါဒါ ဦး ဘင် မရှိ၊ ပညတ်သဘောဖြစ် သည့်အတွက် ကြောင့် အဆုံးအပိုင်းအခြားမရှိသည့် အာကာသကိုပဲ အာရုံပြုလိုက်၏။ [ဥပမာ - စားပေါ်မှာထားတဲ့ စာအုပ်ကလေးကို ဖယ်လိုက်မယ်ဆိုရင် စာအုပ်နေရာမှာ ကွက်လပ်လေး ဖြစ်သွား၏။] အာကာသ ပညတ်ကို အာရုံပြု၍ ငြိမ်သက်နေခြင်းကို **အာကာသာနဉာယတနဈာန်** (အရူပ ပထမဈာန်) လို့ခေါ်၏။

၉။ ဝိညာဏဉာယတနဈာန် ရရှိပုံ

အာကာသကို အာရုံမပြုတော့ဘဲ အာကာသကို အာရုံပြုတဲ့ စိတ်လေးကို အာရုံအဖြစ် အသုံးချလိုက် တဲ့အခါ **ဝိညာဏဉာယတနဈာန်** (အရူပ ဒုတိယဈာန်)အဆင့်ကို တစ်ခါရောက်သွား၏။

၁၀။ အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန် ရရှိပုံ

အာကာသကို အာရုံပြုသောစိတ်လေးကိုပါ ဖျောက်ပစ်လိုက်တဲ့အခါ ပထမအရူပစိတ်ကလေး မရှိတော့ပြီဖြစ်သော နတ္ထိဘာဝကို အာရုံပြုပြီး သမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်လိုက်တဲ့အခါ **အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်** (အရူပတတိယဈာန်) ဆိုတဲ့အဆင့်ကို ရောက်၏။

၁၁။ နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန် ရရှိပုံ

တတိယ အရူပစိတ်ကို အာရုံပြုပြီး တတိယအရူပစိတ်သည် ငြိမ်သက်၏။ မွန်မြတ်၏ ဟု အဖန်တလဲလဲ ပွားများ၍ သမာဓိစွမ်းအားကို မြှင့်လိုက်တဲ့အခါ **နေဝသညာ နာသညာယတနဈာန်** (အရူပစတုတ္ထဈာန်) ဆိုတဲ့အဆင့်ကို ရောက်၏။

၁၁။ အရူပဈာန်စိတ်တို့၏ အာရုံပြုပုံ (အကျဉ်း)

ပထမ အရူပဈာန်စိတ်	အာကာသပညတ်ကို အာရုံပြု၏။
ဒုတိယ အရူပဈာန်စိတ်	ပထမ အရူပစိတ်ကို အာရုံပြု၏။
တတိယ အရူပဈာန်စိတ်	ပထမအရူပစိတ်၏ မရှိခြင်း (နတ္ထိဘာဝပညတ်)ကို အာရုံပြု၏။
စတုတ္ထ အရူပဈာန်စိတ်	တတိယ အရူပစိတ်ကို အာရုံပြု၏။

အရူပဘုံတွင် ပုထုဇဉ်ဘဝ၊ အရိယာဘဝ ရောက်သူများ၏ မတူကွဲပြားပုံ

ပုထုဇဉ်ဘဝဖြင့် အရူပဘုံတွင် ရောက်သွားပါက အထက်ဘုံများသို့ တက်လှမ်း စရာမရှိတော့ပါ။ ဗြဟ္မဘုံ၌ သက်တမ်းကုန်သည့်အခါ ကံအားလျော်စွာ လောကကြီးထဲ တစ်ဖန်ပြန်ပေါ်လာမည်ဖြစ်သည်။ (မြတ်စွာဘုရားလောင်းအား **အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်**၏ ပရိကံကို ပြသပေးသော အာဠာရကာလာမ) အရူပဘုံတွင် သောတာပန်စသည် ဆက်၍ မဖြစ်နိုင်ပါ။ သောတာပန်ဆိုတာ တရားနာရမှ၊ တရားနာပြီး နာထားတဲ့အတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်နိုင်မှ သောတာပန်ဆိုတာဖြစ်လို့ရသည်။ သူဟာ စိတ်ချည်းရှိတဲ့ဘုံ ရောက်သွားသည့်အတွက် နားမပါ၊ ထို့ကြောင့် တရားနာခွင့်မရှိ၊ ဝိပဿနာဘယ်လို ပွားရမလဲဆိုတာ သူ့မှာထိုးထွင်းနိုင်တဲ့ အသိဉာဏ်မရှိပေ။

သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ အရူပဘုံရောက်သွားရင်တော့ ရှေ့ဆက်တက်ပြီး အရိယာအဖြစ်နဲ့ ဘဝကို အဆုံးသတ်မှာဖြစ်သည်။ သူက စိတ်ရှိနေရင် အသိဉာဏ်ရှိ၏။ အသိဉာဏ်ရှိသည့်အတွက် ဝိပဿနာဉာဏ် အလေ့အကျင့်ရနေသည့် အခါ ဝိပဿနာဉာဏ်က စိတ်ကိုစိတ်နဲ့ပြန်ရှုပြီး သကဒါဂါမ်ဖြစ်မယ်၊ အနာဂါမ်ဖြစ်မယ်၊ ရဟန္တာဖြစ်မယ်။

အဂ္ဂိဝစ္ဆသုတ် (မဇ္ဈိမနိကာယ်)

[ဝစ္ဆဂေါတ္တပုဏ္ဏား ပုရိဗိုဇ်၏ အမေးနှင့် ဘုရားရှင်၏ အဖြေ]

မေး - အရှင်ဂေါတမ၊ (ဝိမုတ္တစိတ္တ) ကိလေသာ အာသဝတရားများမှ လွတ်မြောက်သွား သည့် စိတ်ရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦး၏ အကြောင်းကို ပရိနိဗ္ဗာန်စံပြီးနောက်၌ (ဥပ္ပဇ္ဇတိ) ဘာဖြစ်သည်-ဟု ပြော၍ ရပါသလား။

ဖြေ- ဥပမာ- အရှင်သာရိပုတ္တရာ အသက်ထင်ရှားရှိစဉ် ဖြစ်နေသော ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာတို့ကို အကြောင်းပြုပြီး အရှင်သာရိပုတ္တရာဟု ပြောဆိုနိုင်သည်။ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားသော အခါ ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာများလည်းမရှိတော့၊ ကိလေသာ၊ ကံ၊ ခန္ဓာများလည်း ချုပ်ငြိမ်း သွားပြီဖြစ်၍ အရှင်သာရိပုတ္တရာဟု ပြောစရာမရှိတော့ပါ။ ထိုအတူ ပရိနိဗ္ဗာန်စံဝင်ပြီး ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်း- (ဥပ္ပပဇ္ဇတိ) သံသရာမှာ ဘာဖြစ်သည် - ဟုလည်း ပြော၍ မရပါ။

မေး - (န ဥပ္ပပဇ္ဇတိ) မဖြစ်ဘူး ဟူ၍လည်း ပြောလို့ရပါသလား။

ဖြေ - မဖြစ်ဘူးဟူ၍လည်း ပြောလို့ မရပါ။

မေး - (ဥပ္ပပဇ္ဇတိ စေတ န စ ဥပ္ပပဇ္ဇတိ) တချို့ဖြစ်တယ်၊ တချို့မဖြစ်ဘူး ဟူ၍လည်း ပြောလို့ရပါသလား။

ဖြေ - “ဖြစ်တယ်၊ မဖြစ်ဘူး” ဟူ၍လည်း ပြောလို့ မရပါ။

မေး - (နေဝ ဥပ္ပပဇ္ဇတိ၊ န နဥပ္ပပဇ္ဇတိ) လုံးဝမဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်ဘူးလည်း မဟုတ်ဘူး ဟူ၍လည်း ပြောလို့ရပါ သလား။

ဖြေ - လုံးဝ မဖြစ်ဘူး၊ မဖြစ်ဘူးလည်း မဟုတ်ဘူး ဟူ၍လည်း ပြောလို့ မရပါ။

ရှင်းပြချက် ဥပမာ -

မီးဖိုမှ မီးသည် လောင်စာများကြောင့် တောက်လောင်နေသည်။ လောင်စာ များဖယ်ရှား၍ မီးကို ငြိမ်းသတ်လိုက်သောအခါ ငြိမ်းသွားသော မီးတောက် လေးကို မည်သည့်နေရာ၊ မည်သည့်အရပ်သို့ ရောက်ရှိသွားသည်ဟု ပြော၍ မရပါ။ မီးငြိမ်းသွားသည်ဟုသာ ပြော၍ ရသကဲ့သို့-

ထို့အတူ- (ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်) ခန္ဓာ ၅-ပါး ရှိနေစဉ် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟု ပြော၍ ရသော်လည်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံသွားပြီး ရုပ်၊ နာမ် ခန္ဓာ ၅-ပါး အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းသွားသူကို ရဟန္တာဟုလည်း ပြော၍ မရ၊ ၎င်းချုပ်ငြိမ်း သွားသော ခန္ဓာများ မည်သည့်နေရာသို့ ရောက်ရှိသွားသည် ဟုလည်း ပြောစရာ မရှိ၊ ရုပ်နာမ်ခန္ဓာများ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီဟုသာ ပြောရမည်ဖြစ်သည်။

ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့သည်-

(၁) **ဒီဏံ ပုရာဏံ**- ရှေးအတိတ် ကံဟောင်းများလည်း ကုန်ခဲ့ပြီ။

(၂) **နဝ နတ္ထိ သမ္ဘဝံ** - ကံအသစ်များလည်း ဖြစ်ခြင်း မရှိတော့ပြီ။

(၃) **ဝိရတ္တ စိတ္တာ ယတိကေ ဘဝသ္မိံ** - ဘဝတို့၌ တွယ်တာသော စိတ်လည်း မရှိတော့ပြီ။

(၄) **ဒီဏပီဇာ**- ပဋိသန္ဓေမျိုးစေ့လည်း ကုန်သွားပြီ။

(၅) **အဝိရုဋ္ဌိ ဆန္ဒာ** - ဆန္ဒ၊ တဏှာ ဟူသော ဖြစ်ချင်တာတွေလည်း တိုးတက်မဖြစ်တော့ပြီ။

(၆) **နိဗ္ဗန္တိ ဓိရာ ယထာယံ ပဒီပေါ** - မီးတောက်ကလေး ငြိမ်းသွားသလို ငြိမ်းသွားပြီ။ ဟုဝဋ်ဇာတ်သိမ်းကာ ချုပ်ငြိမ်းတော်မူကြ၏။ ဟုဟောကြားထားခြင်းကြောင့်- (**ပရိနိဗ္ဗူတော**) “ကိလေသာ၊ ကံ၊ ခန္ဓာများ အပြီးတိုင် ချုပ်ငြိမ်းသွားကြပြီ” ဟူ၍သာ ပြောရမည် ဖြစ်သည်။

နိဗ္ဗာန်နှင့်ပတ်သက်၍ ရေးသောဆရာတော်ကြီးများနှင့်စာအုပ်အမည်များ

ဆရာတော်အမည်	ကျမ်း/စာတမ်း	အကြောင်းအရာ
၁။ ရွှေကျင်ဆရာတော်ကြီး (ရွှေကျင်ဂိုဏ်းတည်ထောင်သူ)	ဂမ္ဘီရာဂမ္ဘီရ မဟာနိဗ္ဗူတ	နိဗ္ဗာန်၏ထူးခြားအံ့ဩဖွယ်ဂုဏ်ရည်တွေ ပါဝင်၊ ဆရာတော်ကြီး အဆိုအရ နိဗ္ဗာန်သည် လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားတာမဟုတ်
၂။ အုတ်ဖိုဆရာတော်ကြီး (ဒွါရဂုဏ်တည်ထောင်သူ)	စန္ဒမဏ္ဍလသုက္ကစာတမ်း	နိဗ္ဗာန်မှာ ရုပ်ထူး နာမ်ထူးဆိုတဲ့ သဘောမျိုးဖော်ပြထား
၃။ မဟာစည်ဆရာတော်ကြီး	နိဗ္ဗာနပဋိသံယုတ္တကထာ	နိဗ္ဗာန်ဆိုင်ရာ တရားတော်များကို စုပြီးဟောထား
၄။ ဆရာတော်တစ်ပါး	ဘဝနှင့် နိဗ္ဗာန် စာအုပ်	နိဗ္ဗာန်အကြောင်း စုပြီးရေးထား

(**နာဂဇူန** -အတွေးအခေါ်ရှင်တစ်ဦးဟာ **မူလမချာမိက ကာရိကာကျမ်း**ကိုရေးတယ်။ “ဖြစ်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ ပျက်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊ လာတာလည်း မဟုတ် ဘူး၊ ပြန်တာလည်း မဟုတ်ဘူး၊”စသော ငြင်းဆိုချက် ၈-မျိုးနဲ့ ကျမ်းကိုဖွင့်တော့ ဘာမှန်းကိုမသိတာ၊ Dialectic လို့ ခေါ်တယ်)

ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒီ

မိမိရထားတဲ့ ဝိပဿနာအပေါ်မှာ တွယ်နေတာ၊ သဘောကျနေတာကို ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒီ ဟုခေါ်၏။ ယင်းသို့ မိမိရထားတဲ့ တရားဓမ္မတွေကို သဘောကျနေလျှင် အရဟတ္တမဂ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မရရှိနိုင်ပါ။

ဥပသီဝ ရရှိထားသော ဈာန်၊ သမာဓိ

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်၊ အာကိဉ္ဇည ဆိုတာ အကိဉ္ဇန- ဘာမှမကျန်ဘူး၊ နတ္ထိ ကိဉ္ဇိ- နည်းနည်း လေးမှ မကျန်ဘူး၊ လုံးဝပျောက်ကွယ်သွားတဲ့ အနေအထားတစ်ခုကို အာရုံပြုပြီး ရရှိထားသော သမာဓိ။

ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန် - ရရှိထားသော ဈာန်ဖြင့် အခိုက်အတန့် ဖယ်ခွာထားခြင်း။ (လောဘ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ အဝိဇ္ဇာ)

သတ္တဝါလို့ ပြောဖို့ရာ

- ကိလေသာ၊ ခန္ဓာ၊ ကံတရားတွေ ရှိရမည်။ (ကိလေသာ၊ ခန္ဓာ၊ ကံတရားတွေ ချုပ်သွားပြီဆိုလျှင် သတ္တဝါဟု ပြောလို့မရတော့ပါ)

ဥပမာ- သစ်ပင်လို့ ပြောလို့ရှိရင် သစ်ပင်လို့ ပြောစရာ အရွက်၊ အကိုင်း၊ အခက်၊ အမြစ်၊ ပင်စည်ရှိရမည်။

၇။ နန္ဒ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

(၁) ဒီဘက်ကမ်း (သက္ကာယ)	(၂) ဟိုဘက်ကမ်း (သက္ကာယနိရောဓ)
သက္ကာယ = ခန္ဓာရှိသည့်နေရာ၊	သက္ကာယနိရောဓ = ခန္ဓာများ ချုပ်ငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန် (ပါရ)
ခန္ဓာရှိ၍ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဒုက္ခများရှိ။	ခန္ဓာ မရှိ၍ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ ဒုက္ခများ မရှိ။
ထို့ကြောင့် ခန္ဓာရှိရာ (သက္ကာယ) ဒီဘက်ကမ်း၌ ရှိနေသည့် ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်း ဘေးဒုက္ခများမှ မလွတ်နိုင်။	ထို့ကြောင့်ခန္ဓာများ ချုပ်ငြိမ်းရာ(သက္ကာယနိရောဓ) ပါရဟူသော နိဗ္ဗာန်ဘက်ကမ်းတွင်သာ အို၊ နာ၊ သေ ဘေးဒုက္ခများမှ လွတ်မြောက်နိုင်သည်။

(၃) သက္ကာယနိရောဓ (ပါရ) နိဗ္ဗာန်ဘက်ကမ်းနှင့် အလှမ်းကွာဝေးစေရန် တားဆီး ခြားကာထားသည့် ဖြတ်ကူးရမည့် ရေပြင်ကျယ်ကြီး (ဩဃ-၄ပါး)

(၃.၁) ကာမောဃ = အဆင်း၊ အသံ စသော ကာမအာရုံများ၌ နှစ်သက်တွယ်တာတတ်သော လောဘ။ (ကာမတဏှာ ရေပြင်ကျယ်ကြီး)

(၃.၂) ဘဝေါဃ = ရူပဈာန်-အရူပဈာန်၊ ရူပ- အရူပဗြဟ္မာ့ဘုံဘဝများ၌ နှစ်သက်တွယ်တာ တတ်သော လောဘ။ (ဘဝတဏှာ ရေပြင်ကျယ်ကြီး)

(၃.၃) ဒိဋ္ဌောဃ = ငါ့ဥစ္စာ၊ ငါ၊ ငါ့အတ္တဟူသော တဏှာ၊ မာန၊ ဒိဋ္ဌိ အတွေးများနှင့် အထင်မှား၊ အမြင်မှား ခြင်းကို အခြေခံပြီး- (အာဒါနဂ္ဂါဟိ) အယူဝါဒအမှားများကို စွဲစွဲမြဲမြဲ ဆုပ်ကိုင်ခြင်း၊ (ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂိ) စွန့်လွှတ်ဖို့ရန်ခဲယဉ်းခြင်း ဟူသော ဒိဋ္ဌိ။ (ဒိဋ္ဌိ ရေပြင်ကျယ်ကြီး)

(၃.၄) အဝိဇ္ဇေယ = သစ္စာ ၄-ပါးစသော သိသင့် သိထိုက်ရာ ၈ ဌာနကို မသိခြင်း၊ ရုပ်နာမ် သဘာဝတရား တို့ကို အမှန်အတိုင်း မသိခြင်းဟူသော မောဟ။ (မောဟ ရေပြင်ကျယ်ကြီး)

(၄) ဖြတ်ကူးရန် အသုံးပြုရမည့် ယာဉ် - မဂ္ဂင် ၈-ပါး (သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ) အကျင့်တရား

“ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ တဝင်းဝင်း ဝက်စာကျင်းမှာ တရှုပ်ရှုပ်” ဟူသည်

ဈာန်အဘိညာဉ်ရ၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှာ ဗြဟ္မာကြီးဖြစ်နေပြီးနောက် အရှိန်ကုန်လာပြီး သံသရာလည်သော အခါ ဝက်စာကျင်းထဲမှာ စားနေတဲ့ ဝက်ကြီးဖြစ်နေသည်ကို ဆိုလိုပါသည်။

သို့သော် ဗြဟ္မာများ သေသေချင်းတော့ တိုက်ရိုက် ဝက်မဖြစ်နိုင်ပါ။ ကုသိုလ်စွမ်းအား အင်မတန်မှ ကြီးမား သည့် အတွက်ကြောင့် ဗြဟ္မာဘုံကသေရင် ကောင်းတဲ့ဘုံတစ်ခု ကြားခံ နေရလိမ့်မည်။ ထိုဘုံ၌ ကုသိုလ် ကောင်းမှုမလုပ်ဘဲ၊ မေ့မေ့လျော့လျော့နှင့် ဩဃဟူသော သံသရာရေယာဉ်ကြောမှာ ဆက်မျောပြီး အကုသိုလ်တွေ လုပ်နေခြင်း နေခြင်းကြောင့် ဝက်စာကျင်း (ဝက်ဘဝ) ရောက်သွားခြင်း ဖြစ်သည်။

သာဓု > ဆာဓု > ဆာဒူး (သာဓု သပ္ပုရိသ)

ကောင်းကျိုးချမ်းသာများကို ပြီးစေတတ်သော အကျင့်ရှိသော သူတော်ကောင်း။ သူတော်ကောင်းတို့ကို **ဣသိ၊ မုနိ၊ သမဏ၊ ဗြဟ္မဏ** ဟုခေါ်ကြ၏။

ဣသိ = တရားဓမ္မ ရှာဖွေသူ။ (ရသေ့ဟုလည်း ခေါ်ကြသည်။)

မုနိ

၁။ အသိပညာရှိပြီး ထက်မြက်သော သူတော်စင်၊

၂။ အကြောင်း-အကျိုး၊ အကောင်း-အဆိုးကို ခွဲခြားသိမြင်သောသူ၊

သမဏ = ပါပေ သမေတီတိ သမဏော - မကောင်းသောစိတ်ဓာတ်များ ငြိမ်းသွားအောင် ဖယ်ရှားပစ်နိုင်သူ။

ဗြဟ္မဏ

၁။ ဗြဟ္မုနော အပစ္စံ ဗြဟ္မဏော - ဗြဟ္မာကြီးရဲ့သားသမီး၊ (ဗြဟ္မာတွေ အယူအဆ)

၂။ ဗြဟ္မံ အဏတီတိ ဗြဟ္မဏော - ဗေဒကျမ်းတွေကို သင်ကြားရွတ်ဖတ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊

၃။ ဗာဟိတ ပါပေါတိ ဗြဟ္မဏော - မကောင်းမှုအကုသိုလ်တွေကို တွန်းလှန်ဖယ်ရှားသူ၊ (ရဟန္တာ)၊

လူအများက မုန့်ဟုခေါ်ဝေါ်သတ်မှတ်ကြသူများ။

(၁) စားသောက် နေထိုင်ရာ၌ ပင်ပန်းဆင်းရဲစွာ အကျင့် ကျင့်နေကြသူ **အာဇီဝက (တက္ကတွန်း)**များ။

(5) အဝတ် မဝတ်သော **အစေလက**များ။

(၃) ဆံပင်၊ မုတ်ဆိတ်စသည်တို့ကို ဖီးခြင်း၊ ဆီလိမ်းခြင်းမပြု၊ ဆံကျစ်ထုံးသော **ဇဠိလ**များ၊

(၄) ကိလေသာ အနှောင်အဖွဲ့မရှိတော့ပါဟု ကြေငြာသူ **နိကဏ္ဍ**များ။

(၅) လူ့လောကကို ရှောင်ခွါပြီး မအို၊ မနာ၊ မသေနိုင်ရာသည် ဗြဟ္မာ့ဘုံဌာနဖြစ်သည်ဟု ယူဆကာ ဗြဟ္မာ့ပြည်သို့ ရောက်ကြောင်း သမထကျင့်စဉ်များကို ရသေ့ဝတ်နှင့် ကျင့်ကြံအားထုတ်နေသူ ရသေ့သူတော်စင် **ဣသိ** များ။

ထိုသူများအားလုံးသည် အို၊ နာ၊ သေရေး ဒုက္ခဘေး သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ လွတ်လို ကြပြီး ကိလေသာများ စင်ကြယ်ရေး (သုဒ္ဓိ) အတွက် ရည်မှန်း ကျင့်သူများဖြစ်ကြသည်။ ဤသို့ ကြိုးစား ကျင့်နေလျှင် အို၊ နာ၊ သေမှ လွတ်နိုင်သည်။ ကိလေသာများ စင်ကြယ်ပြီ ဟုလည်း ယူဆကြသည်။

သတ်သတ်လွတ်စားရာ၌ ထားရမည့်ရည်ရွယ်ချက်

တိရုတ္တန်တွေ၊ သူတို့ဒုက္ခတွေကို သနားလို့ သူတို့အသား တွေကို ငါမစားတော့ဘဲ ရှောင်ခြင်း။ (မေတ္တာ ကရုဏာနဲ့ရှောင်တာဖြစ်သည်။ နိဗ္ဗာန်ရောက်တဲ့ အကျင့်တော့မဟုတ်ပါ။)

အသားတုစားသူ ဖြစ်သော အကုသိုလ်

အသားစားချင်ပါလျက် ချုပ်တီးထားရခြင်းကြောင့် (၁) စားချင်တဲ့အာသာရှိနေခြင်း (၂) တိရုတ္တန်၏ အသားမဟုတ်ပဲ အသားလို့ရည်ရွယ်ပြီး စားနေခြင်း ဟူသော အကုသိုလ်က ၂ ခုဖြစ်နေ၏။ ယင်းသို့ စားခြင်းဖြင့် ရသတဏှာကို ဆက်ဖြစ်စေ၏။

မြတ်စွာဘုရားညွှန်ပြသည့် အစာစားသည့်အခါ မှန်ကန်သည့် ရည်ရွယ်ချက်

ပျော်ဖို့စားတာ၊ ခန္ဓာကိုယ်တောင့်တင်းဖို့စားတာ၊ မြူးထူးဖို့စားတာ၊ လှပဖို့စားတာ မဖြစ်စေရဘဲ ခန္ဓာကိုယ်ကြီး တည်တံ့ပြီး အလုပ်လုပ်နိုင်ဖို့၊ ရောဂါမဖြစ်အောင် အသက်ရှည်တည် တန်ဖို့ စားတာ ဖြစ်ရမည်။ ယင်းသို့စားခြင်းဖြင့် ရသတဏှာကို ဖယ်ရှားနိုင်ပါသည်။

အကုသိုလ် အဓိပ္ပာယ်နှင့် အကုသိုလ် ၂ မျိုး

အကုသိုလ်ဆိုတာ ကိုယ့်သန္တာန်မှာဖြစ်တဲ့ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသည်တို့ကို ခေါ်သည်။ အကုသိုလ်မှန်သမျှ **သာဝဇ္ဇ ဒုက္ခဝိပါက** - အပြစ်ရှိပြီး မကောင်းတဲ့အကျိုးကို ပေးတတ်သည်။ အပါယ်ကို ရောက်စေနိုင်သည်။ သို့သော် အပါယ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ အင်းအား (အပြစ်) ရှိမှ ရောက်စေနိုင်သည်။ ထို့ကြောင့် အကုသိုလ်ကို-

၁။ **အပါယ ဂမနိယ** - အပါယ်ရောက်စေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ်၊

၂။ **အပါယ အဂမနိယ** - အပါယ်မရောက်စေနိုင်တဲ့ အကုသိုလ် ဟု ခွဲ၍ နားလည်ရမည်။

မက္ခ Vs ထမ္မ

မက္ခ - ကျေးဇူးချေဖျက်ခြင်း၊ တရားအားထုတ်လို့ သမာဓိလေး၊ အသိဉာဏ်လေး အတော်အတန် ရသည့်အခါ ငါကြိုး စားလို့ရတယ်၊ ဘယ့်သူကိုမှမဂရုစိုက်စရာမလို၊ စသည် ကျေးဇူးကို ချေဖျက်ခြင်း။

ထမ္မ - မာန်တက်ခြင်း၊ သမာဓိ အနည်းငယ် ရလာပြီဆိုပြီး ငါသိတယ်၊ ငါ တရားထူးတရားမြတ်ရလာပြီ၊ ငါ့လိုလူ ရှိဦးမလား ဆိုပြီး မာန်တက်လာခြင်း။ (ရိပ်သာတွေဝင်ပြီး တရားအကြိမ်ကြိမ်ထိုင်သည့်အခါ ပတ်ဝန်းကျင်က ချီးမွမ်းမှု များကြောင့် မိမိကိုယ်ကို အဟုတ်ကြီးထင်ကာ မာန်တက်လာခြင်း)

အာဟာရေန သုဒ္ဓိ=အစာကို ခြိုးခြိုးခြံခြံကျင့်ခြင်းဖြင့် ကိလေသာတွေက စင်ကြယ်နိုင်တယ်ဟု ယူဆသည့် အကျင့်။

သံသာရ သုဒ္ဓိ = သံသရာထဲမှာ အမျိုးစုံဖြစ်ပြီးသွားလို့ရှိရင် စင်ကြယ်နိုင်တယ်ဟု ယူဆသည့် အကျင့်။

နန္ဒ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

Q1. “**သန္တိ လောကေ မုနယော၊ နော ဝဒန္တိ တယံဒိ ကထံသု**” - လောက၌ မုနိဟုခေါ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အများကြီး ရှိ၏၊ လူအများကလည်း သူတို့ကိုသူတို့ မုနိဟု ပြောကြ၏၊ ထိုမုနိတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး သိပါရစေ ဘုရား။

“**ဉာဏူပပန္နံ နော မုနိ ဝဒန္တိ၊ ဥဒါဟု ဝေ ဇီဝိတေနူပပန္နံ**” - အသိဉာဏ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကိုမှ မုနိဟု ခေါ်ရမှာလား၊ (သို့) ပင်ပင်ပန်းပန်း ဆင်းဆင်းရဲရဲကျင့်ခြင်း၊ သက်သတ်လွတ်စားခြင်း၊ မီးလွတ်စားခြင်း၊ အစားကိုခြိုးခြံခြင်း စသောပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကို မုနိဟု ခေါ်ရမှာလား?။

A1. “**လောက၌ မုနိဆိုသည်မှာ** -

န ဒိဋ္ဌိယာ - အမြင်တစ်ခု ရှိရုံနှင့်လည်း မုနိဟု ပြောလို့ မရဘူး၊

န သုတိယာ - ကောင်းသော အကြားဗဟုသုတ ရှိရုံနှင့်လည်း မုနိဟုပြောလို့ မရဘူး၊

န ဉာဏေန - သမထကျင့်စဉ် သမာပတ်တွေကို အောင်မြင်ပြီး ဈာန်၊ အဘိညာဉ်တွေရရှိရုံနှင့်လည်း မုနိဟုပြောလို့ မရဘူး၊

“မုနိ”လို့ ခေါ်နိုင်သောပုဂ္ဂိုလ်ဆိုသည်မှာ -

“ဝိသေနိကတွာ အနိဃာ နိရာသာ၊ စရန္တိ ယေ တေ မုနယောတိ ဗြူမိ” -

ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ စသော ကိလေသာမာရ်စစ်သည်များကို ဖယ်ရှားပြီး ရာဂ ဒေါသ မောဟတွေကင်းပြီး နောက်ဆုံး အတွယ်အတာများ လုံးဝပြတ်နေသော ပုဂ္ဂိုလ် (ကိလေသာ အာသဝေါ ကင်းစင်သောရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်)ကိုမှ မုနိဟု ခေါ်နိုင်၏။

မာရ်စစ်သည် (၁၀) ပါး

(ကုသိုလ်မူ၌ နှောက်ယှက်ဖျက်ဆီးလေ့ရှိသော ကိလေသမာရ် စစ်သည်တော်များ)

(၁) ကာမရာဂ	ကာမဂုဏ်အာရုံ၌ တပ်မက်ခြင်း။
(၂) အရတိ	ကောင်းမှု၌ မမွေ့လျော်ခြင်း။
(၃) ခုပ္ပိပါသ	ဆာလောင် မွတ်သိပ်တတ်ခြင်း။
(၄) တဏှာ	ဆာလောင်သည့် အာရုံကို ရှာမှီးတတ်ခြင်း။
(၅) ထိန-မိဒ္ဓ	ကောင်းမှု၌ စိတ်အားလျော့ခြင်း၊ အိပ်ချင်ငိုက်မျဉ်းခြင်း။
(၆) ဘီရု	ကြောက်ရွံ့ခြင်း။
(၇) ဝိစိကိစ္ဆာ	ယုံမှား သံသယဖြစ်ခြင်း။
(၈) မက္ခ၊ ထမ္ဘ	ကျေးဇူးမဲ့ပြု (ကျေးဇူးကိုချေဖျက်) ခြင်း၊ ခက်ထန်ခြင်း။
(၉) လာဘ၊ သိလောက၊ သက္ကရ၊ မိစ္ဆာလဒ္ဓ	မဟုတ်မမှန် လုပ်ကြံ၍ လာဘ်၊ အကျော်အစော၊ အပူဇော်ခံခြင်း။
(၁၀) အတ္တကြံသန၊ ပရဝတ္တန	ကိုယ့်ကိုယ်ကို ချီးမြှောက်၊ သူတစ်ပါးကို နှိမ်ချခြင်း။

(သုတ္တန် -၃၄၂။ စူဠနိ- ၁၁၄။ ဣတိဝုတ်၊ဋ္ဌ -၁၁၈။ သာရတ္ထ၊ဋီ၊၃ -၁၄၁။ သုတ္တန်၊မြန် -၃၂၃)

Q2. စင်ကြယ်မှုများအတိုင်း ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နေသောပုဂ္ဂိုလ်၊ (အာဟာရေန သုဒ္ဓိ- အစာ၊ အဝတ်တို့ကို ခြီးခြီးခြံခြံစားဝတ်ခြင်း၊ သံသာရသုဒ္ဓိ - သံသရာထဲမှာ အမျိုးစုံဖြစ်ပြီးသွားလို့ရှိလျှင် စင်ကြယ်နိုင်သည်ဟု ယူဆသောပုဂ္ဂိုလ်များ) အတ္ထကိလမက - ပင်ပန်းကြီးစွာ ကျင့်နေသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဇာတိ ဇရာတို့ကို လွန်မြောက်နိုင်ပါသလား?။

A2. "ကိဉ္ဇာပိ တေ တတ္ထ ယတာ စရန္တိ၊ နာတရံသု ဇာတိဇရန္တိ ဗြူမိ" - သူတို့ ဘယ်လိုပဲကျင့်ကျင့် ဇာတိ ဇရာ မရဏက မလွန် မြောက်နိုင်ဘူး။

Q3. မလွန်မြောက်နိုင်ရင် ဘယ်လိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကမှ လွန်မြောက်နိုင်ပါသလဲ?။

A3. မြတ်စွာဘုရားက သမဏ ဗြာဟ္မဏအားလုံးကို ဇာတိ ဇရာ မရဏ၏ လွှမ်းမိုးမှု ခံနေရသောသူတွေဟု မဟောပေ။

လောက၌ ထိုကဲ့သို့အကျင့်များဖြင့် စင်ကြယ်နိုင်၏ဟူသော မှားယွင်းသော အတွေးများကို ဖယ်ရှားရမည်။ ဖယ်ရှားပြီးလျှင် မိမိသန္တာန်၌ဖြစ်နေသော တွယ်တာမှု၊ လိုချင်မှုဟူသော တဏှာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြား သိရမည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုမှ ဩဃကို ကျော်လွှားသူဟုဆိုနိုင်၏။

ပရိညာ = ပိုင်းပိုင်းခြားခြား/ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိခြင်း

ပရိညာ ၃-မျိုး

ဉာတပရိညာ - သိစရာတရားကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင် သိခြင်း

တိရဏပရိညာ - ဆုံးဖြတ်ပြီး သိခြင်း

ပဟာနပရိညာ- မိမိ၏သန္တာန်၌ မဖြစ်ရအောင် တွန်းလှန်ဖယ်ရှားပြီး သိခြင်း

တဏှာနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပရိညာ ၃မျိုး

မျက်စိက အဆင်းအာရုံလေးကို မြင်ပြီးတော့ထိုအာရုံလေးကို လိုချင်တပ်မက် = ရူပတဏှာ, စသည်ဖြင့် ရူပတဏှာ, သဒ္ဓတဏှာ, ဂန္ဓတဏှာ, ရသတဏှာ, ဖောဠဗ္ဗတဏှာ, ဓမ္မတဏှာ - ဟူ၍ တဏှာ ၆-မျိုး၊ (အာရုံ ၆-မျိုးရှိသည့် အတွက်ကြောင့် တဏှာ ၆-မျိုး)။

ဒါက ရူပတဏှာ၊ ဒါက သဒ္ဓတဏှာ၊ ဒါက ဂန္ဓတဏှာ စသည်ဖြင့် တဏှာတွေကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိခြင်းကို ဉာတပရိညာ ဟုခေါ်၏။

မိမိသိလိုက်သော တဏှာ၊ ရူပတဏှာဆိုတာလည်း မမြဲဘူး၊ ရသ၊ ဖောဠဗ္ဗ၊ ဓမ္မတဏှာ ဆိုတာလည်း မမြဲဘူး၊ ဘယ်အရာမှ တည်မြဲနေတာ မရှိဘူးဟု စိတ်က ဆုံးဖြတ်နိုင်ခြင်းကို တိရဏပရိညာ ဟုခေါ်၏။

မိမိသိထားသောအတိုင်း ထိုတဏှာကို မိမိစိတ်ထဲ၌ မဖြစ်အောင် ဖယ်ရှားနိုင်ခြင်း တွန်းလှန်နိုင်ခြင်းကို ပဟာနပရိညာ ဟုခေါ်၏။

ပရိညာတွေနှင့် ပတ်သက်ပြီး တဏှာကို ဖယ်ရှားပြီးသွားသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကိလေသာ အာသဝေါတို့ သူ့သန္တာန်တွင် စီးဝင်ခြင်း/ဖြစ်ပေါ်လာခြင်း မရှိတော့ပါ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသာလျှင် ဩဃတိက္က - အခက်အခဲကို ကျော်လွှားပြီး ဇာတိ ဇရာ မရဏကို လွန်မြောက်နိုင်၏ဟု မြတ်စွာဘုရား ဟောတော်မူ၏။

(အဖြေအကျဉ်းချုပ်)

၁။ ကိလေသာစစ်သည်များ အားလုံးကို အနိုင်ရပြီး ရာဂ ဒေါသ မောဟ ကင်းမှ၊ အတွယ်အတာကင်းမှ မုန့် - ဟုခေါ်၏။

၂။ အစာရေစာ ခေါင်းခေါင်းပါးပါးကျင့်ပြီး လောကီအကျင့်ထဲ၌ နှစ်မွန်းနေသောပုဂ္ဂိုလ်များသည် ဇာတိ ဇရာ မရဏဟူသော အခက်အခဲများကို မကျော်လွှားပါ။

၃။ တဏှာကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိပြီး တဏှာကို ဖယ်ရှားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှသာလျှင် ဇာတိ ဇရာ မရဏ ဟူသော အခက်အခဲကို ကျော်လွှားနိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကျမှသာလျှင် တကယ့် ဩဃတိက္က အခက်အခဲ ရေလျဉ်ကြီးကို ဖြတ်ကျော်ပြီး ပါဒ ဟူသော နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရှိသွားသောပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် နန္ဒနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၈။ ဟေမက၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ကောလာဟလ

ဟိုနားလေးကနေ တစ်ယောက်ကပြော၊ ဒီနားလေးကနေ တစ်ယောက်ကပြောနဲ့ အနာဂါတ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာမယ့် အခြေနေတစ်ခုကို တိုးတိုး တိုးတိုး ပြောရင်းကနေ ကျယ်ပြန့်လာတာကို ကောလာဟလ ဟုခေါ်သည်။
[ဗုဒ္ဓကောလာဟလ - ဘုရားပွင့်လိမ့်မယ်ဆိုတဲ့သတင်းသည် ကမ္ဘာအနှံ့ပြန့်ပါသည်။]

ပူရာဏကဿပ အယူအဆ

“လောကမှာ ကုသိုလ် အကုသိုလ်ဆိုတာမရှိ၊ လုပ်လိုလည်းမရ ဟူသော အယူအဆ။

မက္ခလိဂေါသာလ အယူအဆ

လောကမှာ လူရဲ့လုံ့လဝီရိယ၊ အသိဉာဏ်၊ ကြိုးစားအားထုတ်မှုဆိုတာ ဘာမှအသုံးမကျဘူး၊ လူဆိုတာ နောက်ဆုံးမှာ မဟာကပ် ၄ သန်းပြည့်တဲ့အချိန်မှာ အားလုံးဟာ သွားကြရမှာပဲ၊ ဒီကြား ထဲ သံသရာဝဋ်က လွတ်ချင်လို့ ကြိုးစားလည်း ပင်ပန်းတာပဲ အဖတ်တင်မယ်၊ မကြိုးစားဘဲ အိပ်နေရင်လည်း နောက်ဆုံး ကမ္ဘာစေ့သွားရင် သူဟာသူလွတ်သွားကြ မှာပဲ။ (သံသာရ သုဒ္ဓိဝါဒ)

တဆင့် စကားနှင့်ပတ်သက်၍ ပါဠိအသုံး၊ ဥပမာ (ဟေမက ဘုရားကို လျှောက်ပုံ)

ဣစ္စာသိ - ဒီလို ဖြစ်ခဲ့ပြီ၊

ဣတိ ဘဝိဿတိ - ဒါမျိုးတွေ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အဲဒီလို ပြောခဲ့ကြတယ်။

သဗ္ဗ တံ ဣတိဟိတိဟံ - အဲဒီပြောသမျှ စကားတွေအားလုံးဟာ ကိုယ်တိုင်မသိဘဲ အထင်အမြင်/ တဆင့်ကြားတွေနဲ့ ပြောနေကြတယ်။

ဣတိဟ - ဒီလို ဖြစ်ခဲ့ဖူးတယ်။

ဥပမာ - ၅၅၀-ဇာတ်(ဒုဒ္ဒါဘဇာတ်)၌ မြေပြို၍ ထွက်ပြေးသောယုန်။ ဘယဘေရဝ သုတ္တန် - ဘုရား အလောင်းသည် ကြောက်စရာဘေးဆိုတာ ဘာခေါ်တာလဲ စမ်းသပ် နိုင်ဖို့ဆိုပြီး ချွတ်ကနဲကြားလိုက်ရင် သွားကြည့် သည့်သုတ်။

ပိယရူပ - ချစ်အပ်တဲ့သဘော (လောကလူတွေ ဘာတွေကို ချစ်မြတ်နိုး ပြီး ဘာတွေအပေါ်မှာ သာယာနေကြတုန်း)

မျက်စိက မြင်ရသော အဆင်း၊ နားက ကြားရသော အသံ၊ နှာခေါင်းက နှမ်းရှူရသော အနံ့၊ လျှာက လျက်ပြီးသိရသော အရသာ၊ ခန္ဓာကိုယ်က တွေ့ထိရသော အတွေ့အထိ၊ စိတ်ကူးထဲ၌ ပေါ်လာသော ကြံတွေးစရာ ဟူသော ကြိုက်နှစ်သက်စရာအာရုံတို့ကို ချစ်မြတ်နိုးပြီး သာယာကြ၍ လိုချင် တပ်မက်သော ဆန္ဒရာဂ ပေါ်လာကြ၏။

ဥပသန္တ - တကယ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ

စိတ်ထဲမှာ လောဘ ဒေါသ စတဲ့ အပူတွေငြိမ်းမှ တကယ် အငြိမ်း လို့ခေါ်တာဖြစ်၏။

ဟတ္ထကမင်းသားအား မြတ်စွာဘုရားဆုံးမတော်မူပုံ

သူဌေးသားတစ်ယောက်သည် တိုက်နဲ့အိမ်နဲ့ ညလုံးပေါက် မီးထွန်းထားခြင်း၊ ပြုစုယူယ မယ့်သူရှိခြင်း အပြင် ဇိမ်ကျတဲ့ အိပ်ယာကြီးနဲ့ အိပ်နေသော်လည်း သူ၏သန္တာန်၌ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ဆိုသော စိတ်ပူလောင်မှုတွေ ရှိနေလျှင် ချမ်းချမ်းသာသာ အိပ်ရနေရတယ်လို့ မဆိုနိုင်ပါ။

ဟေမက၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

Q1. “တွဉ္စ မေ ဓမ္မမက္ခာဟိ၊ တဏှာနိဋ္ဌိတနံ မုနိ။ ယံဝိဒိတွာ သတော စရံ၊ တရေ လောကေ ဝိသတ္တိကံ”

တပည့်တော်တို့ သန္တာန်၌ရှိသော တွယ်တာမှုတဏှာ၊ လိုချင်မှု တဏှာ၊ တပ်မက်မှု တဏှာကို ဘယ်လိုဖျောက်ရမလဲ၊ ပျောက်အောင် လုပ်နိုင်သော ဓမ္မကို တပည့်တော်အား ဟောတော်မူပါ အရှင်ဘုရား။ ထိုတရားကို သိလျှင် သတိကြီးစွာ ထာပြီး တဏှာကို လွန်မြောက်ဖို့ ကြိုးစားပါမည် အရှင်ဘုရား။

A1. “ဣဓ ဒိဋ္ဌသုတမုတဝိညာတေသု၊ ပိယရူပေသု ဟေမက။ ဆန္ဒရာဂဝိနောဒနံ၊ နိဗ္ဗာနပဒ'မစ္စတံ။”

လောက၌ နှစ်သက်စရာအာရုံများ အပေါ်တွင် ဆန္ဒရာဂ- လိုချင်မှုနှင့်တပ်မက်မှုကို ပယ်ဖျောက်နိုင်အောင် ကြိုးစာပါ။ ထိုအာရုံတွေပေါ်မှာ တွယ်တာမှု ဆန္ဒရာဂကို ဖယ်ရှား နိုင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို ရမည်ဖြစ်သည်။

“တေဒညာယ ယေ သတာ၊ ဒိဋ္ဌဓမ္မာဘိနိဗ္ဗုတာ၊ ဥပသန္တာစ တေ သဒါ၊ တိဏ္ဏာ လောကေဝိသတ္တိကံ။”

နိဗ္ဗာန်သဘောကို သိရှိနားလည်ပြီးလျှင် နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရားကို သတိကြီးစွာထားပြီး မမြဲသောသဘော၊ ဆင်းရဲသောသဘော၊ ကိုယ်မပိုင်သောသဘောတို့ကို အသိဉာဏ်ဖြင့် သိရမည်။ ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်လျှင် ကိလေသာအပူမီးအားလုံး ငြိမ်းသွားပြီး တကယ်ငြိမ်းချမ်းသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားမည်။

(ဥပသန္တ = တကယ်ငြိမ်းတယ်ဆိုတာ စိတ်ထဲမှာ လောဘ ဒေါသ စတဲ့ အပူတွေငြိမ်းမှ တကယ် အငြိမ်း လို့ခေါ်တာ)

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ဟေမကနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၉။ တောဒေယျ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ကပ္ပ - ကြံစီ၊ တွေးတောခြင်း ၂ မျိုး

၁။ တဏှာကပ္ပ - တဏှာနဲ့အတွေး၊

၂။ ဒိဋ္ဌိကပ္ပ - ဒိဋ္ဌိနဲ့အတွေး

ဈာန်ရထားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်များ ဒိဋ္ဌိအတွေးတွေးများဝင်ပုံ + ယင်းအတွေး များကို ဖျောက်နိုင်သည့် တရား

ကမ္ဘာကြီးပျက်စီးသွားပြီး ပြန်လည်တည်လာတဲ့အခါ သက်တမ်းစေ့ ဗြဟ္မာကြီး တစ်ဦးဟာ ပထမဈာန် ဘုံကနေ အရင်ဆုံးရောက်လာတယ်။ သူက ဘုန်းတန်ခိုးလည်း ကြီးတယ်၊ စွမ်းရည်သတ္တိလည်းရှိတယ်၊ ကမ္ဘာပေါင်းများစွာ တစ်ယောက်တည်းနေရသည့်အတွက် ငြီးငွေ့လာပြီး နောက်တစ် ယောက် ရောက် လာရင် ကောင်းမှာပဲလို့အတွေးပေါ်တယ်။ တိုက်ဆိုင်စွာပဲ နောက်ထပ်ဗြဟ္မာတစ်ယောက်က ဗြဟ္မပြည်ကနေ ရောက်လာပါသည်။ (ထန်းသီး ကြွေခိုက် ကျီးပျံခိုက်၊ ကာက = ကျီး) ဗြဟ္မာကြီးကလည်း ဒီလိုတိုက်ဆိုင်မှုဖြစ်သွားတော့ “ငါတွေးလိုက်တဲ့အချိန်မှာ ရောက်လာတာ၊ ဒါငါဖန်ဆင်းတာပဲ”လို့ ဖန်ဆင်းရှင်ဝါဒ ဖြစ်လာပါသည်။ နောက်မှရောက်လာတဲ့ ဗြဟ္မာကလည်း “သူကငါ့ကို ဖန်ဆင်းလို့၊ ငါ့ကိုခေါ်လို့ ရောက်တာ” လို့ တွေးမိပါသည်။ နောက်မှရောက်လာတဲ့ဗြဟ္မာကြီးက သက်တမ်းစေ့ပြီး အရင်ဗြဟ္မာကြီးထက် သေသွားပြီး လူပြည် ပြန်ဖြစ်၊ တောထွက် သမထကျင့်၊ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ် (ဘယ်ဘဝကလာခဲ့ သလဲသိမြင်) ၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ် စသည် အဘိညာဉ်တွေရ၊ ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်နဲ့ လှမ်းကြည့်လိုက်တော့ ဗြဟ္မကြီးကိုလှမ်းမြင်ပါသည်။ ထိုအခါ “ဗြဟ္မာကြီးက နိစ္စထာဝရ (သဿတ) (မြဲတယ်) ၊ ငါတို့က အနိစ္စ (ဧကစ္စသဿတ) (တစ်ချို့က မမြဲဘူး) အတွေးပေါ်လာပါသည်။ ထိုအတွေးများကို ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့်သာ ဖျောက်နိုင်ပါသည်။

ဗုဒ္ဓသာသနာနှင့်တခြားဘာသာတို့၏ ပုဗ္ဗနိဝါသနုဿတိဉာဏ် မတူထူးခြားမှုများ

ပုဗ္ဗနိဝါသဉာဏ်ဆိုသည်မှာ အရင်ဖြစ်ခဲ့ဘဝပေါင်းများစွာကို မြင်နိုင်ခြင်း၊ သိခြင်းဖြစ်သည်။

၁။ ဗုဒ္ဓသာသနာမှာသာ အကန့်အသတ်မရှိအောင် ကြည့်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်၊ တော်တော်ရှည် ရှည်ကြာကြာ လှမ်းမြင်နိုင်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ်ဆိုတာရှိ၏။ (အကန့်အသတ်မရှိ)

၂။ တစ်ခြားဘာသာမှာကျင့်တဲ့၊ ဘုရားသာသနာနဲ့မတွေ့ခင်ကျင့်တဲ့ ပုဗ္ဗနိဝါသ နုဿတိ ဆိုတာ ကမ္ဘာလေးဆယ် ဟိုဘက်ကိုကျော်မကြည့်နိုင်။ (အကန့်အသတ်ရှိ ကမ္ဘာလေးဆယ်)

ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ၁။ နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ် မရှိလို့၊ ၂။ သူတို့ရဲ့အသိဉာဏ်ဟာ အားပျော့နေလို့ အကန့်အသတ်ဖြင့် မြင်ရခြင်းဖြစ်ပါသည်။

ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့်ပတ်သက်၍ ဘုရား၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မတူကွဲ ပြားပုံများ

၁။ မြတ်စွာဘုရားရဲ့ ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်သည် ဘဝပေါင်း၊ ကမ္ဘာပေါင်း အကန့် အသတ်မရှိ ကြည့်နိုင်သည်။ အကန့်အသတ်ရှိရုံတင်မက စုတိပဋိသန္ဓေခေါင်းစီးနဲ့လည်း ကြည့်စရာမလိုပါ။

၂။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များကမူ စုတိပဋိသန္ဓေဆိုတဲ့ သေတဲ့စိတ်နဲ့မွေးတဲ့စိတ် ဒီနှစ်ခုပေါ်မှာ လျှောက်ပြီး ကြည့်ရသည်။ ပဋိသန္ဓေမြင်လို့ရှိရင် စုတိမြင်တယ်၊ စုတိမြင်ရင် ပဋိသန္ဓေ လည်းမြင်တယ်၊ အဲ့ဒီလိုနည်းဖြင့် ကြည့်ရသည်။

ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ဖြင့် ရှေးဘဝသို့ကြည့်ရင်း မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဖြစ်တတ်မှု

တစ်ခါတစ်ရံတွင် ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ဖြင့် ကိုယ့်ဘဝနောက်ကြောင်းပြန်ကြည့်အခါ စုတိပဋိသန္ဓေ စိတ်တွေနဲ့ ဦးတည်ပြီးသွားတဲ့အခါ စိတ်အစဉ်ပြတ်တောက်သွားတဲ့နေရာကို သွားတွေ့၏။ ၊ အဲ့ဒီကွက်လပ်ကြီးက သိပ်ကြီးလွန်းအားကြီးတာကြောင့် ဟိုဘက်ကို ကျော်ပြီး သူကြည့်လို့မရတော့ဘူး၊ မရတော့ “ငါဘဝ အဲ့ဒီကနေ စခဲ့တာ၊ ဒီအရင်က ငါမရှိ သေးဘူး” ဆိုသည့်အတွေး မိစ္ဆာအယူဝါဒ ဝင်လာသည်။ ယင်းသို့ ပြတ်တောက်သွားတဲ့အချိန်လေးဟာ **အသညသတ်ဘုံမှာ** ဖြစ်၏။ အဲ့ဒါကို ကျော်လိုက်ရင် ဟိုဘက်စုတိပဋိသန္ဓေကို သွားတွေ့နိုင်ပါသည်။ ထိုအခြေနေမျိုးကို တော်တော် ထက်ထက် မြက်မြက်ရှိသော **မဟာဘိညပတ္တ** ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များက သိ၏။ ။

အဆင့်မြင့်တဲ့ - မိစ္ဆာဝါဒ

ဗြဟ္မဇာလသုတ် ၌ “အတ္တဟာ မြဲတယ်၊ အတ္တဟာ တစ်ချို့ မြဲတယ်၊ တစ်ချို့ မမြဲဘူးဆိုတဲ့ ဒီလို ဟောကိန်း ထုတ်ပြီးတော့ မိစ္ဆာအယူဝါဒကို ယူသွားတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်က သာမန်ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ဘူး၊ ဈာန်ရထားတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေပဲ။”

တောဒေယျ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

Q1. လိုချင်စရာအာရုံများကို လိုချင်တတ်သော ကာမ၊ တောင့်တတတ်သော တဏှာတွေ မရှိဘဲ သို့လော သို့လော တွေးတောယုံမှားခြင်းဆိုတာတွေလည်း လွန်မြောက် သွားပြီဖြစ်ရာ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ လွတ်မြောက်မှုသည် ဘယ်လိုနေ ပါသလဲ။ (လွတ်မြောက်မှု အမျိုးမျိုးထဲမှ ဘယ်လိုလွတ်မြောက်မှုသည် မှန်ကန်ပါသလဲ?)

A1. ကာမဂုဏ်အာရုံများနှင့် ပတ်သက်၍ လိုချင်စရာတွေအပေါ်မှာ လိုချင်သောတဏှာ၊ ပူလောင်မှု တဏှာ ဆိုတာလည်း သူ့သန္တာန်မှာ မရှိဘူး၊ ယုံမှား တွေးတောမှုသံသယတွေလည်း သူ့မှာရှင်းနေသည်ဆိုလျှင် ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ လွတ်မြောက်မှုကို “လုံးဝလွတ်မြောက်မှု”ဟုဆိုရ၏။ (“ဝိမောက္ခော တဿ နာပရော” တကယ့် လွတ်မြောက်မှု ဖြစ်၏)

Q2. ထိုလွတ်မြောက်သွားသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တွယ်တာမှုမရှိသော်လည်း သူ့မှာ တောင့်တမှုလေးတော့ ရှိသေးသလား?။

A2. တဏှာမရှိဘူးဆိုလျှင် မတောင့်တတော့ပါ။ တဏှာကင်းသောပုဂ္ဂိုလ်သည် တောင့်တမှုမရှိတော့ပါ။ ဝိပဿနာဉာဏ် မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရရှိထားသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း သမာပတ္တိဉာဏ်ဖြင့် မှားယွင်းသော အတွေးတွေ၊ တဏှာတွေ၊ ဒိဋ္ဌိတွေများကို မတွေ့ တော့ပါ။ ထိုသို့မတွေ့ဘဲ မှန်မှန်ကန်ကန်သိသော မှန်သည် ဘာကိုမှ ကြောင့်ကြမှု မရှိတော့ဘဲ ဘဝအပေါ်တွင် တပ်မက်မှု ကင်းသွား၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် တောဒေယျနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၁၀။ ကပ္ပ၏ အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

အတ္တ ၂ မျိုး

၁။ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ရည်ညွှန်းတဲ့ နာမ်စားအဖြစ်သုံးသည့် အတ္တ

၂။ အတွေးအခေါ်မိစ္ဆာဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာသုံးသည့် အတ္တ

မြတ်စွာဘုရားသည် “အတ္တဟိ အတ္တနော နာထော ကောဟိ နာထော ပရောသိယာ” ကိုယ့်ကိုယ်ကို သာလျှင် ကိုးကွယ်ရာလို့ ဆိုတာက အတွေးအခေါ်ပိုင်းဆိုင်ရာ အတ္တကို ရည်ညွှန်းတာ မဟုတ်၊ ကိုယ့်ကိုယ် ကို အားကိုးကြ လို့ရည်ညွှန်းခြင်းဖြစ်သည်။

[အနောက်တိုင်းလူတစ်ချို့သည် အတ္တဒီပါ ဆိုတဲ့စကားလုံးကို ဒီပ - ဆီမီး၊ အတ္တ -အနတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဘက် အတ္တ၊ ထို့ကြောင့် အတ္တဒီပ = အတ္တတည်းဟူသော ဆီမီးလို့ ဘာသာပြန်မှုသည် မှန်ကန်မှုမရှိတဲ့ ဘာသာပြန်မှုဖြစ်သည်။]

Q1. ပင်လယ်ကြီး၏ အလယ်ရောက်ရှိနေ အချိန်မှာ အိုခြင်းဟူသော လှိုင်းလုံးကြီး၊ သေခြင်းဟူသော လှိုင်းလုံးကြီး အောက် မြုပ်မသွားနိုင်သော ကျွန်းဆိုတာမျိုး လုပ်လို့ရမလား?။

(သံသရာဆိုသော ဘုံဘဝထဲမှာ ကြုံနေရသောအခါမှာ အိုခြင်း နာခြင်း လှိုင်းလုံးများနှင့် လွှမ်းမိုးလာပြီဆိုလျှင် အိုခြင်း နာခြင်းတွေထဲမှာ မြုပ်မသွားအောင် အားကိုးစရာတရား ကို တပည့်တော်အား ဟောကြားတော်မူပါဘုရား။)

A1. အတ္တဒီပါ ဘိက္ခဝေ ဝိဟရထ အတ္တသရဏာ အနညသရဏာ ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ အနညသရဏာ။

မိမိကိုယ်သည်သာလျှင် မိမိကိုယ်ရဲ့ ရပ်တည်ရာကျွန်း ဖြစ်၏။ တခြားလူတွေဟာ ကိုယ့်ရဲ့ ရပ်တည်ရာကျွန်း မဟုတ်။ မိမိကိုယ်ဆိုသည်မှာ “ဓမ္မဒီပါ ဓမ္မသရဏာ” တရားသာလျှင် တကယ့်ကျွန်းဖြစ်၏။ သံသရာထဲ သွားလျှင် တရားပဲအားကိုးစရာရှိ၏။ တခြားအားကိုးစရာ မရှိ။

Q2. သံသရာထဲမှာ ရပ်တည်ဖို့ရန် တကယ့် ခိုင်မာသော ကျွန်းကြီးကို ဘယ်လိုတည်ဆောက်ရမလဲ?။

A2. “အကိဉ္ဇနံ အနာဒါနံ၊ ဧတံ ဒီပံ အနာပရံ”။ အားကိုးစရာ ကျွန်းဆိုတာ မင်းမှာ ကြောင့်ကြပူပန်စေတတ်သော ကိလေသာတွေ မရှိဘူး၊ အာရုံတွေပေါ်မှာ စွဲပိုက်ထားသော တဏှာ မရှိဘူးဆိုလျှင် ထိုအရာသည် သင်အားကိုး ရမည့် ကျွန်းဖြစ်၏။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌ ကိလေသာ၊ သိမ်းပိုက်ထားသော တဏှာ မရှိတော့သောကြောင့် ထိုအရာကိုကျွန်းဟုဆိုရ၏။ နိဗ္ဗာန်ဆိုသော ကျွန်းသည် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတို့၏ အဆုံးသတ်ရာဖြစ်သောကြောင့် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်း ဟူသော သဘာဝတရားတွေရဲ့ လွှမ်းမိုးမှုကို မခံရသော နေရာဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ကပ္ပနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၁၁။ ဇေတုကဏ္ဍိ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

သုတ္တနဟံ ဝီရမကာမကာမိ၊ ဩဃာတိဂံ ပုဋ္ဌမကာမ မာဂမံ။
သန္တိပဒံ ဗြူဟိ သဟဇေနတ္တံ၊ ယထာတစ္ဆံ ဘဂဝါ ဗြူဟိ မေ'တံ။

ချီးမွမ်းဂါထာမှ ဘုရားဂုဏ် ၂-ချက်

- (၁) အကာမကာမိ - ကာမစိတ်များ ကင်းသောပုဂ္ဂိုလ်၊ ကာမဂုဏ် အာရုံများကို မလိုသော/ဖယ်ရှားနိုင်သော ပုဂ္ဂိုလ်။
- (၂) ဩဃာတိဂံ - သံသရာ ဝဲဩဃကြီးကို ကျော်ဖြတ်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်။

Q1. “သန္တိပဒ” ဆိုတာ ဘာလဲ၊ တကယ်ငြိမ်းချမ်းသော သန္တိဆိုတာ ဘယ်ဟာကို ခေါ်တာလဲ၊ သန္တိဆိုသော အဆင့်ကို ရောက်အောင် ဘာတွေလုပ်ရမလဲပြောပါ အရှင်ဘုရား။

A1. “ကာမေသု ဝိနယ ဂေဓံ နေက္ခမ္မံ ဒဋ္ဌ၍ ခေမတော” - ကာမဂုဏ်အာရုံတို့၏ အပြစ်ကို မြင်ပြီးကာမဂုဏ်အာရုံတို့မှ ထွက်ခွာသော နေက္ခမ္မသည် ငြိမ်းချမ်း၏ဟု မြင်ပြီး၍ ကြိုးစားအားထုတ်ရမည်။
“ဥဂ္ဂဟိတံ နိရုတ္တံ ဝါ၊ မာ တေ ဝိဇ္ဇိတ္တ ကိဉ္ဇနံ” - ထိုအာရုံတို့နှင့် ပတ်သက်ပြီး စိတ်ထဲ၌ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိ၊ မာနနှင့် စွဲမှတ်ထားသည်များကို စွန့်ဖို့လို၏။ အထင်အမြင်များ မစွန့်နိုင်သေးလျှင် တွယ်တာမှုကိုလည်း စွန့်နိုင်မည် မဟုတ်ပေ။ ထိုကဲ့သို့ လိုစွန့်ပြီးလျှင် အာရုံတွေအပေါ်၌ ကြောင့်ကြစိုက်ခြင်း မရှိတော့ပေ။

ကာမ Vs နေက္ခမ္မ အထူး

ကာမ - နှစ်သက်စရာ အာရုံ၊ လိုချင်စရာ အာရုံများကို လိုချင်နေခြင်းသည် ကာမ မည်၏။
နေက္ခမ္မ - ထိုလိုချင်မှုများကို ဖယ်ရှားပစ် လိုက်ခြင်း၊ လိုချင်မှုများမှ ထွက်ခွာလိုက်ခြင်းသည် နေက္ခမ္မ မည်၏။

(၁) န တုမှာကသုတ်၌

“ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမှာကံ တံ ပဇဟထ”
ချစ်သားရဟန်းတို့ ရုပ်တရားဟာ မင်းတို့ဟာ မဟုတ်ဘူး၊ “တံ ပဇဟထ” သိမ်းပိုက်မထားကြနဲ့၊ လွှတ်ထားလိုက် တဲ့”တံ ဝေါ ပဟိနံ ဟိတာယ သုခါယ ဘဝိဿတိ” မင်းတို့ လွှတ်ထား လိုက်မယ်ဆိုရင် ချမ်းသာမှာပဲ၊ လွှတ်မထားလို့ ဆုပ်ကိုင် ထားမယ်ဆိုရင် ဒုက္ခရောက်နေမှာ။ ”
“မာ တေ ဝိဇ္ဇိတ္တ ကိဉ္ဇနံ” တဲ့၊ အဲဒီသဘာဝတရားတွေ ကိုယ့်သန္တာန်ရှိတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားတွေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကြောင့်မှုတွေ မရှိစေနဲ့။
ဥပမာ - ဇေတဝန်ကျောင်းထဲမှာရှိတဲ့ မြက်တွေကို မြက်ရိတ်သမားက လာရိတ်တဲ့ အချိန်မှာ ကိုယ်စိတ် ထဲမှာ ဘယ်လိုခံစားရသလဲ၊ ငါ့ကိုရိတ်တယ်လို့ ခံစားရတာလား၊ မြက်ကိုရိတ်တယ်လို့ ခံစားရတာလား ဆိုရင် မြက်ကိုရိတ်တယ်လို့ ခံစားရတယ်။ အဲဒီလိုဖြစ်အောင်ကြိုးစားကြ၊ ကိုယ်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်တရား နာမ်တရားနဲ့ပတ် သက်ပြီး ကြောက်ကြမှုတွေ မရှိစေကြနဲ့။

(၂) ဓမ္မပဒဉ်

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ၊ ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ၊ မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ၊ ဥပသန္တော စရိဿသိ”၊

“ယံ ပုဗ္ဗေ တံ ဝိသောသေဟိ”

အတိတ်က ဖြစ်ခဲ့တဲ့ ရုပ်နာမ် ဓမ္မသင်္ခါရတွေပေါ်မှာ တွယ်တာနေတဲ့ တဏှာကို ခြောက်အောင်လုပ်တဲ့၊ ဆက်မတွယ်နဲ့။

[ဝိသောသေဟိ - အတိတ်ပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာဆိုတဲ့ အစိုဓာတ်ကို ခြောက်အောင်လုပ်ပါ။

ဝိသောဓေဟိ - အတိတ်ပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာဆိုတဲ့ အစိုဓာတ်ကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပါ။]

“ပစ္ဆာ တေ မာဟု ကိဉ္ဇနံ”

အနာဂတ်က သင်္ခါရတရားတွေပေါ်မှာလည်း ကြောင့်ကြမှု မထားနဲ့။

“မဇ္ဈေ စေ နော ဂဟေဿသိ”

ပစ္စုပ္ပန်မှာ ကိုယ်ကြုံတွေ့နေရတဲ့အပေါ်မှာလည်း တဏှာ နဲ့လည်း မသိမ်းပိုက်နဲ့၊ ဒိဋ္ဌိနဲ့လည်း မသိမ်းပိုက်နဲ့၊ လွှတ်ထားလိုက်၊ ငါ့ဟာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့အမြင်နဲ့ လွှတ်ထားလိုက်။

အတိတ်ကအရာကိုလည်းပဲ လွှတ်ထားတယ်၊ အနာဂတ်ကိုလည်း မမျှော်လင့်ဘူး၊ ပစ္စုပ္ပန်မှာလည်းပဲ မစွဲလန်းဘူး ဆိုရင် အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်ဟာ “ငြိမ်းချမ်းတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်” ဖြစ်ပြီ။ ထိုကဲ့သို့ငြိမ်းချမ်းချင်ရင်တော့ အဲဒီအတိုင်းပဲကျင့်ပါ။

နိဂုံးချုပ်

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိံ၊ ဝိတဂေဓဿ ဗြာဟ္မဏ၊ အာသဝါဿ န ဝိဇ္ဇန္တိ၊ ယေဟိ မစ္စုဝသံ ဝဇေ။

နာမ် ရုပ်တို့ပေါ်မှာ တွယ်တာမှုများ လုံးဝကင်းအောင်လုပ်ရမည်၊ ကင်းသွားပြီဆိုလျှင် အာသဝများ စီးဝင်မလာတော့ သောကြောင့် သေခြင်းတရားသည် မိမိသန္တာန်မှာ မဖြစ်တော့ပါ။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ်ဇေတုကဏ္ဍိနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၁၂။ ဘဒြာဂုဓဇ်အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ချီးမွမ်းဂါထာမှ ဘုရားဂုဏ် ၇ ချက်

- (၁) **ဩကဉ္စဟံ**- (ဩက - ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ဇဟ - ပယ်စွန့်တာ) ခန္ဓာ ၅-ပါး အပေါ်မှာ တွယ်တာသော တဏှာကို ပယ်စွန့်ပြီး ဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၂) **“တဏှန္တိဒံ”** ပူဆာတောင့်တခြင်းဟူသော တဏှာကိုလည်း ဖြတ်တောက်ပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၃) **အနေဇံ**- စိတ်လှုပ်ရှားမှုတွေ မရှိတော့ပြီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၄) **နန္ဒိဉ္ဇဟံ**- နန္ဒီဟူသော နှစ်သက်မှု တဏှာကိုလည်း ဖယ်ရှားပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၅) **ဩဃတိဏ္ဏံ** - အခက်အခဲတွေ အားလုံးကို ဖြတ်ကျော်ပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၆) **ဝိမုတ္တံ**- လွတ်လွတ် ကင်းကင်းကြီး ငြင်းစရာခုံစရာတွေ မရှိတော့ပြီ၊ အကုသိုလ်တွေ မရှိတော့ပြီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၇) **ကပ္ပဉ္စဟံ** - တဏှာအတွေး၊ ဒိဋ္ဌိအတွေးများ မရှိတော့ပြီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။

Q1. အရှင်ဘုရားသိသော တရားဓမ္မကို အားလုံးအတွက် မိန့်ကြားပေးပါဘုရား။

A1. အာဒါနတဏှံ ဝိနယေထ သဗ္ဗ”၊

အာဒါနတဏှာ - အရာရာကို စွဲလန်းပြီး သိမ်းပိုက်တတ်သော တဏှာကို ကြိုးစားပြီး ပယ်ဖျောက်ပါ။
 ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ အာယတန ၁၂-ပါး၊ ဓာတ် ၁၈-ပါးစသော အရာခပ်သိမ်းအပေါ်စွန့်ရမည်။

“ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယဉ္ဇာပိ မဇ္ဈေ”-

အတိတ်ကဟာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အနာဂတ်ကဟာပဲဖြစ်ဖြစ်ပစ္စုပ္ပန်ပဲဖြစ်ဖြစ် (သို့မဟုတ်) အောက်ဘုံတွေကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ အထက်ဘုံတွေကပဲဖြစ်ဖြစ်နော်၊ အလယ်ဘုံတွေကပဲဖြစ်ဖြစ် (သို့မဟုတ်) ချမ်းသာသုခပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဆင်းရဲတာပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ချမ်းသာတာကို စွန့်ရသလို ဆင်းရဲတဲ့ အပေါ်မှာလည်းပဲ စွန့်ရမည်၊ ဘယ်အရာကိုမှ တွယ်တာသော တဏှာ မထားရဘဲ အားလုံးကို စွန့်ရမည်။
 တဏှာကို မစွန့်နိုင်ဘဲ အစွဲရှိသောနေရာတွင် သတ္တဝါများရှိ၏၊ သတ္တဝါများ၏နောက်တွင် ခန္ဓာ ရောက်လာတတ်၏၊ ခန္ဓာရှိနေလျှင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းမှ မလွတ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် အစွဲကိုဖြုတ်ဖို့ရန် မြတ်စွာဘုရားက ဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ဘဒြာဂုဓဇ် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်းသွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

(နောက်ဆက်တွဲ သိမှတ်ဖွယ်ရာများ)

“ရူပံ ဘိက္ခဝေ န တုမ္မာကံ၊ တံ ပဟေထ” ချစ်သားတို့ ရုပ်တရားကြီးက သင်တို့ဟာမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီရုပ်တရားကြီးကို စွန့်လိုက်ကြ”ဟူသည်

ခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို စွန့်ခိုင်းတာမဟုတ်၊ ခန္ဓာအပေါ်မှာ တွယ်တာတဲ့တဏှာကို စွန့်ပစ်ခိုင်းတာ ဖြစ်သည်။ ဒီခန္ဓာကိုယ်ကြီးကို အဆုံးသတ်သွားပေမဲ့ နောက်ထပ် ခန္ဓာတစ်ခု ထပ်လာအုံးမှာဖြစ် သည်။

ဥပမာ - သစ်ပင်၏အကိုင်းတွေကို ဘယ်လောက်ခုတ်ခုတ် အမြစ်ရှိနေသေးသည့် အတွက် ပြန်ထွက်နေအုံးမှာ ဖြစ်ပါသည်။ အမြစ်နဲ့တူသည့် တဏှာကို မဖယ်ရှားလျှင် ခန္ဓာ ၅ ပါးသည် သံသရာထဲမှာ ထပ်ပေါ်လာပါမည်။

အနမတဂ္ဂသုတ် - ဆင်းရဲဒုက္ခရောက်နေသည့် သတ္တဝါများကို မြင်သည့်အခါ စဉ်းစားပုံ

ကြက်တစ်ကောင်တွေ့ပြီဆိုရင် “ငါလည်း ဘဝပေါင်းများစွာ ကြက်ဘဝ ရောက်ခဲ့ဖူးလေပြီ၊ ကြက်ဘဝရောက်လို့ ဟင်းအိုးထဲရောက်တဲ့ အကြိမ်ပေါင်းလည်း မနည်း တော့ဘူး” စသည်ဖြင့် စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည်။ ယင်းကဲ့သို့ စဉ်းစားဆင်ခြင်ခြင်းဖြင့် တိရစ္ဆာန်တွေအပေါ်မှာ ရက်စက်တဲ့စိတ်ဟာ နည်းသွားနိုင်ပါသည်။

ဒုက္ခရောက်နေတဲ့လူတွေကို တွေ့ရင်လည်း “ငါလည်း ဒီလို ဒုက္ခ ရောက်ခဲ့ဖူးတယ်လို့ စဉ်းစားဆင်ခြင် ရမည်”ဟု မိန့်တော်မူပါသည်။

အရှစ်ဆိုးအကျည်းတန်တဲ့သူများကို မြင်သည့်အခါ ရှုတ်ချခြင်း မပြုလုပ်ရပါ။ “ငါလည်းပဲ ဒါမျိုးတွေ ကြုံခဲ့ပြီ”ဟု နှလုံးသွင်းရပေမည်။

ငြင်းခုံခြင်း

လူတွေငြင်းနေကြတာ **ဧကင်္ဂဒဿိနော**- တစ်စိတ် တစ်ဒေသလေးသိလို့ ငြင်းကြတာ ဖြစ်၏။ အကုန် သိမြင်ရင် ငြင်းစရာ မရှိတော့ပေ။ ဥပမာ - မျက်မမြင် ပုဏ္ဏားများ ဆင်ကို ငြင်းကြပုံ (နှာ ၃၄၅ တွင် အကျယ်ရှု)

"တေနေဝ မာရော အန္ဓေတိ ဇန့်၊" ဌံ မာရော ဟူသည် -

မာရော - ခန္ဓာကို ရည်ညွှန်း၏။ ခန္ဓာရှိလာပြီဆိုရင် ကိလေသာတွေ၊ ကံတွေက လာပြီဖြစ်၏။ **ခန္ဓမာရ၊ ကိလေသာမာရ၊ အဘိသင်္ခါရမာရ** ဟူ၍ မာရ ၃မျိုးရှိ၏။

အနာထပိဏ္ဍိကောဝါဒ - အစွဲဖြုတ်တရား (ရှင်သာရိပုတ္တရာ > အနာထပိဏ္ဍိသုဋ္ဌေးကြီး)

၁။ မျက်စိ၊ အဆင်း၊ ထိုအဆုံးမိ၍ ဖြစ်ပေါ်လာသော မြင်သိစိတ်၊ ထို ၃ ခုဆုံလို့ပေါ်လာတဲ့ ဖဿ၊ ဖဿကြောင့် ဖြစ်လာတဲ့ ဝေဒနာ၊ ဝေဒနာကြောင့်ဖြစ်လာတဲ့ တဏှာ (တဏှာကလည်း တဏှာပေါ် ပြန်စွဲ သေးသည်)၊ ဘယ်ကိုမှ မစွဲရဘူးလို့ ဆိုလိုပါသည်။

၁၃။ ဥဒယ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ဥဒယသည် ရူပါဝစရ စတုတ္ထဈာန်အထိ အောင် ပေါက်ရောက်ထား၏။

ချီးမွမ်းဂါထာမှ ဘုရားဂုဏ် ၅ ချက်

- (၁) **ဈာယံ** - ဈာန်တွေ အားလုံးရပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၂) **ဝိရမောသီနံ** - ကိလေသာမြူ၊ အညစ်အကြေးများ ကင်းပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၃) **ကတကိစ္စ** - လုပ်စရာရှိတာတွေအားလုံး လုပ်ပြီးပြီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၄) **အနာသဝ** - မျက်စိစသည်မှ ကိလေသာ အာသဝများ ယိုစီးလာမှု၊ ဝင်ရောက်လာမှု မရှိတော့ပြီဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။
- (၅) **ပါရဂူ သဗ္ဗဓမ္မာနံ** - တရားခပ်သိမ်းအပေါ်တွင် ပါရဂူမြောက် တစ်ဖက်ကမ်းပေါက်အောင်သိပြီးဖြစ်သော မြတ်စွာဘုရား။

Q1. မသိမှု အဝိဇ္ဇာကို ဖြိုချဖျက်ဆီးနိုင်သော အမြင့်ဆုံး အညာဝိမောက္ခကို ရှင်းပြပေးပါ အရှင်ဘုရား။

A1.

- (၁) **ပဟာနံ ကာမစ္ဆန္တာနံ** - နှစ်သက်စရာအာရုံ၊ လိုချင်စရာ အာရုံများကို လိုချင်သော တဏှာကို ဖယ်ရှားခြင်းသည် အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၂) **ဒေါမနဿာန စူဘယံ** - ကိုယ့်အလိုကျ မဖြစ်၍ ဝမ်းနည်းကြေကွဲမှုဟူသော ဒေါမနဿ၊ မုန်းတီးရွံရှာမှုဟူသော ဒေါသတို့ကိုဖယ်ရှားလိုက်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ဒေါသ ဒေါမနဿမှ လွတ်သွားပြီဖြစ်၍ အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၃) **ထိနဿ စ ပန္နဒနံ** - ထိနကိုဖယ်ရှားနိုင်ခြင်း သည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၄) **တရားဓမ္မ** - သမာဓိ၊ ဝီရိယ၊ သတိစွမ်းအားတို့နှင့် တွေ့ပြီး စိတ်လေးကကြည်နူးပြီး ကြည်လင်လန်းဆန်းနေခြင်း သည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၅) **ကုက္ကုစ္စာနံ နိဝါရဏံ** - ကုက္ကုစ္စကို ဖယ်ရှားနိုင်ခြင်းသည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၆) **ဥပေက္ခာသတိသံသုဒ္ဓိံ** - စတုတ္ထဈာန်ရလာခြင်းသည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
- (၇) **ဓမ္မတက္က ပူရေဇဝံ** - မဂ္ဂင် ၈-ပါးအကျင့်တရားကို ကျင့်နိုင်ခြင်းသည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
(ဓမ္မတက္က ဆိုတာ တရားနှင့်ပတ်သက်သော တွေးတောကြံစည်မှု)
- (၈) **အဝိဇ္ဇာယ ပဘောဒနံ** - အရဟတ္တဖိုလ် သို့ရောက်ခြင်းသည်လည်း အညာဝိမောက္ခ မည်၏။
အရဟတ္တဖိုလ်သည် မသိခြင်းဆိုတာကို လုံးဝဖောက်ခွဲဖျက်ဆီး ပစ်နိုင်၏။
မြတ်စွာဘုရားသည် နိဝရဏတရားများကို ဖယ်ရှားခြင်း၊ မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်ခြင်းဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် အဝိဇ္ဇာကို ဖယ်ရှားနိုင်လို့ ရလာသော အရဟတ္တဖိုလ်-ဟူသော အညာဝိမောက္ခ ကို ဖြေကြားလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။

အညာဝိမောက္ခ = အဝိဇ္ဇာကို ချေဖျက်နိုင်သော အရဟတ္တဖိုလ်ဉာဏ်ဖြင့် ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိပြီး လွတ်မြောက်မှု။

အညာ - အရဟတ္တဖိုလ်။ **အာ-ညာ** - အောက်ကဉာဏ်တွေ သိခဲ့တဲ့အပိုင်းအခြားအတိုင်း ပိုမိုရှင်းလင်းစွာ သိသောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို အညာ ဟုခေါ်ရ၏။

(အနှစ်ချုပ်အားဖြင့်) - **အညာဝိမောက္ခသည်-**

(၁) နီဝရဏတရားများကိုဖယ်ရှားခြင်း၊

(၂) မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရား(ဝိပဿနာကျင့်စဉ်တိုင်) ကျင့်ခြင်း၊

(၃) မသိမှု အဝိဇ္ဇာကို လုံးဝဖြိုချ ဖျက်ဆီးနိုင်ခြင်းဟူ၍ အဆင့်ဆင့် ရှိသည်။

Q2. **"ကိသု သယောဇနော လောကော"** - လောကကြီးကို ဘာက ချည်နှောင်ထားသလဲ၊

"ကိသု တဿ ဝိစာရဏံ" - အာရုံပေါ်မှာ ဘာက ကျက်စားနေတာလဲ၊

"ကိဿဿ ဝိပ္ပဟာနေနေ၊ နိဗ္ဗာနံ ဣတိ ဝုစ္စတိ" - ဘာကို ဖယ်ရှားရင် နိဗ္ဗာန်လို့ခေါ်မလဲ၊

A2. **"နန္ဒိ သယောဇနော လောကော"** -

လောကကြီးကို နှစ်သက်မှုတွယ်တာမှု နန္ဒိဆိုသော တဏှာရာဂက ချည်နှောင်ထား၏။

အာရုံပေါ်မှာ အတွေး ဖြစ်ပေါ်မှုနှင့် ကျက်စားနေ၏။

"တဏှာယ ဝိပ္ပဟာနေနေ၊ နိဗ္ဗာနံ ဣတိ ဝုစ္စတိ" -

တဏှာကို ဖယ်ရှားလိုက်နိုင်မှ တကယ့် ငြိမ်းချမ်းမှု - နိဗ္ဗာန်ဟု ခေါ်ဆိုနိုင်၏။

Q3. **"ကထံ သတဿ စရတော၊ ဝိညာဏံ ဥပရုဇ္ဈတိ"** - သတိကြီးစွာထားပြီး ဘယ်လိုကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်မှ ကမ္မဝိညာဏဟူသော ကံတရားသည် အပြီးသတ်ချုပ်သွားမလဲ?။

A3. ကုသိုလ်စိတ် အကုသိုလ်စိတ်ကို အဘိသင်္ခါရ ဝိညာဏ် / ကမ္မဝိညာဏ ဟုခေါ်သည်။

အဇ္ဈတ္တဉ္စ ဗဟိဒ္ဓါ စ၊ ဝေဒနံ နာဘိနန္ဒတော- အဇ္ဈတ္တမှာဖြစ်သော အာရုံ၌ဖြစ်စေ၊ ဗဟိဒ္ဓါမှာဖြစ်သော အာရုံ၌ဖြစ်စေ၊ ခံစားမှုအားလုံးအပေါ်တွင် မတွယ်တာ၊ မနှစ်သက်တော့ဘူးဆိုလျှင် ကမ္မဝိညာဏ ချုပ်သည်ဟုဆို၏။

(အတွင်းဖြစ်ဖြစ် အပြင်ဖြစ်ဖြစ်၊ ဝေဒနာဟူသော ခံစားချက်အပေါ်တွင် တွယ်တာ မြတ်နိုးမှု၊ ကြိုက်နှစ်သက်မှု မရှိအောင်ကျင့်နိုင်ပြီဆိုလျှင် ကိလေသာ၊ ကံတရားဟူဆိုသော ကမ္မဝိညာဏ/အဘိသင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ တို့ လုံးဝချုပ်၏။) (ဝေဒနာရှုထောင့်)

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ဥဒယနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၁၄။ ပေါသာလ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ချီးမွမ်းဂါထာမှ ဘုရားဂုဏ် ၄ ချက်

ယော အတိတ် အာဒိသတိ၊ အနေဇော ဆိန္ဒသံသယော။

- (၁) အတိတ်ကို ပြောနိုင်တော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။ (အတိတ်)
- (၂) စိတ်လှုပ်ရှားမှုများ ကင်းတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။ (အနေဇော)
- (၃) သံသယများ လုံးဝမရှိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။ (ဆိန္ဒသံသယော)
- (၄) တရားခပ်သိမ်း၏ လမ်းဆုံး အထွတ်အထိပ်ကိုသိတော်မူသောမြတ်စွာဘုရား။ (အာဒိသတိ)

ပေါသာလသည် အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန် ရထားသောပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သည်။ ထိုဈာန်သည် ရုပ်အာရုံအားလုံးကို ဖယ်ရှားပြီးမှရလာသော ဈာန်ဖြစ်၍ ပထမအရူပဈာန်၏ မရှိမှု (နတ္ထိဘောပညတ်အာရုံ)ကို အာရုံပြု၏။

Q1. အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကိုရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်ကို သိပါရစေ အရှင်ဘုရား။

A1. “ဝိညာဏဋ္ဌိတိယော သဗ္ဗာ အဘိဇာနံ တထာဂတော၊ တိဋ္ဌန္တမေနံ ဇာနာတိ၊ ဝိမုတ္တံ တပ္ပရာယဏံ။

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကိုရထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ အသိဉာဏ်သည် -

- (၁) ဘုရားရှင်ဟောသော ဝိညာဏဋ္ဌိတိ အားလုံးကိုနားလည်ခြင်း ဖြစ်၏။ (ဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်တို့၏ ဖြစ်ရာနေရာများကိုသိခြင်း)
- (၂) အာကိဉ္ဇညာယတနဗြဟ္မာကြီးတို့၏ အနေအထား၊ လွတ်မြောက်နိုင်မှု / မလွတ်မြောက်နိုင်မှုအားလုံးကို ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိ၏။
- (၃) အာကိဉ္ဇညာယတနဗြဟ္မာကြီးတို့ရှိသော သံယောဇဉ်တရားကိုလည်း သိ၏။
- (၄) အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံ၏ ဖြစ်ကြောင်း ကံတရားကိုလည်း သိ၏။

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ရ လူပြည်မှ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်၏ လွတ်မြောက်နိုင်မှု

အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန်ကို ရထားသော လူပြည်မှ ပုထုဇဉ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထိုဈာန်၌ရှိသော ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ် ဟူသော နာမ်တရားများကို ရှုမှတ်ပြီး - အနိစ္စ(မမြဲခြင်းသဘော)၊ ဒုက္ခ(ဆင်းရဲခြင်းသဘော)၊ အနတ္တ(မစိုးမပိုင်ခြင်းသဘော)တို့ကို ဝိပဿနာရှုမြင်လျှင် ဝိပဿနာဉာဏ်အဆင့်ဆင့်တက်ကာ မဂ်ဉာဏ်အဆင့်ဆင့် တက်ပြီး နောက်ဆုံးမှာ အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ကို ရသွားနိုင်၏။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် ပေါသာလနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိ

ဝိညာဏဋ္ဌိတိဟူသည် ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်၏ တည်ရာဘုံနှင့် သတ္တဝါအမျိုးအစားကို ဆိုလိုခြင်းဖြစ်၏။

၃-ဘုံကို ဝိညာဏဋ္ဌိတိအားဖြင့် ခွဲခြားလျှင် ၇-မျိုးရှိ၏။ အကျဉ်း ချုပ်အားဖြင့် -

(၁) နာနတ္တကာယ နာနတ္တသညီ

နာနတ္တကာယ - (ခန္ဓာ)ကိုယ်ကာယ မတူ၊ နာနတ္တသညီ - ပဋိသန္ဓေစိတ်(ပဋိသန္ဓေသညာ) မတူ၊
ဥပမာ - လူ၊ နတ်၊ ဝိနိပါတိက

(၂) နာနတ္တကာယ ဧကတ္တသညီ

နာနတ္တကာယ - (ခန္ဓာ)ကိုယ်ကာယ မတူ၊ ဧကတ္တသညီ - ပဋိသန္ဓေစိတ်(ပဋိသန္ဓေသညာ) တူ၊
ဥပမာ - ကမ္ဘာပျက်ပြီး ပထမဆုံး ဖြစ်ပေါ်လာသော ပထမဈာန်ဘုံ ဗြဟ္မာများ

(၃) ဧကတ္တကာယ နာနတ္တသညီ

ဧကတ္တကာယ - (ခန္ဓာ)ကိုယ်ကာယ တူ၊ နာနတ္တသညီ - ပဋိသန္ဓေစိတ်(ပဋိသန္ဓေသညာ) မတူ၊
ဥပမာ - အာဘဿရာဗြဟ္မာ (ပဉ္စကနည်း - ဒုတိယ,တတိယဈာန်ဘုံ)

(၄) ဧကတ္တကာယ ဧကတ္တသညီ

ဧကတ္တကာယ - (ခန္ဓာ)ကိုယ်ကာယ တူ၊ ဧကတ္တသညီ - ပဋိသန္ဓေစိတ်(ပဋိသန္ဓေသညာ) တူ၊
ဥပမာ - သုဘကိဏှာဗြဟ္မာ

(၅) အကာသာနဉ္စာယတနဘုံ

(၆) ဝိညာဏဉ္စာယတနဘုံ

(၇) အကိဉ္စညာယတနဘုံ = ပေါင်း ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါး

နတ်များ၏ အသားအရောင် - နီလ - အညိုရောင်၊ ပီတ - အဝါ၊ သြဒါတ - အဖြူ၊ လောဟိတ - အနီ

ဝိနိပါတိကသတ္တဝါ ဟူသည်

နေစံ ညခံလိုဆိုတဲ့ ဘုံဗိမာန်ရှိသော ဗြဟ္မာမျိုးတွေသည် လူတွေလိုပဲ တစ်ချို့က အနေ အထိုင်ဆင်းရဲ၏၊ တစ်ချို့က ချမ်းသာ၏၊ တစ်ချို့က အသိဉာဏ်ရှိ၏။ (ပိယင်္ကရ မာတာ၊ ဥတ္တရမာတာ တို့သည် တရားနာ၍ ကျွတ်တန်းဝင်သည်) တစ်ချို့က အသိဉာဏ် မရှိ၊ ထိုသတ္တဝါများသည် ဝိနိပါတိက များဖြစ်ကြသည်။

ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇-ပါးကိုဖော်ပြရာ၌ နေဝသညာနာသညာယတနဘုံမပါဝင်ရခြင်း

နေဝသညာနာသညာယတနဘုံ၏ ပဋိသန္ဓေဝိညာဉ်သည် ရှိသော်လည်း အလွန်သိမ်မွေ့၍ မထင်ရှားသောကြောင့် ဖြစ်ပါသည်။

၁၅။ မောဃရာဇ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

အဘိက္ခံဒဿာဝိ - အလွန်နှစ်သက်စရာကောင်းသော ဓမ္မအမြင်များရှိသည့် ပုဂ္ဂိုလ်။

Q1. "ကထံ လောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာ န ပဿတိ"

လောကကြီး(ခန္ဓာ ၅-ပါး)ကို ဘယ်လိုရှုမြင်မှ သေခြင်းတရားက လွန်မြောက်နိုင်သလဲ?။

A1. "သုညတော လောကံ အဝေက္ခန္ဓာ၊ မောဃရာဇ သဒါ သတော။

အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ ဦးဟစ္စ၊ ဧဝံ မစ္စုတရာ သိယာ။ ဧဝံ လောကံ အဝေက္ခန္တံ၊ မစ္စုရာဇာ န ပဿတိ။

အမြဲတမ်း သတိရှိပြီး လောကဟုခေါ်သော ခန္ဓာ၊ အာယာတန၊ဓာတ် သဘာဝတရားတို့ကို သုညလို့ မြင်အောင် ကြည့်ပါ။ ထိုကဲ့သို့မြင်အောင်ကြည့်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖယ်ရှားနိုင်လိမ့်မည်။ ဖယ်ရှားနိုင်လျှင် သေခြင်းကို လွန်မြောက်နိုင်ပါမည်။

လောကကြီး (ခန္ဓာ ၅-ပါး)ကို သုည/အနတ္တအနေဖြင့် ကြည့်ပုံ

ခန္ဓာ ၅-ပါးထဲမှာ မိမိအလိုအတိုင်းဖြစ်အောင် လုပ်နိုင်သောအရာ ရှိသလားကို ကြည့်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရူပက္ခန္ဓာကိုကြည့်လျှင်၊ ရုပ်ခန္ဓာကိုယ်တို့သည် မိမိစိတ်တိုင်းကျ မိမိဖြစ်ချင်သည့်အတိုင်း (အနတ္တလက္ခဏာသုတ်မှာ ဟောထားတဲ့အတိုင်း "ဧဝံ မေ ရူပံ ဟောတု၊ ဧဝံ မေ ရူပံ မာ အဟောသီတိ") "ဒီလိုဖြစ်ရမယ်၊ ဒီလိုမဖြစ်နဲ့" ဟူသော ပိုင်နိုင်မှုများမရှိသည့် အတွက်ကြောင့် 'သုည' ဖြစ်၏။

ထို့အတူ, "သုညတော လောကံ အဝေက္ခန္ဓာ" -

ဝေဒနာ - သည်လည်း အလွန်ထင်ရှား၏၊ ပျော်တာချည်း ဘယ်တော့မှမဖြစ်နိုင်၊

သညာ - သည်လည်း အမှတ်အသား မလွဲစေရဘူး၊ ဘယ်တော့မှမဖြစ်နိုင်၊

သင်္ခါရ - သည်လည်း ကောင်းသော အကြံတွေ ချည်းပဲ၊ ကောင်းတဲ့လှုံ့ဆော်မှုတွေချည်းပဲ ဘယ်တော့မှမဖြစ်နိုင်၊

ဝိညာဏ (အသိစိတ်) - သည်လည်း အမြဲတမ်း ကိုယ်ဖြစ်ချင်သောစိတ်မျိုး ဘယ်တော့မှ မဖြစ်နိုင်၊

"အဝသဝတ္တန လက္ခဏာ" ကိုယ်ဖြစ်ချင်သည့်အတိုင်း ကိုယ့်အလိုမပါသည့်အတွက်ကြောင့် အနတ္တ (သုည)ဖြစ်၏။

တုစ္ဆသင်္ခါရ - သင်္ခါရသက်သက်ပဲဘာမှ မရှိဘူး၊ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ရုပ်နှင့်နာမ် ပေါင်းစပ်ထားသည့် အတွက်ကြောင့် စကားပြောတယ်၊ ငိုတယ်၊ ရယ်တယ်၊ ကြည့်လိုက်မယ် ဆိုရင် ဘာမှမရှိဘူး။ ထို့ကြောင့်မို့ ခန္ဓာ ၅-ပါးကို သုညဟု မြင်အောင်ကြည့်ရမည်။ ခန္ဓာ ၅ပါးကို သုညဟု မြင်အောင်ကြည့်လျှင် အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖယ်ရှားနိုင်၏။ အတ္တဒိဋ္ဌိ၊ သက္ကာယဒိဋ္ဌိတို့ကို ဖယ်ရှားလိုက်မှ သေခြင်းကို ကျော်လွှားနိုင်/လွန်မြောက်နိုင်မည်။

မြတ်စွာဘုရားရှင်မှ မေးခွန်းများကို ဖြေဆိုပြီးသော အဆုံးဝယ် မောဃရာဇနှင့် တပည့်(၁၀၀၀)တို့၏ ရင်ထဲမှ သံသယများ လုံးဝရှင်းသွားပြီး ဓမ္မစက္ခုဟူသော တရားပိုင်ဆိုင် သွား၍ ကိလေသာ အာသဝေါတရားများ ကုန်ခန်း သွားကာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များဖြစ်သွားကြလေ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသည်နှင့် တစ်ပြိုင်နက် ရသေ့အသွင် ပျောက်ပြီး၍ ရဟန်းအသွင် ရောက်သွားလေ၏။

၁၆။ ပိဂီယ၏အမေးကို ဖြေဆိုခြင်း

ပိဂီယသည် ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီး၏ တူ၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးလည်း အသက်-၁၂၀၊ သူလည်း အသက်-၁၂၀ ဖြစ်၏။

ပုဏ္ဏားကြီး၏ သွင်ပြင်လက္ခဏာ

"ဇိဏ္ဏောဟမသ္မိ အဗလော ဝီတဝဏ္ဏော" - (၁) တပည့်တော် အဘိုးကြီးဖြစ်နေပြီ၊ (၂) အားတွေလည်း မရှိတော့ပါဘူး၊ (၃) အသားအရေတွေလည်း စိုပြေမှု မရှိတော့ဘူး။

"နေတ္တာ န သုဒ္ဓါ၊ သဝနံ န ဖာသု" - (၄) မျက်စိ ကလည်း မကောင်းဘူး၊ (၅) နားကလည်း သိပ်ပြီးမကြားဘူး။

Q1. "မာ'ဟံ နဿံ မောမဟော အန္တရာဝ" - တပည့်တော် ဒီလို အခြေအနေတွေထဲမှာ တွေ့တွေဝေဝေ ဘာမသိညာမသိနှင့် မသေ ချင်ဘူး ဘုရား။

"အာစိက္ခ ဓမ္မံ ယမဟံ ဝိဇ္ဇေ၊ ဇာတိဇရာယ ဣဓ ပိပ္ပဟာနံ" - ဒီဘဝမှာပဲ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတွေမှ လွတ်မြောက်သောတရားကို သိချင်ပါတယ်အရှင်ဘုရား။

A1. "ဒိသ္မာန ရူပေသု ဝိဟညမာနေ" - ရုပ်တရားက ဒုက္ခ ပေးနေတာကို မြင်လျှင်၊ ရုပ်တရားတို့က သတ္တဝါများကို ဘယ်လောက် နှိပ်စက်တယ်ဆိုတာ သိလျှင်၊ မမေ့မလျော့ဘဲ ထိုရုပ်တရားများ နောက်မရဖို့ရာအတွက် ကြိုးစားရမည်။

"ဧဟဿု ရူပံ အပုနုပ္ပဝါယ" - နောင်ဘဝမဖြစ်ဖို့ရာအတွက် ရုပ်တရားကို လိုချင်သော တဏှာကို ဖယ်ရမည်။

"တဏှာဓိပဇ္ဇေ မနုဇေ ပေက္ခမာနော" - တဏှာ၏ လွှမ်းမိုးမှုခံနေရသော သူများသည် တဏှာကြောင့် ပူလောင်မှုများ ဖြစ်ပြီး မြန်မြန်အိုမင်းရင့်ရော်သွားကြသည်။

"သန္တာပဇာတေ ဇရဿာ" - ဇရာတရား၏ နှိပ်စက်ခံနေရသော ပုဂ္ဂိုလ်များကိုကြည့်ပြီး နောက်တစ်ခါ ရုပ်ခန္ဓာမဖြစ်ရလေအောင် မမေ့မလျော့ ကြိုးစားပြီးတဏှာကိုသာ ပယ်ပါ။

ဘုရားရှင် တရားဟောပြီး အဆုံး၌ ပိဂီယမှ လျှောက်တင်ပုံ

(၁) အရပ် ၄-မျက်နှာအားလုံး အရှင်ဘုရား မသိတာ မမြင်တာ မကြားတာ ဘာမှမရှိပါဘူး။

(၂) လောကတွေ အပေါ်မှာလည်း အရှင်ဘုရားမှာ ကြောင့်ကြမှု ကိလေသာတွေ တစ်ခုမှ မရှိပါဘူး။

(၃) ဒီဘဝမှာ ဇာတိ ဇရာ မရဏကို ဖယ်ရှားနိုင်တဲ့တရားကို တပည့်တော် သိအောင်လည်း အရှင်ဘုရား ဟောတာ မှန်ပါတယ် ၊ အရှင်ဘုရားဟောတာနဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ ယုံကြည်ပါတယ်၊ ကျေနပ်ပါတယ်။

ပိဂီယသည် အသက်အရွယ်ကြီးသည်က တစ်ကြောင်း၊ ဦးလေးဖြစ်သူ တရားပွဲမှာမပါဝင်၍ စိတ်က အဲဒီရောက်နေတာက တစ်ကြောင်းကြောင့် ရဟန္တာဖြစ်ရမည့် အဆင့်ထိ မရောက်နိုင်ဘဲ အနာဂါမ်အဆင့်ထိသာ ရောက်သွား၏။
သူတပည့်တွေ တစ်ထောင်သည် ရဟန္တာဖြစ်၍ ရသေ့အသွင်ပျောက် ရဟန်းအသွင်ရောက်ကုန်ကြ၏။

တရားနိဂုံး

အကျွတ်တရား (တရားထူးတရားမြတ်) ရသွားသူများ

ရသေ့ = ၁၆၀၀၀ + ၁၆ [+ ၁ (ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးသည် အနာဂါမ်)]

တရားနာယူသော နတ်များ = ၁၄-ကုဋေ

တရားပွဲလည်းပြီးသောအခါ နတ်လူပရိသတ်များသည် အသီးသီး ကိုယ့်နေရာ ကိုယ့်ဒေသ ပြန်သွားကြ၏။ ရဟန္တာဖြစ်သွားသော ရသေ့များသည် မြတ်စွာဘုရားနှင့်အတူ သာဝတ္ထိပြည်သို့ လိုက်ပါသွားကြ၏။

ပိဂီယသည် ရဟန္တာ၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးသည် အနာဂါမ် ဖြစ်သွားပုံ

ပိဂီယသည် အနာဂါမ်ဖြစ်သောကြောင့် ဉာဏဂမန စိတ္တဂမန - စိတ်အသွားနှင့် သွားလိုက်ခြင်း ဖြစ်ရာ ဒီနေရာမှပျောက်ပြီး ဟိုနေရာသို့ ရောက်သွား၏။ (ဈာန်အဘိညာဉ်တန်ခိုးနှင့် သွားခြင်းကိုဆိုလိုသည်။)

ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးဆီရောက်လျှင် ပိဂီယသည် “ဘုရားဟောသော တရားများသည် အစဉ်အလာ၊ တဆင့်ကြားတွေ မဟုတ်ဘဲ သူ့ကိုယ်တိုင်သိပြီးဟောသော တရားတွေသာဖြစ်တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ဘယ်လိုဖြစ်လိမ့်မယ် ဆိုတာတွေ မဟောဘဲ၊ တကယ့် လက်တွေ့ကျကျကို ဟောတယ်၊ အကုန်လုံး သိနိုင်သောတရားတွေကို ဟောတယ်” ဟုသူ၏ ဦးလေးအား ပြန်ပြောပြ၏။

ဗာဝရီပုဏ္ဏား - “မင်း အဲဒီလောက် ထူးခြားတဲ့ ဘုရားထံက ဘာဖြစ်လို့ ပြန်လာသလဲ? အတူတူမနေဘူးလား”

ပိဂီယ - “စိတ်အနေနှင့်က ဘုရားနှင့် သူ အတူတူနေပါတယ်၊ ကာယအနေနှင့်က ဝေးလံနေပါတယ်” (ဒါပေမယ့် သူ့စိတ်ထဲမှာ ဘုရားနှင့် သူ အမြဲတမ်း ရှိနေပါတယ်)

ထိုကဲ့သို့ပြောနေချိန်တွင် အင်မတန်လင်းသော အလင်းတန်းကြီးတစ်ခုသည် သူတို့ဆီကို ဝင်ရောက်လာ၏။ အဲဒီ အလင်းတန်းမှာ ဗုဒ္ဓ၏ရုပ်ပုံတော် ပေါ်လာ၏။ (တကယ့် ဘုရားသခင် ကြွလာတယ်လို့ ခံစားရစေသည်။)

မြတ်စွာဘုရားသည် သူတို့တူဝရီး တွေဆုံနေသော အချိန်တွင် ဇေတဝန်ကျောင်းတော်မှရောင်ခြည်တော်လွှတ်ပြီး ပိဂီယကို တိုက်တွန်းနှိုးဆော်လိုက်ခြင်းဖြစ်၏။

မြတ်စွာဘုရား - ဝက္ကလိ၊ ဘဒြာဝုဓတို့ဟာ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေနှင့် ရဟန္တာဖြစ်သလို၊ “ပိဂီယ”-မင်းမှာလည်း သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေရှိတယ်။ ဒါကြောင့်မို့ သဒ္ဓါ စွမ်းအားတွေကို တိုးမြှင့်ပြီး ငါဟောတဲ့ အနိစ္စ ဒုက္ခ အနတ္တ ဝိပဿနာဉာဏ်တွေနှင့် ပတ်သက်ပြီးတော့ သဒ္ဓါစွမ်းအားတွေနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်အောင် ကြိုးစားလို့ရှိလျှင် သေခြင်းတရားကို ကျော်ဖြတ်နိုင်မှာ” ဟုဟောတော်မူ၏။

မြတ်စွာဘုရား၏ တရားအဆုံးတွင် ပိဂီယသည် ရဟန္တာ၊ ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးသည် အနာဂါမ် ဖြစ်သွားကြလေ၏။

ပါမေက္ခချုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ ဆုပေး

“ပါရာယန နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား နိဗ္ဗာန်လမ်းပြတရား” ဆိုတာ မဂ္ဂင် ၈-ပါးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီ မဂ္ဂင် ၈-ပါး အကျင့်တရားကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်ခြင်းဖြင့်သာလျှင် အိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းဆိုတဲ့ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ ဒုက္ခတွေက လွတ်မြောက်နိုင်တယ်လို့ ကိုယ်စီကိုယ်စီ သဘောကျပြီး နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်တရားကို ကျင့်ကြံကြိုးကုတ် အားထုတ်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း။

သာဓု ... သာဓု သာဓု

ပါရာယနဒေသနာတော် ပြီး၏။

အကျဉ်းချုပ် - မှတ်စုရေးသား ပူဇော်သူ - ဦးထွန်းထွန်းလင်း

ရေးသားရခြင်း ရည်ရွယ်ချက် - တရားပိုင်ရှင်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို ပူဇော်သော အားဖြင့်၎င်း၊ ပါမေက္ခချုပ်ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ တရားတော်များကို ပူဇော်သောအားဖြင့်၎င်း၊ စာအုပ်အလှူရှင် အန်တီဒေါ်တင်မေဦးနှင့်မိသားစုအား ကျေးဇူးဆပ်လိုသောအားဖြင့်၎င်း၊ သံသရာအဆက်ဆက်မှ ဆွေမျိုးတော်စပ် ဖူးကုန်သော ဓမ္မမိတ်ဆွေများအား ကျေးဇူးဆပ်လိုသောအားဖြင့်၎င်း အကျဉ်းချုပ် - မှတ်စုရေးသားရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

ဆုတောင်း - မြတ်စွာဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူသော သစ္စာလေးပါးမြတ်တရားကို အကျဉ်းပြလျှင် အကျယ်သိ၊ အကျယ်ပြလျှင် အကျဉ်းသိသောဉာဏ်ကို သံသရာခရီးတိုတိုဖြင့်ရရှိကာ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရပါလို၏ အရှင်ဘုရား။

[နောက်ဆက်တွဲ သိမှတ်ဖွယ်ရာများကို ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်၊ အောင်ဓမ္မဒီပမေးခွန်း၊ အရှင်သီလာစာရ မေးဖြေ၊ ဆရာမကြီး ဒေါ်ခင်လှတင်မှတ်စု တို့မှ ကိုးကား၍ စီစဉ်ထားပါသည်။]

ပါရာယနဒေသနာ လေ့ကျင့်ခန်းမေးခွန်းများ

[အောင်ဓမ္မဒီပမေးခွန်းများ+ UOWL]

နိဒါန်း

Q. မြတ်ဗုဒ္ဓ၏ ပါရာယနဒေသနာသည် မည်သည့်ပိဋက, မည်သည့်ကျမ်းစုတွင် ပါရှိကြောင်း ဖော်ပြ၍၊ ပါရာယန၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျဉ်းချုပ် ရှင်းပြပါ။ (UOWL)

Q. ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးသည် မည်သည့်ဘုရင်ထံ မည်သည့်ရာထူးဖြင့် အမှုထမ်းခဲ့ပြီး မည်သည့် အရွယ်တွင် မည်သည့်ဒေသသို့ သွားရောက် နေထိုင်ခဲ့ပါသနည်း။ (UOWL)

Q. ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးအား ဗုဒ္ဓပွင့်ပေါ်ကြောင်း သတင်းပေးသူက ဗုဒ္ဓဆိုတာ မည်သည့်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ကြောင်း ပြောဆိုခဲ့ပါသနည်း? ပြည့်စုံစွာ ရှင်းပြပါ။ (UOWL)

Q. ဗာဝရီပုဏ္ဏားကြီးက ဗုဒ္ဓထံ စုံစမ်းရေးလွှတ်သောအခါ စိတ်ဖြင့် မေးရမည့် မေးခွန်း (၇)ပုဒ်ကို တပည့်များအား မှာကြားလိုက်ရာ အဆိုပါ မေးခွန်း (၇)ပုဒ်ကို ဖော်ပြပါ။ (UOWL)

Q. ဗြဟ္မဏ ထုံးတမ်းစဉ်လာ အဿမတရား (၄)မျိုးကို ဖော်ပြ၍ ဘုရားရှင် ဆုပေးပုံကိုလည်း တင်ပြပါ။

Q. အရဟတ္တမဂ်ဉာဏ်ဝိဇ္ဇာ၏ အထောက်အကူပြုတရားများကို ရေးသား၍ ဝိဇ္ဇာအသိဉာဏ်က အဝိဇ္ဇာဦးခေါင်းကို ဖယ်ရှားနိုင်ပုံကို ဥပမာနှင့်တကွ ရေးသားတင်ပြပါ။

Q. သုတ္တနိပါတအဓိပ္ပါယ်ကို ရှင်းပြ၍ ပါရာယနဝတ္ထုကို ရေးသားခဲ့သော အင်းဝခေတ် စာဆိုရဟန်းတော်အမည်နှင့် အစားကြီးလွန်းသော ပသေနဒိကောသလမင်းအား မြတ်ဗုဒ္ဓ ပေးသည့် ဆုံးမဩဝါဒကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

Q. ကုသိုလ်ရှင်များ ကမ္မည်းထိုးရခြင်း၏ စစ်မှန်သောရည်ရွယ်ချက်ကို ရေးသား၍ ဗာဝရီပုဏ္ဏား ကြီး၏ မဟာပုရိသလက္ခဏာ (၃)မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

Q. ပါဠိစာပေ၌လာသော စကားအသုံး ၂-မျိုးရှိရာတွင် ဘုရားရှင်၏ ဘုရားရှင်၏ စကားအသုံး၊ ရှင်သာရိပုတ္တရာ ၏ စကားအသုံး အနေအားဖြင့် ခွဲခြားဖြေဆိုပါ။

အဓိက

Q. သတ္တလောကကို ဆိုပိတ်တတ်သော တရားကို ဖော်ပြ၍၊ လူ့လောကမှ လူတစ်ချို့သာ ထင်ပေါ်ကျော် ကြားပြီး လူတစ်ချို့က ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု မရှိခြင်းသည် အဘယ်ကြောင့် ပါသနည်း။ (UOWL)

Q. လောကလူသားတိုင်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှုကို လိုချင်သော်လည်း ထင်ပေါ်ကျော်ကြားမှု မရခြင်း အကြောင်းကို တင်ပြ၍ အဝိဇ္ဇာတရား ဆိုပိတ်ထားသော အချက်(၈)ချက်ကိုလည်း ထုတ်ဖော်ရေးသားပါ။

Q. “အဝိဇ္ဇာယ နိဝုတော လောကော အဓိပ္ပါယ်ကို လောကဥပမာဖြင့် တင်ပြ၍ “အသိပညာ သည် ဘယ်မှာချုပ် သနည်း”ဟု အဓိတပုဏ္ဏား မေးမြန်းရာ၌ ဘုရားရှင် ရှင်းပြဖြေဆိုပုံကို ရေးသားပါ။

Q. သတိနှင့်ပညာ တရားနှစ်ပါး တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အထောက်အကူပြုကြပုံကို ဥပမာဖြင့် ရှင်းပြပါ။

Q. လောကထဲမှာ နေထိုင်ကြသော လူပုဂ္ဂိုလ်များတွင် ထင်ပေါ်လာသောပုဂ္ဂိုလ်နှင့် တိမ်မြုပ် နေသော ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်ရခြင်း၏ အခြေခံအကြောင်းတရားများကို ညွှန်ပြပြီးလျှင် ဘုရားအလောင်း တော်များ ပြဿနာ ဟုရှုမြင်သော ဒုက္ခများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

Q. အဓိတပုဏ္ဏားမေးသော ရုပ်နာမ်ချုပ်ကြောင်းကျင့်စဉ်ကို သတိပဋ္ဌာန်သုတ်လာအတိုင်း ရေးသားပါ။

တိဿမေတ္တယျ

Q. လောကမှာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲသူ ဆိုတာ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုး ဖြစ်ပါသနည်း? ဖော်ပြ၍၊ ကာမဟု ခေါ်ဆိုရသည့် တရားနှစ်မျိုးတွင် အဘယ်ကာမကိုသာ ဖယ်ရှားသင့်ပါသနည်း။ (UOWL)

Q. မဟာပုရိသဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သူသည် အစွန်းနှစ်ဖက်ကို သိ၍ အလယ်ကို မတွယ်တာသူ ဟု ဆိုရာ၌ အစွန်း နှစ်ဖက်, အလယ်တို့ကို ဗုဒ္ဓအလိုကျ ဖော်ပြပါ။ (UOWL)

Q. လောကမှာ တင်းတိမ်ရောင့်ရဲမှုရှိတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်သူလဲ? ဟု တိဿမေတ္တယျပုဏ္ဏား မေးမြန်း လျှောက်ထား ရာ၌ မြတ်ဗုဒ္ဓ အဖြေစကားကို ရေးသား၍ ဘုရားရှင်သည် နှစ်သက် စရာအာရုံ တွေ့ကြုံရာ၌ တွယ်ကပ်မှုမရှိပုံကို ဥပမာနှင့်တကွ တင်ပြပါ။

Q. “အစွန်းနှစ်ဘက်၊ အလယ်” မည်သောတရားများကို မည်သည့်နေရာတွင် ရဟန်း ၆ ပါးဆွေးနွေးကြ ၍ ဆွေးနွေးပုံ အကြောင်းအရာ တို့ကို အသီးသီးတင်ပြပါ။

Q. စူဠနိဒ္ဒေသလာ သင်္ခါရသုံးမျိုးကိုဖော်ပြပါ။ ခြုံငုံပြီးပြောမယ်ဆိုရင် လိုချင်စရာငါးမျိုးရှိတယ် ဟူသော စကား ရပ်၌ ပါဝင်သော လိုချင်စရာငါးမျိုးကို ဖော်ပြပါ။

Q. သင်္ခါယ နိဗ္ဗူတော ပါဠိနှင့်ဆက်စပ်ပြီး ခဏနိရောဓအကြောင်းကို ရေးသားဖြေဆို၍ သင်္ခါယ စိတ်လှုပ် ရှားမှုကို ဖြစ်စေသောတရားများကိုလည်း ဖော်ပြပါ။

ပုဏ္ဏက

Q. နိရာသော ၌ အာသာ(၂)မျိုး၊ အနိဃော၌ ဒုက္ခပေးတတ်သော တရား(၂)မျိုးတို့ကို ဖော်ပြပါ။

Q. “ဘာကို အမှီပြုပြီး ပူဇော်ကြတာလဲ”ဟု ပုဏ္ဏကရသေ့ မေးမြန်းလျှောက်ထားရာ၌ မြတ်ဗုဒ္ဓ ရှင်းပြ ချက်ကို တင်ပြ၍ ဧဟိဘိက္ခု အဓိပ္ပာယ်ကို ရေးသားပါ။

Q. တဏှာမကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်များ၏ မျှော်လင့်ချက်နှစ်မျိုးကို ဖော်ပြ၍ ခန္ဓာငါးပါးသိပ္ပံကို သမာဓိဘာဝနာ သုတ် လာသည့်အတိုင်း ရေးသားဖြေဆိုပါ။

Q. ပုဏ္ဏကအမေးရဲ့ အဖြေအနှစ်ချုပ်ကို ရေးသားတင်ပြ၍ ဗုဒ္ဓဘာသာနှင့် တခြားဘာသာများ၏ အခြေခံ ကွဲပြားချက်ကို ဖြေဆိုပါ။

မေတ္တဂူ

Q. ဒုက္ခဟူသမျှ၏ အစကား အဘယ်ပါနည်း ဟူသော မေတ္တဂူ၏ အမေးကို ဗုဒ္ဓက မည်ကဲ့သို့ ဖြေဆို ခဲ့ပါသနည်း? ရှင်းပြ၍၊ ဥပမိဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သော တရားများကို ဖော်ပြပါ။(UOWL)

Q. ဗုဒ္ဓဘာသာဝင်တို့၏ လမ်းဆုံးပန်းတိုင်ရောက်ဖို့ရန် ခဲယဉ်းခြင်းနှစ်မျိုးကို ဖော်ပြ၍ “လောက၌ ဆင်းရဲဟူသမျှ တို့သည် အများအပြားရှိကုန်သည်” ဟူသော စကားရပ်၌ ပါဝင်သော ဒုက္ခဆင်းရဲခြင်း ဟူသည် အဘယ်နည်း ရေးသားပါ။

Q. ဘုန်းကြီး ရဟန်းသံဃာ သီလရှင် လူစသည်ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်းကို ဝေဒဂူ ဟု ခေါ်ဆို၍ ရနိုင်/ မရနိုင် အကြောင်းပြ ဆုံးဖြတ်ပြီးလျှင် မြတ်စွာဘုရားရှင်အား မေတ္တဂူပုဏ္ဏားမေးသော ပုစ္ဆာ နှစ်မျိုးကို ရေးသားပါ။

Q. ဥပမိ အဓိပ္ပါယ်ကို ရေးသား၍ စူဠနိဒ္ဒေသလာ ဥပမိ ဆယ်ပါးအမည်ကို ဖော်ပြပါ။

Q. အလုပ်ကိစ္စဆောင်ရွက်ကြရာ၌ ရက်ရာဇာ ပြဿဒါးရွေးချယ်နေကြသူများ သတိပြု မှတ်သားဖွယ် မြတ်ဗုဒ္ဓရဲ့ ဆုံးမသွန်သင်မှုတစ်ခုကို လေ့လာတင်ပြပါ။

ဓောတက

Q. မှားယွင်းသော အတ္တကိလမထအကျင့်အကြောင်းကို ပြည့်စုံစွာရေးသား၍ လောကအရှုပ် အထွေးများ ဖြေရှင်းရန် လိုအပ်သည့်စွမ်းရည်သတ္တိတို့ကို သိသာရုံမျှ ဖော်ပြပါ။

Q. မြတ်စွာဘုရားရှင်အား သုဘဒ္ဒရဟန်း မေးသောစကားရပ်နှင့် မြတ်ဗုဒ္ဓပြန်လည်မိန့်ကြားသော စကားရပ် တို့ကို ရေးသားဖြေဆိုပါ။

Q. မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးဖြင့် တည်ဆောက်ဖွဲ့စည်းထားသော မဂ်အမည်အသီးသီး ဖော်ပြ၍ ဓောတက ပုဏ္ဏား အတွက် ဟောကြားအပ်သော နိုးနိုးကြားကြား အားထုတ်ခြင်း (ဇာဂရိယာနုယောဂ) ဟူသည် အဘယ်နည်း ရေးသားပါ။

Q. စိတ်ဓာတ်ကျနေပါက ပွားများသင့်သော ဗောဇ္ဈင်အမည်တို့ကို ဖော်ပြ၍ အတ္တနာ ဟိ ကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာ သံကိလိဿတိ၊ အတ္တနာ ဟိ အကတံ ပါပံ၊ အတ္တနာဝ ဝိသုဇ္ဈတိ၊ ပါဠိကို မြန်မာပြန်ဆိုပါ။

Q. ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များသည် ပုထုဇဉ်များကဲ့သို့ ဘဝခန္ဓာတွယ်တာမှုနှင့် ပတ်သက်၍ နေချင်တာ လည်း မရှိ၊ သေချင်တာလည်းမရှိခြင်း အခြေခံအကြောင်းရင်းကို ဖော်ထုတ်ပြပါ ။

Q. အာကိဉ္ဇညာယတနဈာန် အာရုံကိုဖော်ပြ၍ ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်ဆိုတာ မည်သည့်တရားများကို အခိုက် အတန့် ပယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသနည်း ရေးသားပါ။

Q. ဓမ္မရာဂ၊ ဓမ္မနန္ဒီ အဓိပ္ပာယ်ကိုရှင်းပြ၍ သတ္တဝါဟု ခေါ်ဝေါ်ဆိုပြောဖို့ရန် မည်သည့်အရာများ ရှိရမည် နည်း? ဥပမာဖြင့် ပေါ်လွင်အောင်ရေးသားပါ။

Q. ဥပသီဝရသေ့ ရရှိပေါက်ရောက်အောင်မြင်ပြီးသော ဈာန်ခုနစ်ဆင့်ကို ရေတွက်ပြ၍ အာကိဉ္ဇ ညာယတန ပါဠိ၌ အာကိဉ္ဇညဆိုတာ မည်သည့်ဈာန်ကို အာရုံပြုခြင်းကို ခေါ်ဆိုပါသနည်း။

Q. မြတ်ဗုဒ္ဓသည် ဥပသီဝရသေ့အား မည်သည့်သဘာဝတရားများကို ပြန်ကြည့်ခိုင်းပြီး ဝိပဿနာ ရှုခိုင်းပါသလဲ? ယင်းတရားများ၏ အမည်ကို ဖော်ပြ၍ နိပ္ပိတိကသုခုဟူသည် မည်သည့် တရား ကင်းဆိတ်ခြင်း ကို ခေါ်ပါသနည်း?

Q. မဇ္ဈိမနိကာယ်လာ ဝိမုတ္တစိတ်နှင့်ဆက်စပ်၍ ဝစ္ဆဂေါတ္တပရိမိုဇ်မေးသော အဂ္ဂိဝေစ္ဆသုတ္တန် အကြောင်းကို ပြည့်စုံစွာ ရေးသားတင်ပြပါ။

Q. ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏သန္တာန်၌ ကံဟောင်းကုန်ခြင်း၊ ကံသစ်မဖြစ်ခြင်း၏အကြောင်းတရားကို ဖြေဆိုပါ။

နိဒ္ဒ

Q. တချို့က အသိဉာဏ်ရှိသူကို မုနိဟု ခေါ်ကြပြီး တချို့က ခြိုးခြံစွာ နေထိုင်သူကို မုနိဟု ခေါ်ကြသည်။ ဗုဒ္ဓအလိုကျ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်မျိုးကိုသာ မုနိဟု ခေါ်ရပါသနည်း? ရှင်းပြပါ။ (UOWL)

Q. ဘာဝနာအလုပ်တွင် ရင်ဆိုင်ရမည့် မာရ်စစ်သည် (၁၀) မျိုးကို ရေးခဲ့ပါ။ (UOWL)

Q. သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ ဟူသော ဝေါဟာရစကားလုံးတို့ကို အဓိပ္ပါယ်ဖွင့်ဆိုပြပါ။

Q. နန္ဒရသေ့ မေးသော မုနိဟု ခေါ်ဆိုထိုက်သူ/မခေါ်ဆိုထိုက်သူကို ခွဲခြားဖြေဆို၍ မာရ်စစ်သည် (၁၀)ပါးကို အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြပါ ။

Q. ပရိညာ (၃)ပါးကို အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ ရေးသား၍ အခက်အခဲ ရေလျှံကြီးကို ကျော်ဖြတ် ပြီးနောက် အေးငြိမ်းရာ နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ရှိနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ဟူသည် အဘယ်နည်း?။

Q. အစာစားခြင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ထားရမည့်ရည်ရွယ်ချက်၊ မထားရမည့်ရည်ရွယ်ချက်ကို ဘုရားရှင် ဟောကြားဆုံးမခဲ့သည့်အတိုင်း ရေးသားပါ။

Q. တဏှာ(၆)မျိုးကို ရေးသား၍ ရူပတဏှာကို ပိုင်းပိုင်းခြားခြားသိထားသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သန္တာန်၌ စီးဝင် မလာသောတရားများကို ဖော်ပြပါ။

ဟေမက

Q. မက္ခလိဂေါသလယုံကြည်သော သံသာရသုဒ္ဓိဝါဒကို ဖြေဆို၍ လောကလူသားများဘယ် အရာကို ချစ်မြတ်နိုးပြီး ဘယ်ပေါ်မှာ သာယာတပ်မက်နေကြပါသနည်း? ဖြေဆိုပ

Q. ဟေမကရသေ့ စိတ်ဝင်တစား လျှောက်ထားသော စကားကို ရေးသား၍ မြတ်စွာဘုရား ပြန်လည် ဟောကြား တော်မူသော တရားကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

Q. စိတ်နှလုံး ငြိမ်းချမ်းသွားမှ တကယ့်ငြိမ်းချမ်းမှု""ဟုဆိုရာ တကယ်ငြိမ်းချမ်းမှုရအောင် မည်သို့ ပြုလုပ် ရမည်နည်း? ဖြေဆို၍ လုံးဝလွတ်မြောက်မှုရရန် မိမိသန္တာန်၌ မရှိရမည့် တရား၂-မျိုးကို ဖော်ပြပါ။

တောဒေယျ

Q. ဘုရားရှင်နှင့်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်များ ပုဗ္ဗနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ စွမ်းရည်သတ္တိ ချင်းမတူကြပုံ ကို ဖြေဆိုရေးသား၍ အဆင့်မြင့် မိစ္ဆာဝါဒတို့ ပေါ်ပေါက်လာရခြင်း ကိုရေးသားပါ။

ကပ္ပ

Q. ကပ္ပပုဏ္ဏားအား ဟောကြားခဲ့သော ကိဉ္ဇနအမည်ရတရားတို့ကို တို့ကို ဖော်ပြပါ။ အနောက်တိုင်း လူတချို့၏ အတ္တဒီပါ စကားလုံးနှင့် ပတ်သက်၍ ဘာသာပြန်ပုံနှင့် ယူရမည့် အတ္တ၊ မယူရမည့် အတ္တ တို့ကို ဗုဒ္ဓမိန့်ဆိုသည့် စကားအရ ရှင်းပြပါ။

ဇေတုကဏ္ဍိ

Q. ကိုယ့်သန္တာန်မှာရှိတဲ့ ရုပ်နာမ်တရားနှင့်ပတ်သက်ပြီး ကြောင့်ကြမှုမရှိစေရန် နတုမှာကသုတ် ၌ ဟောကြားထား ပုံကို ဥပမာဖြင့် ရေးသားပါ။

Q. ဇေတုကဏ္ဍိအတွက် နိဂုံးချုပ်အနေဖြင့် မိန့်ကြားခဲ့သော တရားတစ်ပုဒ်ကို ရေးသားတင်ပြပါ။

ဘဒြဝုဓ

Q. ဘဒြဝုဓပုဏ္ဏား မြတ်စွာဘုရားအား ဂုဏ်ပြုဖွဲ့ဆိုသီကုံးသော ဝေါဟာရစကားလုံးများကို အဓိပ္ပါယ်နှင့် တကွ အကျဉ်းမျှတင်ပြပါ။

Q. အနာထပိဏ်သူဌေးအတွက် “အစွဲဖြုတ်တရား”ကို ရေးသား၍ အညာဝိမောက္ခဖြစ်ဖို့ရန် (က) ဖယ်ရှားရမည့် တရား (ခ) ကျင့်ရမည့်တရားတို့ကိုလည်း ဖြေဆိုပါ။

Q. ဒုက္ခမျိုးစုံတွေ့ကြုံနေကြသော လောကကြီးဝယ် ဒုက္ခရောက်နေသူများတွေ့မြင်ပါက အဘယ်သို့ စဉ်းစား ဆင်ခြင်ရမည်ကို အနုမတဂ္ဂသုတ် လာသည့် အတိုင်းရေးသားပါ။

ဥဒယ

၇. ဥဒယပုဏ္ဏား၏ ဗုဒ္ဓအား ယုံကြည်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဘုရားဂုဏ်ဖွင့်ပုံကို ရေးသား၍ သူ၏ မေးခွန်း ၃-ခုနှင့် အဖြေများကို ရေးသားတင်ပြပါ။

ပေါသာလ

၇. ပေါသာလ၏ ဈာန်အဆင့်ကိုဖော်ပြ၍ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ (၇)ပါးကို ရေးသားပါ။ နတ်တို့၏ အသားအရောင် မတူညီပုံကိုဖော်ပြ၍ ဝိနိပါတိက ဟူသည် အဘယ်နည်း။

မောဃရာဇ

၇. မောဃရာဇပုဏ္ဏားအား မြတ်ဗုဒ္ဓ မိန့်ကြားခဲ့သော “မင်းလောကကြီးကို သုညလိုမြင်အောင်ကြည့်” ဟူသော စကား ကို ရှင်းပြပါ။

ပိဂီယ

၇. ဘုရားရှင်သည် ရဟန္တာဖြစ်အောင် ဟောကြားသော်လည်း ဂီယပုဏ္ဏား အနာဂါမ်အဆင့်ထိ သာ ရောက်ရခြင်း အကြောင်းကို ဖြေဆို၍ အနာဂါမ်အဆင့်ထိရောက်အောင် ဟောကြားခဲ့သော တရားစကား ကိုလည်း ရေးသားပါ။

သုတဓမ္မဂဝေသီ (BA- Part 2) ပါရာယနဒေသနာတော် သရုပ်(အရေအတွက်)

အပိုင်း (၁) ၁၊ အဿမ ၄ ပါး နှာ ၁၅။ ၂၊ လမ်း ၂ သွယ် နှာ ၁၆။ ၃၊ တပည့် ၁၆ ယောက် နှာ ၁၇။ ၄၊ ယာဇ် ၂ မျိုး နှာ ၂၀။ ၅၊ အဘိသပ ကျိန်စာ ၂ မျိုး နှာ ၂၂။ ၆၊ ဦးခေါင်း ၇ စိပ် နှာ ၂၇။ ၇၊ ဗုဒ္ဓဟုတ်၊မဟုတ်စုံစမ်းသူ ဆရာ၊တပည့် ၂ ဦး နှာ ၃၀။ ၈၊ စိတ်မေးခွန်း၊မနောပညာ ၇ ခု နှာ ၃၅။ ၉၊ မဟာပုရိသလက္ခဏာ ၃ မျိုး နှာ ၄၄။ ၁၀၊ ဝိဇ္ဇာကိုအထောက်အကူပြုသောတရား ၅ ပါး နှာ ၄၇။ ၁၁၊ ပါဠိစာပေလာ စကားအသုံး ၂ မျိုး နှာ ၅၂။ ၁၂၊ အဓိတဦးဆောင်သောတပည့်များမေးသည့်ဂါထာ ၉၀ နှာ ၅၃။ အပိုင်း (၂) ၁၊ အဓိတမေးသည့်မေးခွန်း ၈ မျိုး နှာ ၅၉။ ၂၊ မဂ္ဂင် ၈ ပါး နှာ ၇၄၊၅၊၁၆၄။ ၃၊ မသိမှု ၈ မျိုး နှာ ၇၅၊၂၆၆။ ၄၊ ဒါနမပြုခြင်းအကြောင်း ၂ မျိုး နှာ ၇၈။ ၅၊ ဗုဒ္ဓမြင်သည့်ပြဿနာ ၃ မျိုး နှာ ၈၃။ ၆၊ ဘဝ ၂ ပါး နှာ ၈၉။ ၇၊ စိတ်ကိုညစ်ညူးစေသောတရား ၁၄ ပါး နှာ ၉၁။ အပိုင်း (၃) ၁၊ နိဒ္ဒေသ ၂ မျိုး နှာ ၉၆။ ၂၊ ဝိညာဏ ၂ မျိုး နှာ ၉၈။ ၃၊ လိုချင်စရာကာမ ၅ မျိုး နှာ ၁၀၂။ ၄၊ ကာမ ၂ မျိုး နှာ ၁၀၃။ ၅၊ သီဆိုပုံ ၂ နည်း နှာ ၁၀၅။ ၆၊ မဂ္ဂင် ၃ ပါး နှာ ၁၀၇။ ၇၊ သတိရှိနေရမည့်ဌာန ၄ ပါး နှာ ၁၀၉။	၈၊ ငြိမ်းမှု ၂ မျိုး နှာ ၁၀၉၊၁၁၀။ ၉၊ အစွန်း ၂ ပါး နှာ ၁၁၅။ ၁၀၊ လိမ်းကျံခြင်း ၂ မျိုး နှာ ၁၁၈၊၉။ ၁၁၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆ ပါး နှာ ၁၁၉။ ၁၂၊ ဗာဟိရာယတန ၆ ပါး နှာ ၁၂၀။ ၁၃၊ တုန်လှုပ်ခြင်း ၃ မျိုး နှာ ၁၃၁။ ၁၄၊ ဒုက္ခပေးတတ်သောတရား ၂ ပါး နှာ ၁၃၂။ ၁၅၊ မျော်လင့်ခြင်း ၂ မျိုး နှာ ၁၃၂။ အပိုင်း (၄) ၁၊ ခဲယဉ်းခြင်း ၂ မျိုး နှာ ၁၃၇။ ၂၊ ဒုက္ခ ၉ မျိုး နှာ ၁၅၀။ ၃၊ ဓမ္မစကြာလာ ဒုက္ခ ၃ ပါး နှာ ၁၅၁။ ၄၊ ဥပဓိ ၁၀ ပါး နှာ ၁၅၃။ ၅၊ အကျင့် ၃ မျိုး နှာ ၁၅၅။ ၆၊ အာဟာရ ၄ ပါး နှာ ၁၅၅။ ၇၊ ကံဖန်တီးသည့်တရား ၄ ပါး နှာ ၁၅၅။ ၈၊ ဝိညာဏကာယ ၆ ပါး နှာ ၁၅၆။ ၉၊ ဥပဓိအကျဉ်း ၃ မျိုး နှာ ၁၅၇။ ၁၀၊ ဩဃ ၄ ပါး နှာ ၁၆၁။ ၁၁၊ အခြေခံ ၂ ပါး နှာ ၁၆၅။ ၁၂၊ ခန္ဓငါးပါး ဥပမာ ၃ မျိုး နှာ ၁၆၈။ ၁၃၊ ဖယ်ရှားရမည့်တရား ၂ ပါး နှာ ၁၇၁။ ၁၄၊ ဘဝကိုတည်ဆောက်သောတရား ၂ ပါး နှာ ၁၇၁။ ၁၅၊ သင်္ခါရ ၃ ပါး နှာ ၁၇၁။ ၁၆၊ မေတ္တာဂုဏ်အမေး ၂ မျိုး နှာ ၁၇၃။ ၁၇၊ သတိရခြင်း ၂ ပါး နှာ ၁၇၅။ ၁၈၊ ထင်ခြင်းမောဟ ၂ မျိုး နှာ ၁၇၅။ ၁၉၊ အာသာ ၂ ပါး နှာ ၁၇၆။ ၂၀၊ အဓိတမေးခွန်း ၂ မျိုး နှာ ၁၇၇။
---	---

အပိုင်း (၅)

၁၊ ရိုးစင်းဖြောင့်မတ်တဲ့လမ်းစဉ် ၈ ပါး နှာ ၁၈၀။
 ၂၊ ယာမ် ၃ ပါး နှာ ၁၉။
 ၃၊ စွမ်းအား ၃ မျိုး နှာ ၁၉။
 ၄၊ စိတ်လှုပ်ရှားမှုဗောဇ္ဈင် ၃ ပါး နှာ ၁၉၇။
 ၅၊ စိတ်လျော့ချမှုဗောဇ္ဈင် ၃ ပါး နှာ ၁၉၈။
 ၆၊ အဘိဇ္ဈာ ၂ ပါး နှာ ၁၉၉။
 ၇၊ ခေါင်းဆောင် ၂ ပါး နှာ ၂၀၀။
 ၈၊ အရှုပ်ကိုရှင်းရှာ၍ ရှိရမည့်တရား ၃ ပါး နှာ ၂၀၁။
 ၉၊ အပူ ၃ မျိုး နှာ ၂၀၂။
 ၁၀၊ ကြောင့်ကြခြင်း ၃ ပါး နှာ ၂၀၃။
 ၁၁၊ ပိုင်ပိုင်နိုင်နိုင်သိရမည့်တရား ၂ ပါး နှာ ၂၁၂။
 ၁၂၊ တရားအားထုတ်မှုနှင့်ဆက်စပ်၍
 သတိထားရမည့်အချက် ၃ ပါး နှာ ၂၁၄။
 ၁၃၊ အာရုံပေါ်ကပ်ငြိသောတရား ၃ ပါး နှာ ၂၁၅။
 ၁၄၊ စိတ်နှလုံးကိုပူပန်စေတတ်သော
 တရား ၃ ပါး နှာ ၂၁၆။
 ၁၅၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၏မရှိခြင်း ၃ ပါး နှာ ၂၁၇။

အပိုင်း (၆)

၁၊ ဥပသီဝရသေ့ရရှိသောစွာန် ၇ ဆင့် နှာ ၂၁၉။
 ၂၊ စွမ်းရည်သတ္တိ ၂ မျိုး နှာ ၂၂၂။
 ၃၊ နိမိတ် ၃ ပါး နှာ ၂၂၄။
 ၄၊ ပထမစွာန်ရရှိသောအခါထင်ရှားဖြစ်
 ပေါ်လာသောအင်္ဂါ ၅ ပါး နှာ ၂၂၅။
 ၅၊ ကာယ ၂ မျိုး နှာ ၂၄၃။
 ၆၊ သတ္တဝါဟုခေါ်ဆိုရန်အင်္ဂါ ၃ ပါး နှာ ၂၄၆၊ ၂၅၀၊ ၂၅၂။
 ၇၊ မြတ်ဗုဒ္ဓမိန့်သည့်ရဟန္တာနှင့်စပ်၍
 သိမှတ်ဖွယ်ရာအချက် ၄ ချက် နှာ ၂၄၉။

အပိုင်း (၇)

၁၊ ကျင့်စဉ် ၃ မျိုး နှာ ၂၆၀။
 ၂၊ ရေပြင်ကြီးနဲ့တူသောတရား ၄ ပါး နှာ ၂၆၀။
 ၃၊ အစာစားခြင်း ၂ မျိုး နှာ ၂၆၃။
 ၄၊ အဝိဇ္ဇာ မသိမှု ၈ မျိုး နှာ ၂၆၆။
 ၅၊ သက်သတ်လွတ်စားခြင်း ရည်ရွယ်ချက် ၂ မျိုး နှာ ၂၇၄။
 ၆၊ အသားစားမှုနှင့်ဆက်စပ်၍
 အကုသိုလ် ၂ မျိုးဖြစ်စေပုံ နှာ ၂၇၄။
 ၇၊ အစားနှင့်ပတ်သက်၍မဖြစ်စေရမည့်
 သဘောထား ၄ မျိုး နှာ ၂၇၅။
 ၈၊ အစားနှင့်ပတ်သက်၍ဖြစ်စေရမည့်
 သဘောထား ၂ မျိုး နှာ ၂၇၅။
 ၉၊ အကုသိုလ်ဖွင့်ဆိုနည်း ၂ မျိုး နှာ ၂၇၇။
 ၁၀၊ မုန့်အစစ်မဖြစ်နိုင်သော အရည်အချင်း ၃ ပါး နှာ ၂၇၈။
 ၁၁၊ မာရ်စစ်သည် ၁၀ပါး နှာ ၂၇၈၊ ၈။
 ၁၂၊ ပရိညာ ၃ ပါး နှာ ၂၈၇။
 ၁၃၊ တဏှာ ၆ မျိုး နှာ ၂၈၈။
 ၁၄၊ အာသဝ ၄ ပါး နှာ ၂၈၉။

အပိုင်း (၈)

၁၊ အသက် ၁၂၀ ရှည်သောပုဏ္ဏား ၂ ဦး နှာ ၂၉၃၊ ၄။
 ၂၊ ဗုဒ္ဓဟုတ်၊ မဟုတ်စုံစမ်းသူ ၂ ဦး နှာ ၂၉၄။
 ၃၊ ပယ်ဖျောက်ရမည့်အာရုံ ၆ ပါး နှာ ၃၀၆။
 ၄၊ အသိဉာဏ်ဖြင့်ပယ်ရမည့်သဘော ၃ မျိုး နှာ ၃၀၈။
 ၅၊ ဗုဒ္ဓပြောသည့်အပူ ၃ ပါး နှာ ၃၁၀။
 ၆၊ ကပ္ပ ၂ မျိုး နှာ ၃၁၄။
 ၇၊ ဝိပဿနာဉာဏ်ရှိသူ မတွေးတဲ့အရာ ၃ မျိုး နှာ ၃၂၁။
 ၈၊ အတ္တ ၂ မျိုး နှာ ၃၂၄။
 ၉၊ နေက္ခမ္မ ၃ မျိုး နှာ ၃၃၀။
 ၁၀၊ ပိုင်းခြားသိရမည့်အရာ ၆ ပါး နှာ ၃၃၁။
 ၁၁၊ ပယ်ရမည့်တရား ၂ ပါး နှာ ၃၃၂။
 ၁၂၊ ကြောင့်ကြမှုကိုဖြစ်စေသောတရား ၄ မျိုး နှာ ၃၃၆။
 ၁၃၊ လောကလူသားများထပ်ခါထပ်ခါ
 သေစေသောတရား ၄ ပါး နှာ ၃၃၆။

အပိုင်း (၉)

- ၁၊ မြတ်စွာဘုရားကိုဘဒြာသဂုဏ်ပြုသည့်စကား ၆/၇ ပါး နှာ ၃၄၀၊ ၃၄၇။
- ၂၊ ဖြတ်ကျော်ဖို့ရန် ခက်ခဲသည့်သဘောတရား ၄ ပါး နှာ ၃၄၄၊ ၅။
- ၃၊ ပယ်ရမည့်တရား ၃ ပါး နှာ ၃၄၈။
- ၄၊ စွန့်ရမည့်တရား နှာ ၃၄၈။
- ၅၊ မာရ(ခန္ဓာ) ၃ မျိုး နှာ ၃၅၀။
- ၆၊ ဥဒယပုဏ္ဏားရရှိသောစာရန် ၄ ပါး နှာ ၃၅၄။
- ၇၊ ဥဒယဂုဏ်ပြုသည့်စကား ၅ မျိုး နှာ ၃၅၄။
- ၈၊ အညာဝိမောက္ခ ၆ မျိုး နှာ ၃၅၅။
- ၉၊ ဥဒယဆက်မေးသည့်မေးခွန်း ၃ မျိုး နှာ ၃၆၁။
- ၁၀၊ မကောင်းသောအတွေး ၃ မျိုး နှာ ၃၆၂။
- ၁၁၊ ကောင်းသောအတွေး ၃ မျိုး နှာ ၃၆၃။
- ၁၂၊ တွယ်တာမြတ်နိုးမှုမရှိသောအခါ ချုပ်ငြိမ်းသွားသောတရား ၄ ပါး နှာ ၃၆၅။
- ၁၃၊ ရုပ်နှင့်ပတ်သက်သောအာရုံ ၅ ပါး နှာ ၃၆၇။
- ၁၄၊ ရုပ်နာမ်အာရုံ ၁ ပါး နှာ ၃၆၇။
- ၁၅၊ ဝိညာဏဋ္ဌိတိ ၇ ပါး နှာ ၃၆၈။
- ၁၆၊ ပဋိသန္ဓေအမျိုးအစား ၃ မျိုး နှာ ၃၆၈။
- ၁၇၊ မာတာ (ယက္ခီ) ၂ မျိုး နှာ ၃၇၀။
- ၁၈၊ သုည(ခန္ဓာ) ၅ ပါး နှာ ၃၇၀။
- ၁၉၊ သုညမြင်သော်ဖယ်ရှားနိုင်သောတရား ၂ ပါး နှာ ၃၇၇။
- ၂၀၊ ပိင်္ဂယရဟန္တာမဖြစ်ခြင်းအကြောင်း ၂ မျိုး နှာ ၃၈၃။
- ၂၁၊ ဂမန ၂ မျိုး နှာ ၃၈၄။
- ၂၂၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်းတရား ၈ ပါး နှာ ၃၈၇။

မှတ်ချက်။ ဤ သရုပ်အရေအတွက် ကောက်နုတ်ချက်သည် (၁၂.၁၂.၂၀၂၄) U Devika (အောင်ဓမ္မဒီပ ဓမ္မစာပေ သင်တန်းကျောင်း) ဆရာတော်ဘုရား၏ Facebook မှ ကူးယူ၍ စာဖိုင်ပြုလုပ်ကာ ကျွန်တော် U Htun Htun Linn မှ ဓမ္မမိတ်ဆွေများအတွက် စုစည်းတင်ပြထားပါသည်။